

AAA_3008y#01#Q16#01 Eduman testinin sualları

Fənn : 3008Y Qiymətin əmələ gəlməsi

1 Gömrük tarifinin tətbiq edilməsi nəyə gətirib çıxarır?

- istehlakçı və istehsalçıların rifah səviyyəsinin dəyişməsinə
- idxal qiymətlərinin artmasına və yerli malların qiymətlərinin aşağı düşməsinə
- idxal və yerli malların qiymətlərinin artmasına
- yerli istehsalçıların qazancına və məhsul istehlakçılarının itkisinə
- bütünlükdə yerli məhsulların istehsalçı və istehlakçılarının itkisinə

2 FOB və FAS şərtlərində qiymətlər fərqləndirilir

- Bazar şərtləri ilə
- Ticarət əlavəsinin kəmiyyəti qədər
- Nəqləmə xərclərinin kəmiyyəti qədər
- Ödəniş şərtləri ilə
- Gömrük rüsumu ödənişinin kəmiyyəti qədər

3 Qiymətlərin və tariflərin tənzimlənməsinin hüquqi əsaslarına nə daxildir?

- Rəqabət məəcəlləsi
- "Tənzimlənen qiymətlər haqqında" qanun
- Gömrük rüsumu haqqında qanun
- Qiymətləndirmə fəaliyyəti haqqında qanun
- Məhsulların (işlərin və xidmətlərin) maya dəyərinin tərkibinə daxil olan xərclərin tərkibi haqqında Əsasnamə

4 EX Work termini beynəlxalq təcrübədə nəyi bildirir?

- fraxt və dəyəri (... şərtləndirilmiş təyinat limanına kimi)
- franko-zavod və yaxud zavoddan (... şərtləndirilmiş mətəqədə)
- nəqliyyatçının sərbəstliyi (... şərtləndirilmiş məntəqədə)
- sərbəst gəminin göyərtəsi boyunca (... şərtləndirilmiş yüklənmə limanında)
- sərbəst gəminin göyərtəsinə (... şərtləndirilmiş yüklənmə limanında)

5 Aşağıdakı qiymət indekslərindən hansı BMT-nin statistikasına daxildir?

- Bütün variantlar doğrudur
- Beynəlxalq ticarətdə iştirak edən əmtəələrin ixrac qiymətlərinin məcmu indeksləri
- Xammala və ayrı-ayrı əmtəə qruplarına bölünməklə ərzağın ixrac qiymətləri indeksləri
- Bir tərəfdən sənaye cəhətdən inkişaf etmiş kapitalist ölkələri, digər tərəfdən inkişaf etməkdə olan ölkələr tərəfindən aparılan xammal və ərzağın ixrac qiymətləri indeksləri
- Sənaye məmulatları üzrə xüsusi ixrac qiymətləri indeksləri

6 Sazişlərdə rüsumlar ödənilməklə çatdırılmışdır şərti ilə hansı qiymət növündən istifadə olunur?

- DDP qiymətləri
- FOB qiymətləri
- FAS qiymətləri
- DDU qiymətləri
- DE qiymətləri

7 Dünya bazarının tutumu ilə bağlı aşağıda qeyd olunanlardan hansı yanlıştır?

- mili istehsal həcminin üstünə idxal-ixracı əlavə edib pul vahidində ölçülür
- əmtəələrin satış həcmi ilə müəyyən edilir
- milli istehsal həcminin üstünə idxalı ixracı çıxmaqla fiziki və ya pul vahidində ölçülür
- öyrənilərkən ölkənin, əhalinin, ayrı-ayrı firmaların alıcılıq tələbi təhlil olunur
- istehsal təyinatlı əmtəələrdə öyrənilərkən sahənin inkişaf perspektivləri, elmi-texniki tərəqqi, maşın və avadanlığın mümkün göndərilmə həcmələri tədqiq edilir

8 Gömrük rüsumlarının tətbiq edilməsi hansı məqsədləri güdür?

- daxili bazarda qiymətlərin aşağı düşməsi
- xarici iqtisadi əlaqələrin genişlənməsi
- dövlət büdcəsinin artması
- daxili bazarın daxili rəqabətdən qorunması
- xarici bazarların zəbt edilməsi

9 Antidempinq və kompensasiya rüsumları, məhdudlaşdırılması, minimal idxal qiymətləri sistemi, idxalın lisenziyalaşdırılması, idxal və ixrac norması – Bunlar nədir?

- daxili ticarətin tənzimlənməsinin tarif tədbirləri
- xarici ticarətin tənzimlənməsinin statik metodları
- xarici iqtisadi əlaqələrin tənzimlənməsinin inzibati üsulları
- xarici ticarətin tənzimlənməsinin tarif tədbirləri
- xarici ticarətin tənzimlənməsinin qeyri-tarif tədbirləri

10 Dünya təcrübəsində məhsulun gömrük dəyərinin müəyyən olunması metodlarının sayı nə qədərdir?

- on iki
- on
- üç
- beş
- altı

11 Beynəlxalq tarif və fraxtlar nəyi ifadə edir?

- Daşıma qiymətlərini
- Nəqliyyat məhsullarının milli dəyərini
- Nəqliyyat məhsulunun bazar qiymətini
- Nəqliyyat məhsulunun beynəlxalq dəyərini
- Nəqliyyat məhsulunun istehsalına sərf olunan ictimai zəruri xərcləri

12 Dünya qiymətləri haqqında deyilən fikirlərdən hansı doğrudur?

- dünya qiymətləri istehsal-tədavül xərclərini və idxal-ixrac rüsumları əsasında formalaşan beynəlmiləl istehlak qiymətini pul formasında ifadə edir
- dünya qiymətləri stehsal xərcləri və orta mənfəətin məcmusu əsasında formalaşan beynəlmiləl istehlak qiymətini pul formasında ifadə edir
- dünya qiymətləri ictimai zəruri xərclərə malik əmtəələrin beynəlmiləl istehsal qiymətini pul formasında ifadə edir
- dünya qiymətləri ictimai zəruri xərclərə malik, həmçinin orta mənfəətliliyi özündə əks etdirən əmtəələrin beynəlmiləl istehsal qiymətini pul formasında ifadə edir
- dünya qiymətləri elmi-texniki tərəqqi və yüksək konstruksiya xüsusiyyətlərinə malik əmtəələrin beynəlmiləl istehsal qiymətini pul formasında ifadə edir

13 Qeyd olunan amillərdən hansı müasir beynəlxalq ticarətdə qiymətlər çoxluğunu müəyyən edir?

- Bütün variantlar doğrudur
- bazarlar üzrə differensiallaşan qiymətlər sistemini həyata keçirən inhisarın siyasəti ilə;

- hökumət təşkilatları tərəfindən həyata keçirilən dövlət-inhisar tədbirləri ilə (ticarət-siyasi və valyuta);
- qeyri-kommersiya və digər xüsusi əməliyyatlarla;
- alıcıların kateqoriyaları üzrə differensiallaşan qiymətlər sistemini həyata keçirən inhisarın siyasəti ilə;

14 Qeyd olunan əlamətlərdən hansı dünya qiymətini xarakterizə edir?

- Sövdələşmələr yalnız ixrac istiqamətli olmalıdır;
- İxrac və ya idxal əməliyyatları azad rəyiminə malik bazarlarda baş verməlidir
- İxrac və ya idxal əməliyyatları eyni şəraitdə baş verməlidir ki, istənilən satıcı (alıcı) bu bazarda sövdələşməni başa vura bilsin.
- Həmin sövdələşmələr kommersiya deyil, xüsusi xarakter daşmalıdır;
- İxrac və ya idxal əməliyyatları azad bazar şəraitdə baş verməlidir ki, istənilən satıcı (alıcı) bu bazarda sövdələşməni başa vura bilsin.

15 Aşağıdakılardan hansı dünya qiymətini xarakterizə edən əlamət deyil?

- Həmin sövdələşmələr kommersiya deyil, xüsusi xarakter daşmalıdır;
- Beynəlxalq ticarətdə iri müntəzəm sövdələşmələrin qiymətləri olmalıdır
- Həmin sövdələşmələr xüsusi deyil, kommersiya xarakteri daşmalıdır;
- Sövdələşmələr azad döner valyutaya görə bağlanmalıdır;
- Sövdələşmələr ya ixrac, ya da idxal istiqamətli olmalıdır;

16 Aşağıdakı qiymətlərdən hansında satıcı limanda əmtəə daşıyan gəmini boşaltmaya təhvil verdiyi andan onun öhdəliyi bitmiş olur?

- DEQ
- FAS
- FOB
- CFR
- CIF

17 Aşağıda göstərilən qiymət növlərinin hansında satıcı göstərilən təyinat limanına əmtəənin təchizatı üçün lazım olan məsrəfləri və fraxtı ödəməlidir.

- CIF
- EXW
- FOB
- FCA
- CFR

18 Aşağıda qeyd olunanlardan hansı daxil edilməklə ixrac və idxal qiymətlərinin kalkulyasiyasının formal sxemi daxili qiymətlərin hesablanması zamanı istifadə edilən sxemdən fərqlənir?

- Sığorta xərcləri və gözlənilməz risklərin örtülməsi üçün zəruri olan ehtiyatlar.
- Satıcıların və nümayəndələrin komissiyon mükafatlandırılması
- Alıcının ölkəsində idxal gömrük xərcləri;
- Qablaşdırma çəkilən xərclər, nəqliyyat xərcləri;
- Maliyyələşdirmə xərcləri;

19 Qiymətlər çoxluğu hansı amillərlə beynəlxalq ticarətdə müəyyən edilmir?

- ayrı-ayrı ölkələrin investisiya siyasəti ilə .
- bazarlar üzrə differensiallaşan qiymətlər sistemini həyata keçirən inhisarın siyasəti ilə;
- hökumət təşkilatları tərəfindən həyata keçirilən dövlət-inhisar tədbirləri ilə (ticarət-siyasi və valyuta);
- qeyri-kommersiya və digər xüsusi əməliyyatlarla;
- alıcıların kateqoriyaları üzrə differensiallaşan qiymətlər sistemini həyata keçirən inhisarın siyasəti ilə;

20 Hansı növ güzəştlər beynəlxalq təcrübədə tətbiq edilmir?

- kompensasiya güzəştləri
- əmtəə alqısında nəğd hesablaşmalara görə, miqdarına və ya seriyalılığa görə
- preyskurant qiymətlərindən ümumi güzəştlər
- diler güzəştləri
- mövsümi güzəştlər;

21 Free carrier termini beynəlxalq təcrübədə nəyi ifadə edir?

- nəqliyyat sərbəstliyi (... şərtləndirilmiş məntəqədə)
- sərbəst gəminin göyərtesi boyunca (... şərtləndirilmiş yükləmə limanında)
- sərbəst gəminin göyərtesinə (... şərtləndirilmiş yükləmə limanında)
- fraxt və dəyəri (... şərtləndirilmiş təyinat limanına kimi)
- dəyəri, sığortalanma və fraxt (... şərtləndirilmiş təyinat limanına kimi)

22 Free along side ship termini beynəlxalq təcrübədə nəyi ifadə edir?

- sərhdə kimi ... (şərtləndirilmiş məntəqəyə qədər) çatdırılmışdır
- franko-zavod və yaxud zavoddan (... şərtləndirilmiş məntəqədə)
- nəqliyyatçının sərbəstliyi (... şərtləndirilmiş məntəqədə)
- sərbəst gəminin göyərtesi boyunca (... şərtləndirilmiş yüklənmə limanında)
- daşınma haqqı və sığortalanma... (... sərbəstləndirilmiş təyinat yerinə)...dək ödənilmişdir

23 Aşağıda qeyd olunan hökmlərdən hansı yanlıştır?

- Dünya qiymətlərinin artma meylinə malik olmasının əsas amili idxal-ixrac proseslərinin kəskin surətdə güclənməsidir
- Dünya qiymətlərinin formalaşmasına və hərəkətinə təsir edən başlıca amil istehsal xərcləri sayılır
- Tələb və təklif arasındakı nisbətlərin qiymətlərə təsir miqyası rəqabətdən asılıdır
- Rəqabət nə qədər güclü və bazar nə qədər azad olsa, onda həmin amilin qiymətə təsiri bir o qədər əhəmiyyətli olar
- Dövlət tənzimlənməsi tədbirləri dünya qiymətlərinin dinamikasına bilavasitə təsir göstərir

24 Hansı qiymət indeksi BMT-nin statistikasına daxil deyildir?

- əlvan metallar üzrə idxal qiymətləri indeksləri
- Beynəlxalq ticarətdə iştirak edən əmtəələrin ixrac qiymətlərinin məcmu indeksləri.
- Xammala və ayrı-ayrı əmtəə qruplarına bölünməklə ərzağın ixrac qiymətləri indeksləri.
- Bir tərəfdən sənaye cəhətdən inkişaf etmiş kapitalist ölkələri, digər tərəfdən inkişaf etməkdə olan ölkələr tərəfindən aparılan xammal və ərzağın ixrac qiymətləri indeksləri
- Sənaye məmulatları üzrə xüsusi ixrac qiymətləri indeksləri

25 Aşağıda göstərilənlərdən hansı xüsusi əmək bölgüsünə aid edilir?

- sənaye cəhətdən inkişaf etmiş ölkələr, xammal ölkələri, aqrar ölkələr aid edilir
- hazır məhsulun müəyyən növlərinin istehsalı sahəsində yaranan ixtisaslaşmış ölkələr aid edilir
- lisenziya, patent, "nau-hau" və s. alqı-satqısının istifadəsi sahəsində ixtisaslaşmış ölkələr aid edilir
- elmi texniki tərəqqinin nəliyyətlərdən maksimum istifadə sahəsində ixtisaslaşmış ölkələr aid edilir
- detal və ehtiyat hissələri istehsalında, müxtəlif texnoloji mərhələlərə görə ixtisaslaşmış ölkələr aid edilir

26 Aşağıdakılardan hansı dünya bazar qiymətlərinin öyrənilməsinin əsas şərtidir:

- təhlil edilən müddətdə baş verən dəyişikliklərin qiymətləndirilməsi də daxil olmaqla faiz və ya kəmiyyət ölçü vahidlərində verilmiş anda qiymət səviyyəsinin müəyyən edilməsi
- təhlil edilən müddətdə baş verən dəyişikliklərin qiymətləndirilməsi
- faiz və ya kəmiyyət ölçü vahidlərində verilmiş anda qiymət səviyyəsinin müəyyən edilməsi
- təhlil edilən müddətdə bazarda və ölkələrin iqtisadi mühitində baş verən dəyişikliklərin qiymətləndirilməsi

- təhlil edilən müddətdə bazarda kəmiyyət ölçü vahidlərində qiymət səviyyəsinin müəyyən edilməsi

27 Dünya təcrübəsinə əsasən dünya qiyməti verilən hansı əlamət əsasında xarakterizə olunmur:

- sövdələşmələr azad döner valyutaya görə bağlanmalıdır
 beynəlxalq ticarətdə iri müntəzəm sövdələşmələrin qiymətləri olmalıdır
 sövdələşmələr xüsusi deyil, kommersiya xarakteri daşmalıdır
 müvafiq valyuta reciminin mövcudluğu şəraitində xammalın əsas ixracatçıları sayılan inkişaf etməkdə olan ölkələrdən daşınan xammalın qiymətləri sabit olmalıdır
 sövdələşmələr ya ixrac, ya da idxal istiqamətli olmalıdır

28 Aşağıdakılardan hansı dünya qiymətlərinə aid edilmir?

- daxili topdansatış qiymətləri
 FAC, FOB və CIF qiymətləri
 müqavilə qiymətləri
 birca məzənnəsi, hərrac və torq qiymətləri
 iri firmaların təklif qiymətləri və faktiki sövdələşmə qiymətləri;

29 Qeyd olunanlardan hansı xarici ticarət sövdələşməsi iştirakçısının hesablaşma qiymətinə aid edilir?

- istehlakçıların əmtəəni almağı arzuladıqları qiymət
 sövdələşmə iştirakçısının əmtəəni satmağı (almağı) arzuladığı qiymət
 sövdələşmə iştirakçısı üçün qiymətin aşağı astanası
 sövdələşmə iştirakçısı üçün qiymətin yüksək həddi
 sövdələşmə iştirakçıları arasında müqavilə qiyməti

30 Verilənlərdən hansı idxal-ixrac güzəştlərinin həcminə təsir göstərmir?

- daxili iqtisadi və siyasi vəziyyət
 əmtəə bazarının konyunkturası
 istehsalın inhisarlaşması dərəcəsi
 təsbit olunmuş qiymətlər
 təchizatçı firmanın maliyyə vəziyyəti

31 Dünya təcrübəsində iri firmaların faktiki sövdələşmə qiymətləri və təklif qiymətləri haqqında qeyd olunanlardan hansı doğrudur?

- beynəlxalq sövdələşmələrdə iştirak edən ölkələrin qiymətlərinin plan səviyyəsini göstərir
 sövdələşmə bağlanarkən bir qayda olaraq, aşağı düşən qiymətlərin plan səviyyəsini göstərir
 ticarət təşkilatları tərəfindən təyin edilən qiymətlər plan səviyyəsini göstərir
 sövdələşmə bağlanarkə, bir qayda olaraq, sabit qiymətlərin plan səviyyəsini göstərir
 ölkələrin beynəlxalq sövdələşmə qiymətlərinin plan səviyyəsini göstərir

32 Aşağıdakılardan hansı şərtə görə CFR şərtində verilən öhdəlikləri və daşıma zamanı əmtəənin zədələnmələrdən və ya zay olmadan risklərin dəniz sığortalanmasını təmin edir?

- EXW
 CIF
 FCA
 FOB
 CPT

33 Hansı şərtə görə satıcı əmtəəni idxal ölkəsində razılaşdırılan məntəqəyə çatdırdığı anda özünün öhdəliyini yerinə yetirmiş hesab edir?

- DDP
- FCA
- FOB
- CIF
- CPT

34 Dünya təcrübəsinə əsasən FOB və FAS şərtlərində qiymətlər aşağıdakılardan hansı ilə fərqləndirilir?

- Bazar şərtləri ilə
- Ticarət əlavəsinin kəmiyyəti qədər
- Nəqləmə xərclərinin kəmiyyəti qədər
- Ödəniş şərtləri ilə
- Gömrük rüsumu ödənişinin kəmiyyəti qədər

35 Aşağıdakılardan hansı bazis şərtlərini xarakterizə edir?

- satışıla əlaqədar nəqliyyat və gömrük xərclərinin satıcı tərəfindən ödədilməsidir
- məhsulun sığortalanması şərti ilə idxal və ixracı nəzərdə tutulur
- nəqliyyat, yükləmə, boşaltma, məhsulun sığortalanması və əmtəələrin dövlət sərhəddini keçdiyi zaman gömrük sənədləşdirilməsi xərclərinin qiymətdə əks olunması şərtləri nəzərdə tutulur
- məhsulların gömrük rüsumları tətbiq edilməsi şərti ilə ixracatı nəzərdə tutulu
- alışla bağlı bütün xərclərin alıcının öz üzərinə götürməsi şərti başa düşülür

36 Yüksək qiymət strategiyası hansı halda müsbət nəticə vermir:

- yüksək və normal qiymətlər arasındakı fərq yüksək olmadıqda
- yüksək qiymət məhsulun yüksək keyfiyyətini də təmin edirsə
- rəqabət kəskindirə
- rəqabət məhduddursa
- qiymətə az həssas olan çoxsaylı alıcılar tərəfindən cari tələbin yüksək səviyyəsi müşahidə edilirsə

37 Orta qiymətlər strategiyası hansı halda müsbət nəticə verir:

- çox saylı məmullatın nisbətən aşağı qiymətlə satışında əldə edilən gəlir ilkin yüksək qiymətlə müqayisədə əhəmiyyətsizdirsə
- yüksək qiymət məhsulun yüksək keyfiyyətini təmin edirsə
- rəqabət məhduddursa
- qoyulan kapitalla görə uzunmüddətli və ədalətli mənfəət əldə etməyə şərait yaradırsa
- yüksək və normal qiymətlər arasındakı fərq yüksək olmadıqda

38 Qiymət siyasəti təmin etməlidir:

- investisiya qoyuluşunun səmərəliliyini
- müasir texnologiyanın tətbiqini
- alternativ yanaşmaları
- maksimal gəlir imkanlarını
- vahid tarif səviyyəsini

39 Qiymət strategiyasının növü deyil-

- alternativ qiymət strategiyası
- yüksək qiymət strategiyası
- aşağı qiymət strategiyası
- yuvarlaq olmayan qiymət strategiyası
- sabit qiymət strategiyası

40 Qiymətlərin differensiallaşması:

- Qiymət ayrı- seçkiliyinin reallaşması üsuludur
- Əmtəə vahidinin təklif qiymətinə bərabər qiymətdir
- Həmcins əmtəə vahidinin qiyməti elə müəyyən edilir ki, artıq hissə alıcıda qalır
- Əmtəə vahidinin hər birinə tələb qiymətinə bərabər qiymətdir və artıq hissə inhisarçı tərəfindən mənimsənilir
- Tələb qiyməti müəyyən qiymət səviyyəsini ötüb keçən bütün əmtəə vahidləri bəzi Pn qiyməti ilə reallaşdırılır

41 İstehsalçının inhisarçılıq mənbəyidir

- sadalananların heç biri
- Sahə təklifində müəssisənin payı
- bazar tələbinin elastikliyi
- Müəssisənin qarşılıqlı fəaliyyəti
- Qiymətlərin maksimumlaşdırılması

42 İnhisarçı müəssisənin bazar davranışını xarakterizə edir

- sadalananların hamısı
- İstehsal (satış) həcmnin məqsədli dəyişdirilməsi
- qiymətlərin yüksəldilməsi
- mənfəətin yüksək ölçüsü
- rəqib subyektlərinə zərər vurulması

43 Hər hansı bir həmcins əmtəənin alıcı və satıcıların məcmusu:

- aralıq satıcıları bazarı
- inhisarçı rəqabət bazarı
- oliqopolist bazarı
- xalis rəqabət bazarı
- inhisar bazarı

44 Qiymətin ayrıseçkiliyinin tətbiqi üzrə:

- bütün cavablar doğrudur
- istehlakçıların tələbinin ödənilməsi
- satış həcmnin maksimumlaşdırılması
- hər bir alıcı üçün maksimum qiymətin müəyyən edilməsi
- alıcıların sayının artırılması

45 Birinci dərəcəli qiymət ayrı-seçkiliyi əsaslanır

- cavablar doğrudur.
- hər bir firmanın optimal istehsal həcminə
- hər bir alıcı üçün optimal qiymət səviyyəsinə
- hər bir alıcı üçün qiymətlərin müəyyən edilməsinə
- hər bir alıcı üçün optimal qiymət səviyyəsinə

46 Aşağıdakı əlamətlərdən hansı oliqopolistik bazarı xarakterizə etmir?

- rəqiblərdən qarşılıqlı asılılıq
- sahədə firmaların azsaylı olması
- qiymət ayrıseçkiliyi;
- standart və differensial əmtəələrin istehsalı;
- sahəyə giriş üzrə ciddi maneələrin olması;

47 Məqsədli qiymətlər strategiyasında hansı müsbət nəticə verir:

- bütün variantlar doğrudur
- hər hansı bir konkret il ərzində yüksək mənfəət kütləsinin əldə edilməsi
- bir neçə il müddətinə qane edici mənfəət kütləsi
- kapital qoyuluşunun dəyəri ilə mənfəətin uzlaşması
- satış həcminin və qiymətin dəyişməsi halında mənfəət kütləsinin sabit qalması

48 Aşağı qiymətlər strategiyası hansı hallarda özünü doğruldur (yanlış variantı seçin)-

- qiyməti kifayət qədər aşağı salmaq mümkün olduqda
- xarici bazara daxil olmaq halında
- daxili bazarda öz payını artırmağın mümkün halında
- kütləvi bazara çıxarmaq halında
- ümumi satış həcmi artırmaq halında

49 Müəssisənin qiymət siyasətinin işlənməsi prosedurasına daxil deyil-

- vasitəçilər
- alıcılar
- rəqiblər
- dövlət
- xərclər

50 Daşınmaz əmlakın qiymətləndirilməsinin rəqabət prinsipi hansı prinsiplə sıx əlaqədardır?

- gözləmə
- tarazlıq
- uyğunluq
- tələb və təklif
- dəyişkənlik

51 Dəyişkənlik prinsipinin təhlili çərçivəsində əmlakın dəyərini müəyyən edən amil deyil

- ekoloji amillər
- sosial amillər
- təşkilati amillər
- iqtisadi amillər
- dövlət tənzimlənməsi amilləri

52 Daşınmaz əmlakın dəyərini müəyyən edən dövlət tənzimlənməsi amilidir?

- sadalananların heç biri
- xüsusi hüquqi normalar
- vergi siyasəti
- daşınmaz əmlakın dövriyyəsinin tənzimlənməsi (məhdudlaşdırılması)
- sadalananların hamısı

53 Tarazlıq prinsipi üzrə aşağıdakılardan hansı doğru deyil?

- hamısı doğrudur
- tarazlıq prinsipini bəzən balanslılıq (mütənasiblik) prinsipi adlandırırlar
- bu prinsipə görə daşınmaz əmlak obyektinin dəyəri onun qoşa elementləri arasındakı tarazlıq dərəcəsi ilə müəyyən edilir.
- tarazlıq prinsipi rəqabət prinsipi ilə sıx əlaqədardır
- daşınmaz əmlak obyektlərinin əksəriyyəti üçün mühüm qoşa elementlər torpaq və yaxşılaşdırmalardır

54 Aşağıdakılardan hansı doğru deyil? – dəyişkənlik prinsipinə görə

- qiymətləndirici bazarda cari və gözlənilən dəyişiklikləri uçota almalı və aşkar etməlidir
- bazar şəraitinin dəyişməsi qaçılmaz və daimi prosesdir
- dəyişkənlik daim baş versə də istənilən qiymətləndirmə 1 il müddətində etibarlıdır
- bazar segmenti nə qədər aktivdirsə, dəyişkənliklər də bir o qədər sürətlidir
- daşınmaz əmlak bazarında ən kəskin dəyişikliklərə qanunvericiliyin dəyişməsi, yeni obyektlərin tikintisi, təbii fəlakətlər və s. səbəb olur

55 Aşağıdakılardan hansı uyğunluq prinsipinin mahiyyətinə uyğundur?

- sadalananların heç biri
- daşınmaz əmlak obyektinin dəyəri ətrafdakı tikililərin həmcinsliyindən asılıdır
- yaxınlıqda ucuz obyektlərin yerləşməsi bahalı daşınmaz əmlak obyektinin dəyərini azaldır
- uyğunluq prinsipinin pozulmasını bağ evləri massivlərində müşahidə etmək olar
- sadalananların hamısı

56 Regionun daşınmaz əmlak bazarına təsir göstərən iqtisadi vəziyyət amili deyil

- regiona kapital axını
- regionun iqtisadi inkişaf göstəriciləri
- regionda sosial vəziyyət
- ölkədən kapital ixracı
- regionda əhalinin məşğulluq səviyyəsi

57 Regionun daşınmaz əmlak bazarına təsir göstərən iqtisadi vəziyyət amilidir -

- sadalananların heç biri
- regionda iqtisadi vəziyyət
- regionun iqtisadi inkişaf perspektivləri
- region əhalisinin məşğulluq səviyyəsi
- sadalananların hamısı

58 Regionun daşınmaz əmlak bazarına təsir göstərən sosial vəziyyət amili deyil -

- region rəhbərliyinin siyasətinin sabitliyi
- regionda mənzil-kommunal təsərrüfatının səviyyəsi
- ölkənin ticarət balansının vəziyyəti
- regionda etnik və hərbi münaqişələrin mümkünlüyü
- region əhalisinin xüsusi və xarici kapitalla münasibəti

59 Regionun daşınmaz əmlak bazarına təsir göstərən sosial vəziyyət amilidir -

- sadalananların hamısı
- regionda nəqliyyat infrastrukturunun inkişafı
- regionda ixtisasların mümkünlüyü və intensivliyi
- region rəhbərliyinin xüsusi və xarici kapitalla münasibəti
- region rəhbərliyinin siyasətinin sabitliyi

60 Daşınmaz əmlak bazarına təsir göstərən regionun təbii şəraiti amili deyil -

- regionun ekoloji xarakteristikası
- regionun iqtisadi inkişaf göstəriciləri
- turizm və istirahət üçün regionun cəlbediciliyi
- iri şəhərlərdən və nəqliyyat magistrallardan uzaqlıq

- infrastrukturun inkişaf səviyyəsi

61 Daşınmaz əmlak bazarında tələbin kəmiyyətini müəyyən edən amil hansıdır?

- sadalananların heç biri.
 fiziki və hüquqi şəxslərin ödəniş qabiliyyətliliyi
 əhalinin sayı və onun dəyişməsi
 əhalinin zövqündə dəyişikliklər
 sadalananların hamısı

62 Mütləq likvidlik əmsalının azalması göstərir -

- tədiyyə qabiliyyətinin itirilməsini
 kredit qabiliyyətinin aşağı düşməsinə
 vəsaitlərin dövriyyəsinin sürətlənməsini
 özünümaliyyələşdirmə səviyyəsinin yüksəlməsini
 kredit qabiliyyətinin yüksəlməsini

63 Ümumi renta multiplikatoru necə hesablanır?

- həqiqi ümumi gəlir/satış həcmi
 satış qiyməti/potensial yaxud həqiqi ümumi gəlir;
 xalis əməliyyat gəliri/satış qiyməti;
 potensial ümumi gəlir/həqiqi ümumi gəlir;
 həqiqi ümumi gəlir/potensial ümumi gəlir;

64 xalis aktivlərin dəyərinin müəyyən edilməsi məqsədilə adətən balansın hansı maddəsində düzəlişlər edilir?

- pul vəsaitləri.
 əsas vəsaitlər;
 debitor borclar;
 kreditor borclar;
 ehtiyatlar;

65 Mütləq likvidlik əmsalının artımı göstərir -

- tədiyyə qabiliyyətinin itirilməsini
 kredit qabiliyyətinin aşağı düşməsinə
 vəsaitlərin dövriyyəsinin sürətlənməsini
 özünümaliyyələşdirmə səviyyəsinin yüksəlməsini
 kredit qabiliyyətinin yüksəlməsini

66 əgər mütləq likvidlik əmsalı 0,99-a bərabər olarsa, müəssisə hesab olunur

- müflisləşmiş müəssisə
 kredit qabiliyyətli
 məhdud kredit qabiliyyətli
 kredit qabiliyyətli olmayan
 likvid müəssisə

67 Müəssisənin maliyyə vəziyyəti barədə rəy vermək üçün onun hansı hesabat sənədləri öyrənilməlidir?

- vergilərin haqq-hesabı
 reklam prospekti
 balans hesabatı

- mənfəət və zərərlər hesabı
- illik hesabat

68 Qeyri-maddi aktivlərə aiddir -

- heç biri
- kitablar
- pul köçürmələri
- səhmlər
- firmanın işgüzar imici

69 əsas fondların hansına amortizasiya ayırmaları hesablanmır?

- istehsal və təsərrüfat inventarı
- torpaq sahələri
- tikililər
- ötürücü qurğular
- alətlər

70 Müəssisə müflis hesab edilir, əgər -

- istehsal gücü minimum səviyyəyə enmişdirsə
- kreditörün tələblərini yerinə yetirə bilmirsə
- onun öhdəlikləri aktivlərini üstələyirsə
- kredit qabiliyyətini itirmişdirsə
- məhkəmə onu müflis hesab etmişdirsə

71 Mühasibat məlumatları üzrə muxtariyyət əmsalının artması göstərir

- kredit qabiliyyətinin azalmasını
- maliyyə çətinlikləri dərəcəsinin artmasını
- maliyyə çətinlikləri riskinin azalmasını
- maliyyə resurslarından istifadənin səmərəliliyini
- kredit qabiliyyətinin artmasını

72 Sadə səhmlərin sahibləri səhmdar cəmiyyətin gəlirinin hissəsini hansı formada əldə edirlər?

- sadalananların heç biri
- faiz
- əmək haqqı
- kapitalın dəyərinin artması
- dividend

73 Obyektdən daha yaxşı və səmərəli istifadənin müəyyən olunmasında nəzərə alınmalıdır

- sadalananların hamısı
- bazar şəraiti
- mövcud zonalaşdırma normaları
- daşınmaz əmlak bazarında gözlənilən dəyişikliklər
- daşınmaz əmlakdan cari istifadə üsulu

74 Aşağıdakılardan hansı doğru deyil? – faydalılıq prinsipinə görə

- daşınmaz əmlak obyektləri müxtəlifliyinə baxmayaraq mükiyyətçinin tələbatını yerinə yetirmək və gəlir gətirmək qabiliyyətinə görə müqayisə olunandırlar
- daşınmaz əmlak mükiyyətcisinə faydalı ola bilər onda dəyərə malikdir

- daşınmaz əmlak mülkiyyətçisinə gəlir gəlirsə onda dəyərə malikdir
- faydalılıq mülkiyyətçilər üçün fərdi deyil, ümumi təsəvvürlərə əsaslanır
- obyektin faydalılığı nə qədər yüksəkdirsə, dəyəri də bir o qədər yüksəkdir

75 Aşağıdakılardan hansı doğrudur?

- sadalananların heç biri
- əvəzetmə prinsipinə görə məlumatı alıcı daşınmaz əmlak obyektinə görə ekvivalent faydalılığa malik obyektin alınması xərclərindən yüksək qiymət ödəməz
- əvəzetmə prinsipi gəlir yanaşmasının əsasını təşkil edir
- əvəzetmə prinsipi qiymətləndirilən əmlakın dəyərinin aşağı həddini müəyyən edir
- sadalananların hamısı

76 Gözləmə prinsipinə görə aşağıdakılardan hansı doğru deyil?

- obyektin dəyəri mülkiyyətçinin gözləmələrindən asılıdır.
- daşınmaz əmlakın dəyəri onun keçmiş satış qiymətlərindən deyil istifadəsindən gözlənilən gəlirlərdən asılıdır
- torpaq sahəsinə yaxın ərazinin abadlığı onun dəyərinə heç bir təsir göstərmir
- gözləmə pozitiv xarakter daşıyır
- gözləmə neqativ xarakter daşıyır

77 İnhisar şəraitində:

- son hədd xərci, son hədd gəliri və qiymət bir-birinə bərabərdir
- son hədd gəliri qiymətə bərabərdir
- son hədd gəliri qiymətdən aşağıdır
- son hədd xərci qiymətdən aşağıdır
- son hədd gəliri qiymətdən yüksəkdir

78 Təbii inhisar şəraitində -

- istehsal həcmi artdıqca uzunmüddətli dövrdə sabit xərclər azalır
- istehsal həcmi artdıqca uzunmüddətli dövrdə orta xərclər yüksəlir
- istehsal həcmi artdıqca qısamüddətli dövrdə son hədd xərcləri ümumi xərclərə bərabərləşir
- o, kortəbii olaraq meydana çıxır, süni olaraq yaradılması haqqında isə konkret firmalar razılığa gəlirlər
- istehsal həcmi artdıqca uzunmüddətli dövrdə sabit xərclər artır

79 Kurno modelində -

- rəqiblərdən hər biri son hədd xərclərindən aşağı qiymətlərlə resursları əldə edir
- duopolistlərdən biri digərinin istehsal həcminə bazar tərəfindən verilmiş kəmiyyət kimi baxır
- rəqiblərdən hər biri istehsal həcmi haqqında qərar qəbul edərkən hesab edirlər ki, o, məhsulun qiymətində əks olunmayacaqdır
- rəqiblərdən hər biri son hədd xərclərindən yüksək qiymətlərlə resursları əldə edir
- oliqopolistlərdən hər biri qərar qəbul edərkən buna digər oliqopolistlərin reaksiya vermək imkanını nəzərə alır

80 Aşağıda verilən mülahizələrdən hansı səhvdir

- hamısı doğrudur
- inhisarçı həmişə qiyməti son hədd xərcləri kəmiyyətindən yuxarı təyin edir
- inhisarçı üçün həmişə son hədd gəliri qiymətdən yuxarıdır
- inhisar özündə natamam rəqabətin son halını birləşdirir
- bazar üzərində hakimiyyətə malik firmalar tez-tez qiymət ayrı-seçkiliyi təcrübəsinə müraciət edirlər

81 İ üçün son hədd gəliri qiymət üzrə tələb elastikliyi ilə aşağıdakı kimi əlaqədardır

- $MR = P \times MC / e$, burada e – qiymət üzrə tələbin elastiklik əmsalidir
- $MR = TC(1 - 1/e)$
- $MR = P \times e$
- $MR = P \times (1 - 1/e)$
- $MR = P \times (1 - e)$

82 Son hədd xərci qiymətdən yüksək olduqda-

- müəssisə izafi mənfəət əldə edir
- istehsal həcmi artır
- inhisarçı zərərlə üzləşir
- tarazlıq vəziyyəti yaranır
- müəssisə iflasa uğrayır

83 Tam rəqabət şəraitində qaçma (bağlama) nöqtəsində qiymət aşağıdakılardan birinin minimumuna bərabər olur:

- alternativ xərclərin
- orta ümumi xərclərin
- orta sabit xərclərin
- son hədd xərclərinin
- orta daimi xərclərin

84 əmtəə dəstinin faydalılığının kəmiyyət qiymətləndirilməsi: (yanlış variantı seçin)

- müstəsna fərdi xarakter daşıyır
- müstəsna xarakterə malikdir
- fərdi xarakterə malikdir
- ictimai xarakterə malikdir
- subyektiv xarakterə malikdir

85 Qiymətdəyişmə nöqtəyi – nəzərindən istehlak bazarının strukturuna aid edilir:

- cavablar doğrudur
- uzunmüddətli istifadə təyinatlı əmtəələr
- gündəlik tələbat malları
- ərzaq malları
- istehlak xidmətləri

86 Nüfuzlu əmtəələr xüsusi növüdür:

- xarici istehsal məhsullarının
- normal əmtəələrin
- ilkin zərurət mallarının
- səmşin daşıma xidmətlərinin
- turizm xidmətlərinin

87 İstehlak mallarının alınması motivi deyil

- istehlak bazarı
- arzu
- tələbat
- istək
- zərurət

88 Mövcud qiymətlərdən istifadə etməklə hesablanmış daxili gəlir norması ilə müqayisə olunması üçün

- bütün variantlar doğrudur.
- faiz dərəcələri inflyasiyadan təmizlənməsi və onun real kəmiyyəti hesablanmalıdır
- faiz dərəcələri inflyasiyadan təmizlənməsi və onun nominal kəmiyyəti hesablanmalıdır
- nominal gəlirlərin alıcılıq qabiliyyəti uçota alınmalıdır
- borcun verilməsi dövründə inflyasiya tempi uçota alınmalıdır

89 daxili gəlir norması müqayisə olunmalıdır –

- bütün variantlar doğrudur.
- layihənin kommersiya səmərəliliyi ilə
- layihənin ictimai səmərəliliyi ilə
- investor üçün məqbul gəlir norması ilə
- nominal gəlirlərin alıcılıq qabiliyyəti ilə

90 Faiz dərəcəsinin nominal səviyyəsindən real səviyyəsinə keçirilir –

- layihənin kommersiya səmərəliliyi müəyyən edildikdən sonra
- layihənin ilkin texniki-iqtisadi əsaslandırılmasından sonra
- layihənin ümumi səmərəliliyinin hesablanmasından sonra
- layihənin ictimai səmərəliliyinin hesablanmasından sonra
- inflyasiya tərkibinin ölçüsünün müəyyən edilməsindən sonra

91 İnflyasiya hansı layihənin səmərəliliyinə əhəmiyyətli təsir göstərmir?

- bütün variantlar doğrudur.
- uzunmüddətli investisiya tsiklinə malik
- çoxlu miqdarda borc vəsaitləri tələb edən
- bir neçə valyutadan paralel istifadə etməklə reallaşdırılan
- nominal gəlirlərin real alıcılıq qabiliyyəti vaxt keçdikcə azalan

92 İnflyasiya mükafatı nəyn əsasında müəyyən edilir?

- bütün variantlar doğrudur.
- məqbul gəlir normasının indeksləşdirilməsi
- inflyasiyanın tempi
- məcmu pul axınının saldosu
- pul vəsaitləri axınlarının qiymətləndirilməsi

93 Məhsulların və istehlak eidlən resursların proqnoz qiymətidir –

- investorun marağına uyğun olan səmərəlilik göstəricisi
- məqbul gəlir normasının indeksləşdirilməsi əsasında müəyyən edilən qiymət
- gözlənilən inflyasiyanın uçotu ilə əsaslandırılmış gəlir norması
- nominal gəlirləri alıcılıq qabiliyyəti
- inflyasiyanın təsvirinin uçotu ilə təshih olunmuş cari qiymət

94 Mövcud qiymətlərdə səmərəlilik göstəricilərin hesablanmasının məqsədi deyil –

- doğru varinat yoxdur
- layihə ideyasını qiymətləndirilməsi
- layihənin ilkin texniki-iqtisadi qiymətləndirilməsi
- ictimai səmərəliliyin hesablanması
- ümumi səmərəliliyin hesablanması

95 Praktiki elan olunmuş nominal bank faiz dərəcələri –

- nominal gəlirlərin vaxt keçdikcə azalın kredit qabiliyyətini uçota alır.
- borcun verilməsi dövründə inflyasiya tempini uçota almır
- nominal gəlirlərin real alıcılıq qabiliyyətini uçota almır
- nominal gəlirlərin real alıcılıq qabiliyyətini mütləq uçota alır
- borcun verilməsi dövründə inflyasiya tempini uçota alır.

96 Proqnoz qiymətlərinin təyini aşağıdakılardan hansı üçün obyektiv zəmin deyil?

- borclara xidmət xərclərinin əsaslandırılması
- əsas kapitalla yönəldilən investisiyanın hesablanması
- borc vəsaitlərin tələbin əsaslandırılması
- investisiya layihəsinin maliyyə reallaşdırılması şərtinin müəyyən edilməsi
- daxili gəlir norması göstəricilərindən birinin interpretasiyası

97 Qiymətin funksiyası deyil -

- informasiya
- uçot
- bölüşdürücü
- tələb və təklifin balanslaşdırılması
- məqsədyönlülük

98 Qiymətməhləgəlmənin prinsiplərinə aid deyil -

- qiymətlərin elmiliyi
- qiymət intizamına nəzarət
- fəzizəsizlik
- məqsədyönlülük
- stimullaşdırma

99 Firmanın qiymətməhləgəlmə nəzəriyyəsinə əsas istiqamətlərə aiddir?

- qiymətlərin paritetliyi
- qiymətlərin əsaslandırılması
- müqayisəli
- neoklassik sintez
- azad rəqabət

100 Aşağıdakı iqtisadi qanunlardan hansı qiymətməhləgəlmənin nəzəri əsaslarını təşkil etmir?

- son hədd məhsuldarlığı qanunu
- pul tədavülü qanunu
- dəyər qanunu
- tələb qanunu
- təklif qanunu

101 Marjinal qiymət nəzəriyyəsinin əsas prinsiplərindən biridir

- sağlam rəqabət mühitinin yaradılması
- təklifin həcmının artırılması
- inhisarlaşmanın qarşısının alınması
- tələbin həcmının artırılması
- tələb və təklifə eyni əhəmiyyətli amillər kimi baxılması

102 İstehsalçı müəssisənin topdansatış (buraxılış) qiymətinə daxil deyil -

- ticarət əlavələri
- istehsal xərcləri
- xammal, material xərcləri
- mənfəət
- əlavə dəyər vergisi

103 Sənayenin topdansatış (buraxılış) qiymətinə daxil deyil -

- mənfəət
- istehsalçı müəssisənin topdan satış (buraxılış) qiyməti
- əlavə dəyər vergisi
- ticarət əlavələri (güzəştləri)
- aksiz vergisi

104 Pərakəndə satış qiyməti sənayenin topdansatış (buraxılış) qiymətindən yüksəkdir.

- topdansatış əlavələrinin (güzəştlərinin) kəmiyyəti qədər
- ƏDV-nin məbləği qədər
- aksiz vergisinin məbləği qədər
- maya dəyəri və mənfəətin cəmi qədər
- ticarət əlavələrinin (güzəştlərinin) kəmiyyəti qədər

105 Təsbit olunma qaydasına görə qiymətin növünə aid deyildir:

- cavablar doğrudur
- auksion qiymətləri
- sənaye məhsulunun qiyməti
- netto qiymətlər
- mövsümü qiymətlər

106 Fəaliyyət müddətinə görə qiymət sisteminə daxil olan qiymətin növüdür:

- kataloq qiymətləri
- müqavilə qiyməti
- brutto, netto qiymətləri
- sabit qiymətlər
- preyskurant qiymətlər

107 Qiymətin tərkibinə daxil edilən xərclər:

- istehsalın mənimsənilməsindən başlayaraq bütün xərclərin cəmi
- məhsul buraxılışının həcmindən asılı olmayan xərclər
- sabit və dəyişən xərclərin cəmi
- resurslardan istifadənin bütün mümkün üsulların daha səmərəlisindən pul gəlirləri
- son hədd kimi müəyyən edilən xərclər

108 Verilənlərdən hansı dünya qiymətini xarakterizə edən amildir:

- Bütün variantlar doğrudur.
- Beynəlxalq ticarətdə iri müntəzəm sövdələşmələrin qiymətləri olmalıdır
- Həmin sövdələşmələr xüsusi deyil, kommertiya xarakteri daşmalıdır;
- Sövdələşmələr azad döner valyutaya görə bağlanmalıdır;
- Sövdələşmələr ya ixrac, ya da idxal istiqamətli olmalıdır;

109 Aşağıda verilən qiymət növlərindən hansı dünya bazarında xarici ticarət fəaliyyətini həyata keçirərkən nəzərə alınmır?

- Beynəlxalq sövdələşmələrdə iştirak edən ölkələrin daxili pərəkəndəsətiş qiymətləri
- İri firmaların təklif qiymətləri və faktiki sövdələşmələrin qiymətləri
- Beynəlxalq sövdələşmələrdə iştirak edən ölkələrin daxili topdansətiş qiymətləri
- Kontrakt qiymətləri;
- Birjada təyin edilən qiymətlər, hərəclərin və ticarət təşkilatlarının qiymətləri;

110 Nəqliyyat xərclərinin qiymətlərə daxil edilməsi üsullarına görə qiymət növü deyil-

- zona qiymətləri
- istehsal yerində FOB qiyməti
- bazis məntəqə qiyməti
- sürüşkən qiymətlər
- franko-anbar-istehlakçı qiyməti

111 Aşağıdakılardan hansı kredit resurslarına qiymətqoyma modeli deyil.

- Fişer modeli
- LIBOR modeli
- praym-reyt modeli
- kep modeli
- «dəyər+» modeli

112 Kənd təsərrüfatı məhsullarının qiymətləri ilə sənaye məhsullarının qiyməti arasındakı nisbətə tənzimlənilir-

- Paaşe indeksi ilə
- Linda indeksi ilə
- Laspeyres indeksi ilə
- paritet qiymət indeksi ilə
- istehlak qiymətləri indeksi ilə

113 Aşağıdakılardan hansı aqrar-sənaye sistemi məhsullarının qiymət sistemində aid deyil?

- sərbəst qiymətlər
- birja qiymətləri
- kontrakt qiymətləri
- müqavilə qiymətləri
- transfert qiymətləri

114 əsas qiymət növləri haqqında verilən fikirlərdən hansı dünya bazarında xarici ticarət fəaliyyətinin həyata keçirilməsində nəzərə alınmalıdır?

- Bütün variantlar doğrudur
- İri firmaların təklif qiymətləri və faktiki sövdələşmələrin qiymətləri
- Beynəlxalq sövdələşmələrdə iştirak edən ölkələrin daxili topdansətiş qiymətləri.
- Kontrakt qiymətləri;
- Birjada təyin edilən qiymətlər, hərəclərin və ticarət təşkilatlarının qiymətləri;

115 Bazar qiymətinin formalaşması anında-

- təklifin həcmi tələbin həcmindən aşağıdır
- tələbin həcmi təklifin həcmi üstələyir
- tələbin həcmi təklifin həcmindən aşağıdır

- təklifin həcmi tələbin həcmi üstələyir
- tələbin həcmi təklifin həcminə bərabərdir

116 Dünya bazar qiymətinin növüdür-

- müqavilə qiymətlər
- franko – anbar qiymətləri
- təsbit edilən qiymətlər
- kontrakt qiymətləri
- bazis qiymətlər

117 Tikinti maşın və mexanizmlərin istismarı xərclərinə aiddir.

- əsaslı təmir xərcləri
- tikinti maşınlarının idarə olunması ilə əlaqədar əmək haqqı xərcləri
- amortizasiya ayırmaları
- cari təmir xərcləri
- maşınların və avadanlıqların daşınması xərcləri

118 Qiymətin əmələ gəlməsinə aktiv təsir göstərmir

- ayrı-seçkilik
- inhisarçılıq
- inflyasiya
- dempinq
- innovasiya siyasəti

119 Oliqopolistlər üçün əsasdır:

- cavablar doğrudur
- rəqiblərin reaksiyasının qeyri - müəyyənliyi
- alıcıların reaksiyasının qeyri-müəyyənliyi
- qiymət strategiyasının seçilməsi
- qiymət taktikasının dəyişilməsi

120 Aşağıda göstərilən amillərdən hansı dünya bazarında qara metalların qiymətinin formalaşmasına təsir göstərir?

- dünya bazarını formalaşdıran tələb-təklif amili
- Ümumi Bazar ölkələrinin ixrac qiymətləri
- ölkədəki və dünya ölkələri üzrə siyasi amillər
- dünya bazarında mövcud olan inflyasiya amilləri
- dünya bazarını formalaşdıran konyuktura amili

121 Digər alıcıların davranışlarının təsirindən asılı olaraq istehlakçıların davranış modeli deyil

- sadalananların heç biri
- Snob effekti
- Beblen effekti
- təqlid edənlər
- müqayisənin mürəkkəbliyi effekti

122 əmtəə nə qədər nadirdirsə (yanlış variantı seçin)

- alıcıların əksəriyyəti onun bahalıqına görə laqeydlik göstərəcək

- onun qiyməti bir o qədər yüksəkdir
- onun qiymətinin dəyişməsinə alıcı həssaslığı bir o qədər yüksəkdir
- onun qiymətinin dəyişməsinə alıcı həssaslığı bir o qədər zəifdir
- alıcı ona bir o qədər yüksək qiymət ödəyəcək

123 əmtələrin analoqlarla müqayisəsi nə qədər çətindirə -

- əmtəə nadir olduğundan heç nə dəyişməyəcək
- alıcılar onun qiymətinə bir o qədər həssasdırlar
- alıcılar onun qiymətinə bir o qədər zəif həssaslıq göstərəcək
- alıcılar əmtəənin alış həcmi kəskin azaldacaq
- alıcılar əmtəənin alış həcmi tədricən azaldacaq

124 əgər əmtəənin qiyməti onun keyfiyyətini əks etdirirsə -

- alıcılar qiymətə yüksək həssaslıq göstərir
- qiymət keyfiyyətə zəmanətdir
- alıcılar qiymətə az həssasdırlar
- keyfiyyət bilavasitə qiymətdə özünü biruzə verir
- qiymət yeganə keyfiyyət göstəricisidir

125 əmtəə nə qədər uzunmüddət ərzində saxlanıla bilərsə (yanlış variantı seçin)

- hər bir variant qismən mümkündür
- alıcıların onun qiymətinə həssaslığı bir qədər aşağıdır
- alıcıların onun qiymətinə həssaslığı bir qədər yüksəkdir
- alıcılar optimal əmtəə ehtiyatı yaradacaqlar
- alıcılar əmtəənin alışını təxirə salırlar

126 Praktiki qiymətməhləgəlmədə iqtisadi nəzəriyyənin nəticələrindən istifadə variantları hansılardır?

- radikal və kompromiss
- radikal
- kompromiss
- konstruktiv və radikal
- praktik və kompromiss

127 Firmanın idarəetmə konsepsiyasının alətləri hansılardır?

- bütün variantlar doğrudur
- xərclərin və qiymətlərin hesablanması
- qiymətlərin və qiymətliliyin idarə edilməsi
- xərclər və qiymətlərlə idarəetmə
- qiymətlərin və qiymətliliklə nəzarət

128 Aşağıda verilənlərdən hansı yüksək qiymət strategiyası əsasında təmin olunur?

- yüksək xərcləri
- artıq pul ödəmələrini
- yeni texnologiyanın tətbiqini
- yüksək mənfəəti
- tələbin yüksəlməsini

129 Göstərilən məqsədlərdən biri üçün aşağı qiymət strategiyası tətbiq edilmir:

- yüksək mənfəət əldə etmək
- İflasa uğramaq
- Gəlirlərin səviyyəsi
- Ümumi satış həcmi artırmaq
- İstehsalı tam gücü ilə işlətmək

130 Aşağıdakı əlamətlərdən hansı qiymətlər üzrə liderliyi ifadə edir?

- Satış həcmi artırılması
- Məhsulun istehsalına çəkilən xərclərə nəzarət
- Bazar tədqiqatının keyfiyyəti
- Məhsulun keyfiyyəti
- Azad rəqabət mühiti

131 Aşağıdakı göstəricilərdən hansı dünya əmtəə bazarının konyunkturasının öyrənilməsinə aid deyildir?

- Maliyyə – kredit sahələrinin göstəriciləri.
- Material istehsalı sahəsinin göstəriciləri
- Daxili əmtəə dövriyyəsinin göstəriciləri;
- Xarici ticarət göstəriciləri;
- Ölkənin Milli gəlirinin və alıcılıq qabiliyyətinin səviyyəsinin dinamika göstəriciləri.

132 Neçənci ildən etibarən beynəlxalq kommertiya terminləri tətbiq olunmağa başlamışdır?

- 2000-ci ildən
- 1936-cı ildən
- 1940-cı ildən
- 1965-ci ildən
- 1990-cı ildən

133 Hansı hallarda aşağı qiymətlər strategiyası tətbiq edilir?

- cavablar doğrudur
- xarici bazara daxil olmaq halında
- daxili bazarda öz payını artırmağın mümkün halında
- kütləvi bazara çıxarmaq halında
- ümumi satış həcmi artırmaq halında

134 Maya dəyərinin 40Azn, məhsul üzrə mənfəətin 10 Azn və əDV-nin 18% olduğunu bilərək onun qiymətdə xüsusi çəkisini tapın:

- 30 Azn
- 9 Azn
- 5,4 Azn
- 18 Azn
- 1,8 Azn

135 Korrelyasiya-reqressiya təhlili metodunda hansı tənlik əsasında qiymət məsələsi həll olunur?

- cüt korrelyasiyanın xətti əmsalları arasında əlaqələr tənliyi
- yekun amillər arasında əlaqələr tənliyi
- xətti əmsallar tənliyi
- korrelyasiya və reqressiya amilləri arasında xətti tənlik
- korrelyasiya təhlili əsasında müəyyən olunan amillər arasında qeyri-xətti tənlik

136 Korrelyasiya təhlili öyrənilən əlamətlər arasında əlaqə göstəriciləri deyildir:

- məcmu çoxluq korrelyasiya əmsalları
- cüt korrelyasiyanın xətti əmsalı
- xüsusi korrelyasiya əmsalları
- məcmu korrelyasiyanın xətti əmsalı
- determinant əmsalı göstəricilərinin hesablanması yolu ilə əlaqədə mövcudluğu

137 Balın orta qiyməti hesablanarkən aşağıdakı göstəricidən istifadə olunur:

- baza etalon məmulatın topdan satış qiyməti
- cüt korrelyasiyanın xətti əmsalı
- xüsusi korrelyasiya əmsalı
- məcmu çoxluq korrelyasiya əmsallar
- məmulatın ayrı-ayrı hissələrinin maya dəyəri

138 Qiymətlərin hesablanması modelinin mərhələsi deyildir:

- istehsal xərclərinin qiymətləndirilməsi
- qiymətin əmələ gəlməsi məsələsinin qoyuluşu
- tələbin müəyyən edilməsi
- inhisarçılıq səviyyəsinin müəyyən edilməsi
- rəqiblərin qiymət və əmtələrinin təhlili

139 Qiymətlərin hesablanması mərhələsi deyildir:

- gəlirlərin səviyyəsinin müəyyən edilməsi
- qiymətin əmələ gəlməsi məsələsinin qoyuluşu
- tələbin müəyyən edilməsi
- qiymətin əmələ gəlməsi metodunun seçilməsi
- istehsal xərclərinin qiymətləndirilməsi

140 Qiymətlərin hesablanması modelinin mərhələsidir:

- rentabelliğin müəyyən olunması
- mənfəətin təmin olunması
- istehsal xərclərinin qiymətləndirilməsi
- əmtənin nadir üstünlüklərinin aşkara çıxarılması
- qiymətin yüksək səviyyəsinin müəyyən olunma

141 Qiymətlərin istehsal xərclərinə görə müəyyən edilməsinin üstünlükləridir:

- istehsalçılar qiymətdən faydalı kommersion vasitəsi kimi istifadə etmirlər
- qiymət alıcıların əmtəyə vermək istədiklərindən yuxarı və aşağı ola bilər
- qiymət bazarı təmin etmək məqsədilə dəyişib, istehsal xərclərindən düz asılı olmaya bilər
- istehsalçılar bazar seqmentləşdirilməsini və alıcıların qiymətə münasibətləri nəzərə almırlar
- qiymət avans olunmuş kapitalı ödəməklə məqsədli mənfəəti formalaşdırır

142 Qiymətin bazar konyunkturasının təsiri altında formalaşması hansı amilin təsiri altında baş verir?

- demoqrafik amil
- strateji
- taktiki amil
- iqtisadi amil
- təbii amil

143 Təklifin dəyişməsinə təsir edən qeyri-qiymət amili:

- alıcıların sayı
- alıcıların zövqü
- gəlirlərin səviyyəsi
- müəyyən məhsul növünə üstünlük verilməsi
- digər məhsulların qiymətləri

144 İstehsalın mövcud səviyyəsi həcmində formalaşan tələbat

- mütləq tələbat
- artan tələbat
- nisbi tələbat
- cüzi tələbat
- həqiqi tələbat

145 Resursların optimal bölüşdürülməsinə imkan verən qiymət funksiyası

- stimullaşdırıcı
- uçot
- informasiya
- bölgü
- tələb və təklifin balanslaşdırılması

146 Maya dəyərini 20Azn, məhsul üzrə mənfəətin 5 Azn və əDV-nin 18% olduğunu bilərək onun qiymətdə xüsusi çəkisini tapın:

- 9 Azn
- 4,5 Azn
- 2,7 Azn
- 15 Azn
- 7,2 Azn

147 Maya dəyərini 30Azn, məhsul üzrə mənfəətin 10 Azn və əDV-nin 18% olduğunu bilərək onun qiymətdə xüsusi çəkisini tapın:

- 4,5 Azn
- 2,7 Azn
- 7,2 Azn
- 1,8 Azn
- 5,4 Azn

148 Qiymətəmələgəlmənin xarici amillərinə aid deyil:

- dövlətin qiyməti tənzimləməsi
- ölkədə siyasi sabitlik
- inflyasiyanın həcmi
- vergi qanunçuluğunun təkmilliliyi
- xarici ticarət dövriyyəsinin həcmi

149 Qiymətəmələgətirən amil deyil

- cavablar doğru deyil
- strateji amil
- taktiki amil

- dəyər amili
- dövlət inhisar tənzimlənməsi amili

150 Mənfəətin sıfır nöqtəsində qiymət bərabərdir.

- ümumi gəlirlə sabit xərclərin fərqi
- maya dəyəri və mənfəətin cəminə
- maya dəyəri və ƏDV – nin cəminə
- ümumi gəlirin maya dəyərində olan nisbəti
- sabit və dəyişən xərclərin cəminə

151 Qiymət elementi olmaqla istehlakçılar tərəfindən ödənilir:

- nəqliyyat vergisi
- ƏDV və aksiz vergisi
- Gəlir vergisi
- mənfəət vergisi
- əmlak vergisi və torpaq vergisi

152 əsas xərclərin köhnəlmə xərclərinə aiddir

- Yanacaq xərcləri
- Tikinti maşınlarının idarə olunması ilə əlaqədar əmək haqqı xərcləri
- Amortizasiya ayırmaları
- Cari təmir xərcləri
- Əsas vəsaitlərin daşınmasına çəkilən xərclər

153 Qiymətlərin tərkib elementi olan vergi növü:

- Mədən vergisi
- gəlir vergisi
- əlavə dəyər və aksiz vergisi
- Əmlak vergisi
- Nəqliyyat vergisi

154 Qiymətlərin aşağı səviyyəsini zəruri edən amil:

- Cari tələbin yüksək tələbi
- Əmtəyə tələbin formalaşması
- rəqabətin olması
- uzunmüddətli mənfəət əldə etməyə çalışmaq
- Daha çox alıcı kütləsi cəlb etmək

155 Daimi xərclərin tərkibinə daxil edilir:

- tikinti və maşın mexanizmlərinin istismar xərcləri
- fəhlələrin əsas əmək haqqı
- materialların və konstruksiyaların dəyəri
- inzibati – təsərrüfat xərcləri
- telefonun abunə haqları

156 Inzibati təsərrüfat xərclərinə aid deyildir

- cavabdeh doğrudur
- fəhlələrə verilən əlavə əmək haqqı

- obyektlərin verilməsinə maliyyə xərcləri
- reklamlara çəkilən xərclər
- təşkilatın əmlakının sığortalanması

157 Fikirlərdən biri dünya ticarətində qiymətlər indeksini ifadə edir:

- istehlak və pərakəndə satış qiymət indeksləri
- bu, məhsullara olan ixrac qiymətlərinin ümumi indeksləri, xammala və ərzaqlara olan ixrac qiymətlərinin indeksləri, xüsusi ixrac qiymətlərinin indeksləridir;
- bu, Dou-Cons, FT, Nikkey, Standart end Pure indeksləridir;
- Mudi, FT, Fayneşnl Tayms, Dou-Cons, Nikkey, Reyter indeksləridir;
- Dou-Cons, sənaye məhsullarına olan xüsusi ixrac qiymətlərinin indeksləridir, məhsullara olan ixrac qiymətlərinin ümumi indeksləridir, Mudi, Reyter indeksləridir;

158 Verilənlərdən birinin əsasında müasir beynəlxalq ticarətdə qiymət dinamikasının proqnozlaşdırılmasını həyata keçirmək mümkündür:

- bazara çıxarılan məhsulun rəqabətqabiliyyətliliyinin dinamikasını öyrənmək əsasında
- bütün əmtəə qruplarının real qiymət dinamikasını öyrənmək əsasında
- konkret əmtəə qruplarının real qiymət dinamikasını öyrənmək əsasında
- bazar konyunkturunun dinamikasını öyrənmək əsasında
- bazarda tələb və təklif arasında nisbət dinamikasını öyrənmək əsasında

159 Qeyd olunanlardan hansı dünya qiymətlərinin proqnozlaşdırılması metodlarına aiddir?

- korelyasiya-reqresiya metodu
- ekspert qiymətləndirmələr metodları, bal ilə qiymət qoyma metodu, xüsusi göstəricilər metodu, aqreqat metodu
- ekstrapolyasiya metodu, reqressiya analizi metodu, orta xərclər metodu, ekspert qiymətləndirmələr metodları;
- iqtisadi-riyazi metodlar, ekstrapolyasiya və ekspert qiymətləndirmələr metodları, parametrik metodlar;
- ekstrapolyasiya, ekspert qiymətləndirmələr, iqtisadi-riyazi metodlar və bu metodların müxtəlif uyğunluğu

160 Aşağıdakı kriteriyalardan hansı dünya bazarında qiymətlərin proqnozlaşdırılmasında müxtəlif strukturları təyin edir?

- üfqi və şaquli inteqrasiyasının dərəcəsi.
- ölçü, xarakter, kapitalın təmərküzləşməsi və ixtisaslaşma dərəcəsi
- firmaların bazarda ekspansiyası;
- diversifikasiya dərəcəsi;
- müəyyən inhisar quruluşunun məhsulunun xüsusi çəkisi;

161 Verilənlərdən hansı qiymətlərin dünya bazarında proqnozlaşdırılması zamanı nəzərə alınan diversifikasiyanın izahıdır?

- Qiyməti aşağı salmaq cəhdidir.
- Müəyyən sahədə iri şirkətlərin payının artmasıdır
- Bir iri şirkətin müəyyən sahəyə aid olan istehsalının xüsusi çəkisinin bir yerə toplanmasıdır;
- Başqa sahədə olan iri şirkətlərin əsas sahəsi ilə birbaşa istehsal əlaqəsində olmayan həmin şirkətlərin başqa sahələrə daxil olmasıdır;
- Böyük şirkətlərin əsas sahəyə münasibətdə istehsalın və ya tədavülün növbəti pilləsi kimi çıxış edən digər sahələrdə genişlənməsi.

162 Verilənlərdən biri xarici ticarətin müqavilə qiymətidir:

- preyskurant qiymətləri
- pərakəndə satış qiyməti
- faktiki sövdələşmə qiymətləri

- proqnoz qiymətləri;
- nəşr edilən sorğu qiymətləri

163 Buraxılmış imkanların xərcləri

- istehsalın mənimsənilməsindən başlayaraq bütün xərclərin cəmi
- məhsul buraxılışının həcmindən asılı olmayan xərclər
- sabit və dəyişən xərclərin cəmi
- resurslardan istifadənin bütün mümkün üsulların daha səmərəlisindən pul gəlirləri
- son hədd kimi müəyyən edilən xərclər

164 Gizli xərclər

- bütün cavablar doğru deyil
- istehsal həcminin dəyişməsi zamanı dəyişən xərclər
- mülkiyyətçiyə məxsus olan resursların (bazarda alınmayan) dəyəri, sahibkarlıq qabiliyyətindən gələn normal mənfəət daxil olmaqla
- mühasibat xərcləri
- istehsal həcmi dəyişdikdə dəyişməz qalan xərclər

165 Firmanın ümumi xərcləri bərabərdir-

- orta sabit xərclər * istehsal həcmi
- orta ümumi xərclər - orta dəyişən xərclər
- orta dəyişən xərclər * istehsal həcmi
- orta ümumi xərclər * istehsal həcmi
- gizli xərclər + dəyişən xərclər

166 Aşağıda sadalanan xərclərdən biri gizli xərclərə aiddir

- bütün cavablar doğrudur
- fəaliyyətsiz avadanlığın təmirinə görə haqq
- avadanlığın amortizasiyası
- firmanın kassasında nağd pula görə faiz
- fəhlələrin əmək haqqı

167 əmək-dəyər nəzəriyyəsinə görə qiymətin formalaşmasının əsası-

- ictimai-zəruri əmək xərcləridir
- istehsal dəyəridir
- ictimai əmək xərcləridir
- təklifin həcmidir
- tələbin həcmidir

168 Rentabellik səviyyəsinin 15% , məhsul üzrə mənfəətin 7.5 Azn olduğunu bilərək maya dəyəri müəyyən edin:

- 50 Azn
- 8.625 Azn
- 11.25 Azn
- 1.125 Azn
- 51.125 Azn

169 Rentabellik səviyyəsinin 28% , məhsul üzrə mənfəətin 112 Azn olduğunu bilərək maya dəyəri müəyyən edin:

- 3136Azn
- 4 Azn
- 400 Azn
- 31.36 Azn
- 143.36 Azn

170 Franko qiyməti asılıdır –

- tələbin həcmindən
- bazar iştirakçılarının sayından
- əmtəənin növündən
- təchizat-göndəriş şərtlərindən
- təklifin həcmindən

171 Tələb qiyməti nədir?

- əmtəənin orta bazaar qiyməti
- əmtəəyə görə alıcıların ödəməyə razılaşdığı minimal qiymət
- əmtəəyə görə alıcıların ödəməyə razılaşdığı maksimal qiymət
- istehlakçıların bazarda əmtəəni reallaşdırdığı maksimal qiymət
- sövdələşmənin aparıldığı qiymət

172 Təklif qiymətidir-

- satıcının maksimal qiyməti
- istehsalçının bazarda əmtəəni təklif etdiyi orta qiymət
- istehsalçının bazarda öz əmtəəsini satdığı minimal qiymət
- əmtəəni alıcıların satıcıdan almağa hazır olduğu maksimal qiymət
- alıcıların bazarda əmtəəni təklif edərkən razı olduğu minimal qiymət

173 Göstərilən metodlardan biri dünya bazarında maşın və avadanlıqların qiymətinin proqnozlaşdırılmasında istifadə olunur:

- Parametrik”
- Delfi”
- Sorğu”
- Müqayisəli satışlar
- “Analoqiya”

174 Hansı halda dünya bazarının daxili qiymət əmələ gəlməyə təsiri daha yüksəkdir?

- yerli istehsal məhsullarının rəqabət qabiliyyətliliyi artdıqda
- istehsalın təmərküzləşməsi və inhisar səviyyəsi yüksək olduqda
- ticarət-siyasi rejim güclü olduqda
- dünya bazarlarından milli bazarların ayrılması səviyyəsi az olduqda
- ölkədə istehsal və istehlakın ümumi həcmində əmtəənin idxal və ixracının payı artdıqda

175 xarici ticarət sövdələşməsi iştirakçısının hesablaşma qiyməti

- istehlakçıların əmtəəni almağı arzuladıqları qiymət
- sövdələşmə iştirakçısının əmtəəni satmağı (almağı) arzuladığı qiymət
- sövdələşmə iştirakçısı üçün qiymətin aşağı astanası
- sövdələşmə iştirakçısı üçün qiymətin yüksək həddi
- sövdələşmə iştirakçıları arasında müqavilə qiyməti

176 Xarici ticarətin müqavilə qiymətləri aşağıdakılardan hansıdır?

- kontrakt qiymətləri
- pərakəndə satış qiyməti
- faktiki sövdələşmə qiymətləri
- proqnoz qiymətləri
- nəşr edilən sorğu qiymətləri

177 İxrac qiymətlərinin hesablanması ilkin baza hansıdır?

- topdansatış qiymətlər
- daxili bazar qiymətləri
- “qapalı” bazar qiymətləri
- sərbəst qiymətlər
- “azad” bazar qiymətləri

178 Valyuta məzənnəsinin aşağı düşməsi ilə bağlı fikirlərdən hansı doğrudur?

- digər ölkələrin sahibkarlarına əlavə mənfəət qazanmağa imkan verir
- ixracatçılara «mənfəəti» adlandırılan əlavə mənfəət almağa imkan verir
- ölkələrə «mənfəəti» adlandırılan əlavə mənfəət almağa imkan verir
- ixracatçılara əlavə pul vəsaitlərinin sərf edilməsi kimi ziyan verir
- həmin ölkələri məcbur edir ki, əlavə pul vəsaitləri sərf etməklə məzənnənin yüksəldilməsini həyata keçirsinlər

179 Tədiyyə balansının bütün maddələri üzrə azad valyuta mübadiləsinə nə zaman icazə verilir:

- maliyyə valyutasının dönərliyində
- tam valyutanın dönərliyində
- xarici valyutanın dönərliyində
- əmtəə valyutasının dönərliyində
- milli valyutanın dönərliyində

180 Aşağıdakılardan hansı qiymətlərin müəyyən edilməsinin parametrik metoduna aiddir?

- bu metodların çatışmazlığı ondan ibarətdir ki, müəyyən parametrlər əsasında formalaşmış qiymət real bazar qiymətini əks etdirə bilmir
- bu metodların xərclərin kalkulyasiyası metodlarından üstünlüyü ondan ibarətdir ki, bu tədqiqatlar əsasında alınmış qiymət bazarda qiymətlərin formalaşması şərtlərini real əks etdirir
- bu metodların xərclərin kalkulyasiyası metodlarından üstünlüyü ondan ibarətdir ki, müəyyən parametrlər əsasında formalaşmış qiymət real bazar qiymətini əks etdirir
- bu metodların üstünlüyü ondan ibarətdir ki, müəyyən parametrlər əsasında formalaşmış qiymət real bazar qiymətini əks etdirir
- metodların xərclərin kalkulyasiyası metodlarından çatışmazlığı ondan ibarətdir ki, müəyyən parametrlər əsasında formalaşmış qiymət real bazar qiymətini əks etdirir

181 Firmanın rəhbərliyi tərəfindən təsdiq olunmuş qiymət məcmuəsinə uyğun məhsulların satışı-

- satış siyasəti
- vergi siyasəti
- innovasiya siyasəti
- əmtəə siyasəti
- təsbit olunmuş qiymətlər siyasəti

182 Firmanın məhsul satışı üzrə tipik sövdələşmələri üçün qiymətlərin müəyyən edilməsinin standart qaydalar sistemi-

- gömrük siyasəti
- qiymət siyasəti
- əmtəə siyasəti
- investisiya siyasəti
- pul kredit siyasəti

183 Məhsulun istehsal maya dəyəri sex maya dəyərindən yüksəkdir –

- dolayı xərclər qədər
- maşın və avadanlıqların saxlanılması xərcləri qədər
- kommertiya xərcləri qədər
- ümumtəsərrüfat xərcləri qədər
- birbaşa xərclər qədər

184 Aşağıdakılardan hansı qiymətin funksiyasıdır?

- iqtisadi artım
- tədiyə
- yığım
- informasiya
- rəqabət

185 Qiymətməhləgəlmənin prinsipi deyil:

- istehsalın səmərəli yerləşdirilməsi
- fasiləsizlik
- elmilik
- məqsədyönlülük
- qiymətməhləgəlmə prosesinin və qiymət intizamına riayət edilməsinə nəzarətin vahidliyi

186 Aşağıdakılardan hansı səhvdir?

- qiymət tələb və təklif arasında uyğunluğun əldə olunmasının çevik alətidir
- qiymətin uçot funksiyasında qiymət bütün dəyər göstəricilərinin hesablanması vasitəsi kimi çıxış edir
- stimullaşdırma funksiyasının mahiyyəti müxtəlif əmtəə istehsalı və istehlakına onun həvəsləndirici və ya ləngidici təsirində ifadə olunur
- bölüşdürücü funksiya bazar amillərinin təsiri altında qiymətin dəyərdən kənarlaşması ilə əlaqədardır
- qiymətin uçot funksiyasını yalnız xərclərin ölçülməsinə şamil etmək olar

187 Maşın və mexanizmlərin istismar xərcinə aiddir:

- elmi-tədqiqat işləri üçün ayırmalar
- birdəfəlik xərclər
- fəhlələrə verilən əsas əmək haqqı
- material xərcləri
- təhlükəsizlik texnikası üzrə xərclər

188 Sair üstəlik xərclərə aid deyil:

- sığorta xərcləri
- qeyri-məhsuldar xərclər
- nəşriyyat xərcləri
- bank krediti üzrə faizlər
- elmi-tədqiqat işləri üçün ayırmalar

189 Verilmiş fikirlərdən biri dünya bazar qiymətlərinin öyrənilməsinin başlıca şərtidir:

- qiymət indekslərinin orta kəmiyyətinin işlənib hazırlanması
- proqnozların qiymətləndirilməsi
- proqnozun işlənib hazırlanması
- qiymət indekslərinin işlənib hazırlanması
- idxal-ixrac qiymətlərinin orta kəmiyyətinin müəyyən edilməsi

190 Fəaliyyət müddətinə görə qiymətin növü:

- tender qiymətlər
- pilləli qiymətlər
- brutto qiymət
- tikinti məhsulunun qiyməti
- sərbəst qiymətlər

191 Təklifin qeyri-qiymət determinantlarına aid deyildir:

- qiymət dəyişməsində gözlənilir
- resursların qiymətləri
- vergilər və dotasiyalar
- istehsal texnologiyası
- region infrastrukturu

192 əsaslandırma dərəcəsinə görə qiymətin növü hansıdır?

- birja qiymətləri
- preyskurant qiymətləri
- pərakəndə satış qiymətləri
- cari qiymətlər
- sürüşkən qiymətlər

193 Birbaşa xərclərin tərkibinə daxil deyildir:

- tikinti və maşın və mexanizmlərinin istismar xərcləri
- fəhlələrin əsas əmək haqqı
- materialların və konstruksiyaların dəyəri
- inzibati – təsərrüfat xərcləri
- sair düzünə xərclər

194 Qiymət bu amillərdən asılı deyildir:

- firmanın istehsal gücü
- firmanın məqsədləri
- bazarın segmentləşdirilməsi imkanı
- rəqabətin olması ehtimalı
- keyfiyyətin fərqləri

195 Qiymətləri aşağı salmağa sövq edən amil:

- cari tələbin yüksək tələbi
- bazarda əsas yer tutmağa çalışmaq
- rəqabətin olması
- uzunmüddətli mənfəət əldə etməyə çalışmaq
- daha çox alıcı kütləsi cəlb etmək

196 Tələbin elastikliyinə təsir etmir:

- məhsuldan istifadə olunması imkanlarının müxtəlifliyi
- əvəzedici məhsulların olması
- vaxt amili
- məhsulun əldə olunmasının təcili olması
- firmanın mikromühiti

197 Firma daxilində iqtisadi münasibətlərdə tətbiq olunan qiymət:

- faktiki sövdələşmə
- buraxılış
- topdansaş qiymətlər
- sənaye topdansaş qiymətlər qiymətlər
- transfert qiymətlər

198 Maya dəyərinin 60Azn, məhsul üzrə mənfəətin 15Azn olduğunu bilərək rentabellik normasını müəyyən edin:

- 125%
- 75%
- 25%
- 45%
- 40%

199 Maya dəyərinin 148Azn, məhsul üzrə mənfəətin 29.6Azn olduğunu bilərək rentabellik normasını müəyyən edin:

- 1.9%
- 20%
- 5%
- 1.8%
- 1.5%

200 Maya dəyərinin 80Azn, məhsul üzrə mənfəətin 20Azn olduğunu bilərək rentabellik normasını müəyyən edin:

- 1%
- 40%
- 400%
- 25%
- 100%

201 Qiymətməhləgəlmənin nəzəri əsaslarını təşkil edir

- cavablar doğru deyil
- pul tədavülü qanunu
- dəyər qanunu
- tələb qanunu
- təklif qanunu

202 Qiymətin bölüşdürücü funksiyasıdır:

- Əhalinin gəlirlərinin indeksləşdirilməsi
- Xərclərin bölüşdürülməsi

- Tələb və təklifin balanslaşdırılması
- sahələr arasında tarazlıq
- Milli gəlirin bölüşdürülməsi

203 İstehsalçının stimullaşdırıcı amilidir:

- ƏDV, aksiz vergisi
- torpaq vergisi
- ticarət mühiti
- qiymət
- topdansatış əlavələri

204 Ümumiyyətlə neçə amil dünya qiymətini formalaşmasına təsir edir?

- 4
- 3
- 5
- 6
- 2

205 İnkişaf etmiş ölkələrdə inflyasiya proseslərinin qeyri-bərabərliyi və müxtəlif məhsullarla beynəlxalq əmək bölgüsündə qeyri – bərabər iştirakı nəyi şərtləndirir?

- qiymətlərin azalma tempinin qarşının alınmasını şərtləndirir
- qiymətlərin azalma tempini şərtləndirir
- qiymətlərin artma tempini şərtləndirir
- qiymətlərin müxtəlif artım tempələrini şərtləndirir
- qiymətlərin dəyişmə tempinə nəzarəti şərtləndirir

206 Aşağıdakı fikirlərdən hansı yanlıştır?

- qiymət əmtəə vahidini və ya kütləsini əldə etmək üçün alıcının satıcıya ödəməli olduğu pulun kəmiyyətidir
- qiymət-səvdələşmə tərəfləri arasında iqtisadi münasibətləri formalaşdıran mexanizmdir
- qiymət-məhsul və xidmətlərin satışının həyata keçirildiyi iqtisadi vasitədir
- qiymət-əmtəə dəyərinin pulla ifadəsidir
- qiymət-istehlakçının öz tələbini reallaşdırmağın ölçü meyarıdır

207 Bazar qiymətinin formalaşması haqqında hökmlərdən hansı doğrudur?

- tələb qiyməti təklif qiymətinə bərabərdir
- tələbin həcmi təklifin həcmi üstələyir
- tələbin həcmi təklifin həcmindən aşağıdır
- təklifin həcmi tələbin həcmindən
- bazarda tarazlıq vəziyyəti mövcuddur

208 Dünya bazarında dəyər qanunu nə zaman geniş miqyasda fəaliyyətə başlayır?

- dünya ictimai əməyinin meydana çıxdığı zaman
- dünya əmtəə qiymətləri yarandığı zaman
- dünya bazarı yarandığı zaman
- qızılın dünya pulundan çıxarıldığı zaman
- tələb və təklif qanununun bazarda təsir gücünün zəiflədiyi anında

209 Valyuta dönərliliyinin aşağıdakı halları fərqləndirilir.

- daxili və xarici valyuta dönərliliyi
- maliyyə valyuta dönərliliyi, əmtəə-valyuta dönərliliyi, qismən dönərlilik, tam dönərlilik.
- milli valyuta dönərliliyi, əmtəə-valyuta dönərliliyi, daxili dönərlilik, tam dönərlilik.
- valyutanın sərbəst dönərliliyi, qismən dönərlilik, tam dönərlilik, maliyyə-valyuta dönərliliyi.
- sərbəst valyuta dönərliliyi

210 Dünya qiymətlərini xarakterizə edən əlamət deyil-

- idxal-ixrac əməliyyatlarının sərbəst rejimdə aparılması
- iri daimi sazişlərin qiymətləri olması
- sazişlərin kommersiya xarakteri daşması
- sazişlərin qismən dönərliliyi valyuta ilə aparılması
- sazişlərin idxal və ya ixracı ilə əlaqəli olması

211 Dünya bazar qiymətlərinin əsasını nə təşkil edir?

- istehlak dəyəri
- milli dəyər
- beynəlxalq dəyər
- istehsal qiyməti
- beynəlmillət dəyəri

212 İxrac kalkulyasiyasını daxili kalkulyasiyadan fərqləndirən xərc növü deyil-

- reklam xərcləri
- tədavül xərcləri
- maliyyə xərcləri
- sığorta xərcləri
- daşınma xərcləri

213 Hansı valyuta sistemi beynəlxalq valyuta sisteminin birinci mərhələsinə aid edilir

- Yamayka valyuta sistemi, Bretton – Vuds valyuta sistemi,
- Paris valyuta sistemi, Bretton – Vuds valyuta sistemi
- Genüya valyuta sistemi, Paris valyuta sistemi
- Bretton – Vuds valyuta sistemi, Avropa valyuta sistemi
- Avropa valyuta sistemi, Yamayka valyuta sistemi

214 Hansı valyuta sistemi beynəlxalq valyuta sisteminin ikinci mərhələsinə aiddir?

- Yamayka valyuta sistemi
- Qızıl standartı valyuta sistemi
- Bretton-Vuds valyuta sistemi
- «Üzən» valyuta sistemi

215 Hansı valyuta sistemi beynəlxalq valyuta sisteminin üçüncü mərhələsinə aid edilir?

- Yamayka valyuta sistemi, Bretton – Vuds valyuta sistemi
- Paris valyuta sistemi, Bretton – Vuds valyuta sistemi
- Genüya valyuta sistemi, Paris valyuta sistemi
- Bretton – Vuds valyuta sistemi, Avropa valyuta sistemi
- Avropa valyuta sistemi, Yamayka valyuta sistemi

216 Hansı valyuta dönərliliyi bazar məzənnəsi üzrə digər ölkələrin valyutasının azad alqı-satqısı hesab edilir?

- tam valyutanın dönərliliyi
- maliyyə valyutasının dönərliyi
- milli valyutanın dönərliyi
- qismən valyutanın dönərliliyi
- xarici valyutanın dönərliyi

217 Hansı hallarda tədiyyə balansının bütün maddələri üzrə azad valyuta mübadiləsinə icazə verilir?

- maliyyə valyutasının dönərliyində
- tam valyutanın dönərliliyində
- xarici valyutanın dönərliyində
- əmtəə valyutasının dönərliyində
- milli valyutanın dönərliyində

218 Aşağıdakı fikirlərdən hansı valyuta məzənnəsini xarakterizə edir:

- xarici valyutanın alınması və satılması
- valyuta birjalarında sövdələşmələrin bağlanması qaydası
- hər hansı bir ölkənin pul vahidinin başqa ölkələrin valyutası ilə ifadəsinin dəyəri
- dünya bazarlarında satılmış və ya alınmış əmtəənin dəyəri
- inkişaf etmiş ölkələrin sərbəst dönərlü valyutası

219 Aşağıdakı qiymətlərdən hansı daha aşağı səviyyəyə malikdir

- FOT
- SIF
- KAF
- FOB
- FAS

220 Krossinq nədir?

- süni əmtəə qıtlığının yaradılması
- səhmlərin məzənnəsinin süni olaraq aşağı salınması
- səhmlərin məzənnəsinin süni olaraq artırılması
- səhmlərə yüksək tələbin olması barədə süni təsəvvürün yaradılması
- tələbin və təklifin balanslaşdırılması

221 Birja əmtəələrini digər əmtəələrdən fərqləndirən əlamət deyil

- tələb və təklif asanlıqla pronozlaşdırılır
- əmtəənin təklifi ona olan tələbdən yüksəkdir
- standartlaşma üçün yararlıdır
- əmtəəyə olan tələb kütləvi xarakter daşıyır
- əmtəələr həmcinsdir

222 Birja əmtəələrinə aid edilmir

- avadanlıqlar
- bitkiçilik məhsulları
- heyvandarlıq məhsulları
- energetika məhsulları
- əlvan metallar

223 Yüksək inhisar qiymətlərinin aşkar etmək üçün aşağıdakı amilin mövcudluğunu sübut etmək zəruridir -

- sadalananların hamısını
- istehsal (satış) həcmnin qəsdən azaldılması
- qiymətlərin yüksəldilməsi
- mənfəət və xərclərin əsassız yüksək ölçüsü
- digər təsərrüfat subyektlərinə zərər vurulması

224 Oliqopolistik bazarın xarakterik cəhəti deyil -

- rəqiblərdən qarşılıqlı asılılığın olmaması
- sahədə firmaların azsaylı olması
- standart əmtəələrin istehsalı
- differensial əmtəələrin istehsalı
- sahəyə giriş üzrə ciddi maneələrin olması

225 Bertran modelinin əsasını təşkil edən müddəə hansıdır?

- firma rəqib reaksiyasının passiv olacağını düşünür
- firma «qiymət müharibəsinə» meyl edir
- firma rəqib qiymətinin təsbit olduğunu düşünərək öz qiymətini müəyyən edir
- firma qeyri-qiymət rəqabətinə üstünlük verir
- firma rəqiblə sövdələşməyə səy göstərir

226 Qiymət likvidliyi modelinin növüdür -

- Dəmpinq qiymət liderliyi
- Barometrik qiymət liderliyi
- Statistik qiymət liderliyi
- Dinamik qiymət liderliyi
- Rəqabətli qiymət liderliyi

227 İnhisar rəqabətini digər bazar strukturlarından fərqləndirən amil deyil –

- qiymət göstəriciləri üzrə rəqabət
- əmtəənin differensiası
- çoxlu sayda satıcıların olması
- qiymət ayrı-seçkiliyi
- qiymət rəqabəti

228 İnhisar rəqabətli müəssisənin istehsal həcminə təsir strategiyası deyil -

- reklam taktikasına yenidən baxılması
- rəqibin qiymət strategiyasının izlənilməsi
- qiymətlərdə liderlik
- parametrlər üzrə differensiallaşma strategiyası
- satışın stimullaşdırılması

229 Uzunmüddətli dövrdə inhisar rəqabətli müəssisənin mənfəətinin artırılmasının qeyri-qiymət metodudur -

- dizayn və qablaşdırma
- qiymətin differensiası
- məhsulun təkmilləşdirilməsi
- məhsulun istehsal xərclərinin dəyişməsi
- qiymət ayrı seçkiliyi

230 Qiymətin səviyyəsini bazar tarazlıq səviyyəsində aşağı salır:

- investisiya siyasəti
- bazarın təmərkürləşməsi
- inflyasiya mövcudluğu
- dempinq
- valyuta məzənnəsi

231 Antiinflyasiya xarakterli ola bilər:

- cavablar doğrudur
- antiinflyasiya xarakterli ola bilər
- istehsalçıların stimullaşması
- antiinhisar xarakterli ola bilər
- qiymətlərin dondurulması

232 Qiymətlərin tənzimlənməsi üsuluna aiddir

- cavablar doğrudur
- Qiymətlərin son həddinin müəyyən edilməsi
- qiymətlərin birdəfəlik yüksəlişi əmsalının müəyyən edilməsi
- inhisar qiymətləri üzərində dövlət nəzarəti
- antiinflyasiya siyasəti ilə tənzimləmə

233 Sərbəst qiymətlər üzrə dövlətin tənzimləmə sahəsində tətbiq etdiyi metoddur

- heç biri
- dempinqin qadağan olunması
- qiymət ayrı seçkiliyinin qadağan olunması
- protoksionizm siyasəti
- bazar iştirakçılarında qadağa qoyulması

234 Dempinq nədir:

- cavablar doğrudur
- Məhsulun süni surətdə aşağı salınmış qiymətlərlə satışı
- məhsulun xarici bazarda daxili bazar qiymətindən aşağı qiymətlə satışı
- məhsulun irihəcmli güzəştlərlə satışı
- məhsulun süni surətdə aşağı salınmış qiymətlərlə və məhsulun xarici bazarda daxili bazar qiymətindən aşağı qiymətlə satışı

235 Aşağıdakı hallarda qiymətlərin təsbit edilməsi məqsədyönlüdür

- bütün variantlar səhvdir
- qısamüddətli dövrdə
- uzunmüddətli dövrdə
- Hiper inflyasiya zamanı
- mülayim inflyasiya zamanı

236 Qiymətlərin dövlət tərəfindən inzibati tənzimlənməsi formasıdır:

- Bütün cavablar səhvdir
- Vergi tənzimlənməsi
- Rentabelliyin son səviyyəsinin təsbit edilməsi
- Qısamüddətli dövr üçün qiymətin birdəfəlik artım əmsalının müəyyən edilməsi
- təsbit edilmiş qiymət və tariflərin müəyyən olunması

237 Qiymətlərin təsbit edilməsinin əsas məqsədləri:

- inflyasiya təzahürünün silahlanması
- büdcə kəsrinin azalması
- məhsul istehsalının artırılması
- qiymət strategiyasının seçilməsi
- bazarlarının tiplərinin təkmilləşdirilməsi

238 Beynəlxalq səviyyədə məhsulun gömrük dəyərinin müəyyən olunmasının neçə metodu var?

- 12
- 3
- 5
- 6
- 10

239 Beynəlxalq təcrübədə məhsulun gömrük dəyərinin müəyyən olunmasının neçə metodu var?

- 12
- 10
- 3
- 5
- 6

240 ABŞ-da dövlət tərəfindən qiymətlərin neçə faizinə nəzarət olunur?

- 25%-30%
- 5%-10%
- 10%-15%
- 15%-20%
- 20%-25%

241 Aşağıdakılardan hansı ilə beynəlxalq ticarət əmtəələrin mübadiləsi tənzimlənir?

- müqavilə qiymətləri ilə
- əmtəələrin dəyərləri ilə
- istehsal qiymətləri ilə
- istehlak qiymətləri ilə
- ixrac qiymətləri ilə

242 Verilənlərdən hansı dövlətin qiyməti birbaşa tənzimlənməsinə aid deyildir?

- valyuta məzənnəsinin tənzimlənməsi
- ümumi qiymətlərin dondurulması
- qeydə alınmış qiymətlərin və tariflərin tətbiq edilməsi
- müəyyən vaxt ərzində qiymət artımına müəyyən həddin tətbiq edilməsi
- rentabellik normasının təyin edilməsi

243 Dünya ticarətində sürüşmə düsturu nə ilə müəyyən olunur?

- Gömrük rüsumunun dərəcəsi.
- Avadanlığın yekun qiyməti
- Avadanlığın bazis qiyməti;
- Qiymətdə material əmək ödənişi xərclərinin payı;
- Kreditin faiz dərəcəsi;

244 Azərbaycanın iri şəhərlərində əhali istehlakçı qrupu üçün tullantı suyunun axıdılması xidməti tarifi nə qədərdir? (1 m³ üçün əDV ilə)

- 6 qəpik
- 2 qəpik
- 4 qəpik
- 3 qəpik
- 7 qəpik

245 Rejonlarda əhali istehlakçı qrupu üçün tullantı suyunun axıdılması xidməti tarifi nə qədərdir? (1 m³ üçün əDV ilə)

- 7 qəpik
- 3 qəpik
- 5 qəpik
- 2 qəpik
- 4 qəpik

246 Elektrik enerjisinin pərakəndə satış tarifləri nə qədərdir?

- 7,7 qəpik
- 5,8 qəpik
- 6,0 qəpik
- 7,5 qəpik
- 7,0 qəpik

247 Nəqliyyat tarifləri özündə aşağıdakı tarifləri əks etdirir.

- səmişin və yerli aviaxətlə yükdaşımalar
- səmişin və yükdaşımalarını
- səmişin və dəmiryolu nəqliyyatında yükdaşımalar
- səmişin və ictimai nəqliyyatın bütün növlərində yükdaşımalar
- səmişin və avtomobil nəqliyyatı ilə yükdaşımalar

248 Hərəkət xərcləri asılıdır:

- su nəqliyyatı ilə baqajın səmişinlərin və yüklərin daşınmasından
- daşıma məsafəsindən
- səmişinlərin və dəmiryolu nəqliyyatı baqajının daşınmasından
- avtomobil nəqliyyatı baqajı və səmişinlərin daşınmasından
- yerli avia xətlərdə baqajın və səmişinlərin daşınmasından

249 Nəqliyyat xidmətinin maya dəyərinin hesablanması zamanı aşağıdakı göstəricini uçota almaq lazım deyil:

- bütün cavablar düzgün deyil
- 1 ton yükə düşən başlanğıc son əməliyyatlara çəkilən məsrəflər
- 1 ton yükün 1 km məsafəyə daşınmasına çəkilən xərclər
- məsafə
- mənfəətin kütləsi

250 Məişət xidməti bazarında qiymətə təsir edən amillərə aid deyil :

- cavablar doğru deyil
- sifarişin yerinə yetirilməsinin təsililik dərəcəsi
- ilin dövrlərinə uyğun olaraq əhalinin məişət xidmətinə tələbatın mövsumi dəyişməsi

- sifarişçiyə xidmətin yaxınlaşma dərəcəsi
- xidmətin sosial əhəmiyyətliliyi

251 Hansı növ qiymətlər Qərbi-Avropa ölkələrində qara metallarının ixrac qiymətləridir?

- Dünya bazarına olan böyük təkliflərin qiymətləridir;
- Faktiki sövdələşmə qiymətləridir
- Böyük müqavilələrin qiymətləridir;
- Sorğu bazis qiymətləridir;

252 Hansı şərtlər daxilində qara metalların sorğu qiymətləri müəyyən edilir?

- FOB – adi keyfiyyətli metala olan Qərb-Avropa ölkələrinin sorğu bazis qiymətlərinin stansiyası.
- Franko göndərmə stansiyası”
- KAF təyinat stansiyası”
- CIF təyinat stansiyası”
- Rüsüm daxil olmaqla, Franko-alıcı”

253 Dünya təcrübəsinə əsasən avtonəqliyyat vasitələrinin bazar dəyəri ixrac ölkələrinin ilkin bazarında qiymətləndirilən avtonəqliyyat vasitələrinin bazar dəyəri haqqında verilənlər olmur, lakin digər ölkələrin ilkin bazarında oxşar avtonəqliyyat vasitələrinin bazar dəyəri haqqında məlumatlar olduqda hansı metodla təyin edilir?

- yalnız dolaylı metodla
- Dolaylı, Birbaşa
- Birbaşa
- Hesablama
- həm birbaşa həm də hesablama metodu ilə

254 Aşağıda verilənlərdən hansı neft bazarında birdəfəlik sövdələşmələrin qiymətlərinə aiddir?

- OPEK-ə daxil olmayan ixracatçıların rəsmi sorğu qiymətləridir.
- Neft bircalarında müəyyən edilir;
- İdxalçı-ölkələrdə neftin yenidən emal edilməsində müqavilə qiymətləridir;
- “Azad” bazarda fəaliyyət göstərən və tələb və təklifin əlaqəsinin təsiri nəticəsində yaranan qiymətləridir;
- Məhsul mübadiləsi razılaşmalarının qiymətləridir;

255 Beynəlxalq təcrübəyə əsasən OPEK-in rəsmi satış qiymətlərinin müəyyən edilməsi haqqında qeyd olunan fikirlərdən hansı doğrudur?

- Tələb və təklifin nisbətindən asılı olaraq müəyyən edilir.
- OPEK qiymətlərinin səviyyəsindən asılı olaraq, OPEK-ə daxil olmayan ixracatçılar tərəfindən müəyyən edilir
- Hasılat xərcləri və neft bazarının vəziyyətinə əsasən müəyyən edilir;
- OPEK-in qərarlarına müvafiq olaraq OPEK-in üzv ölkələrinin hökumətləri tərəfindən müəyyən edilir;
- Müxtəlif formullarla hesablanır;

256 Maşın və avadanlıqlara olan sürüşkən qiymətlər dünya ticarətində adətən nəyi nəzərə alaraq müəyyən edilir?

- Çatdırılma müddətləri.
- Tələb və təklifi;
- Dünya bazar qiymətlərini;
- Maşın və avadanlıqların hazırlanması müddətində baş verən istehsal xərclərində dəyişiklikləri;
- Bağlanan sövdələşmə şərtlərini;

257 Aşağıdakılardan biri nəqliyyat tarifi deyil.

- tranzit
- differensial
- proporsional
- akkord
- xüsusi

258 Dəmiryol nəqliyyatı müəssisələri üzrə orta tarif dərəcəsi müəyyən etmək üçün aşağıdakı göstərici tələb olunmur:

- bütün variantlar doğrudur
- mənfəət kütləsi
- daşınma xərcləri
- nəqliyyat məhsulunun həcmi
- daşınma məsafəsi

259 Azərbaycan Respublikasında qiymətləri və tarifləri tənzimləyən orqan hansıdır?

- İctimai Təşkilatlar
- Vergilər Nazirliyi
- Gömrük Komitəsi
- Dövlət Sosial Müdafiə Fondu
- Tarif Şurası

260 Avtomobil nəqliyyatı üzrə yük tariflərinin differensiasiyası aşağıdakı növlərdən biri üzrə aparılmır:

- fraxt üzrə
- işəmuzd
- yüklərin xırda göndərişlərlə daşınması üzrə
- müstəsna tariflər üzrə
- vaxtamuzd

261 Tariflə dərəcələrinin qurşaqlar üzrə məcmuusu aşağıdakılardan birini formalaşdırır:

- səmişin sxemini
- tarif sxemini
- dəmiryol sxemini
- nəqliyyat sxemini
- yük sxemini

262 Yükdaşımalarına çəkilən məsrəflər aşağıdakılardan ibarətdir:

- yükləmə - boşaltma işlərinə çəkilən məsrəflər
- başlanğıc yekunlaşdırma əməliyyatlarına çəkilən məsrəflər
- yüklərin nəql edilməsinə çəkilən məsrəflər
- başlanğıc - yekunlaşdırma əməliyyatlarına və yükün nəql edilməsinə çəkilən məsrəflər
- səmişinlərin və baqajın daşınmasına çəkilən məsrəflər

263 Hərəkət əməliyyatlarına aşağıdakı məsrəflər daxil edilmir:

- yükləmə – boşaltma işləri
- yükün hərəkəti üzrə
- rabitə yollarının məzmunu üzrə
- enerji təsərrüfatının məzmunu üzrə

rabitə üzrə

264 Bunlar nəyin formalarıdır: müttəfiq, birbaşa və tranzit.

- Beynəlxalq hava nəqliyyatı daşınmaları formaları
 Beynəlxalq fraxt bazarlarının
 Beynəlxalq avtomobil daşımalarının
 Beynəlxalq dəmiryol tariflərinin
 Xətt gəmiçiliyi çərçivəsində beynəlxalq su daşımalarının

265 Qeyri-əhali istehlakçı qrupu üçün təbii qazın pərakəndəsatis qiyməti nə qədərdir? (1000m³ üçün əDV ilə)

- 93,8 manat
 92,0 manat
 100 manat
 89,0 manat
 97,0 manat

266 əhali istehlakçı qrupu üçün təbii qazın pərakəndəsatis qiyməti nə qədərdir? (1000m³ üçün əDV ilə)

- 46,8 manat
 100 manat
 45,0 manat
 41,0 manat
 47,2 manat

267 Elektrik enerjisinin tranzit ötürülmə tarifləri nə qədərdir?

- 1,0 qəpik
 0,4 qəpik
 0,6 qəpik
 0,2 qəpik
 0,7 qəpik

268 Elektrik enerjisinin topdansatis qiymətləri nə qədərdir? (1 kv/saat üçün (əDV ilə)

- 4,0; 2,8; 4,7 qəpik
 4,1; 2,5; 4,5 qəpik
 4,0; 2,3; 4,2 qəpik
 3,8; 2,7; 4,0 qəpik
 3,9; 2,6; 4,4 qəpik

269 Qeyri-əhali istehlakçı qrupu üçün tullantı suyunun axıdılması xidməti tarifi nə qədərdir? (1 m³ üçün əDV ilə)

- 17 qəpik
 18 qəpik
 16 qəpik
 14 qəpik
 20 qəpik

270 Sudan xammal kimi istifadə edilənlər üçün sudan istifadə tarifi nə qədərdir?(1 m³ üçün əDV ilə)

- 12 manat
 8 manat

- 11 manat
- 14 manat
- 9 manat

271 Dünya təcrübəsinə uyğun olaraq dünya qiyməti neçə əlamət əsasında xarakterizə olunur:

- 4
- 6
- 3
- 5
- 2

272 Dünya bazarın neçə tipi vardır?

- 7
- 3
- 4
- 5
- 6

273 Verilənlərdən hansı şaquli inteqrasiyaya aiddir?

- Kiçik şirkətlərin, onların əsas sahəsi ilə birbaşa istehsal əlaqəsində yerləşməyən digər sahələrə müdaxiləsi nəzərdə tutulur.
- İri şirkətlərin, onların əsas sahəsi ilə birbaşa istehsal əlaqəsində yerləşməyən digər sahələrə müdaxiləsi nəzərdə tutulur.
- İri şirkətlərin, onların əsas sahələrinə münasibətdə ardıcıl istehsal və ya tədavül pilləsi kimi yerləşən digər sahələrə yayılması başa düşülür.
- Müəyyən sahədə iri şirkətin payının artması, sahə istehsalının daha böyük xüsusi çəkisinin onun əlində cəmlənməsi başa düşülür.

274 İxrac qiymətlərinin tərkibinə aşağıdakı xərclər daxil edilmir.

- satıcının ölkəsində idxal gömrük xərcləri
- nəqliyyat xərcləri
- vasitəçilərin mükafatlandırılması üçün komissiyon yığımlar
- sığorta xərcləri
- risklərin örtülməsi üçün ehtiyatlar

275 Aşağıdakılardan hansı idxal-ixrac güzəştlərinin həcminə təsir etmir?

- daxili iqtisadi və siyasi vəziyyət
- əmtəə bazarının konyunkturasi
- istehsalın inhisarlaşması dərəcəsi
- təsbit olunmuş qiymətlər
- təchizatçı firmanın maliyyə vəziyyəti

276 Kommersiya düzəlişləri hansı şərtlər hesabına müqavilə qiymətlərinə daxil edilir?

- firmadan əvvəllər alınmış köhnə əmtəənin qaytarılması şərtləri hesabına
- ödəmə şərtləri
- məhsulun çatdırılması şərtləri
- satış üzrə başqa vasitəçiləri olan istehsalçılar hesabına
- məhsulun sifariş edilməsi şərtləri

277 Daxili qiymətlərindən fərqli olaraq aşağıdakılardan hansı ixrac qiymətlərinə daxildir?

- gömrük tarifləri
- başlanğıc maya dəyəri
- kalkulyasiya edilmiş mənfəət
- nəqliyyat xərcləri
- gömrük rüsumları

278 Dünya bazar qiymət növü:

- Tender – hərrac - satış
- Franko – Anbar (satış)
- tənzimlənməsi
- KAF
- Bazis

279 Franko - qiyməti nin səviyyəsinə təsir edir:

- əmtəyə olan həcmi
- əmtənin bazar payı
- əmtənin növü
- əmtənin nəql etmə xərci
- rəqabətin kəskinliyi

280 6. Xarici ticarət fəaliyyətinin reallaşdırılmasında dünya bazarında neçə qiymət növündən istifadə olunur?

- 6
- 2
- 3
- 4
- 5

281 Verilənlərdən biri ixrac qiymətlərinin hesablanmasında ilkin baza hesab olunur?

- topdansatış qiymətlər
- daxili bazar qiymətləri
- qapalı” bazar qiymətləri
- sərbəst qiymətlər
- azad” bazar qiymətləri

282 Aşağıda göstərilən qanunlardan biri dünya ticarətinin inkişafının hərəkətverici qüvvəsinin əsasıdır:

- tələb və təklif qanunu
- iqtisadi ədalətlik qanunu
- dəyər qanunu
- müqayisəli üstünlük qanunu
- pul dövriyyəsi qanunu

283 Aşağıdakı qiymət növlərindən hansı daha aşağı səviyyəyə malikdir?

- FOT
- SIF
- KAF
- FOB
- FAS

284 Hansı qiymətlərə əsasən ixracatçı firma idxalçıya əmtəni gəmiyə qədər nəqliyyat xərclərini daxil etməklə

satır?

- CİF və ya SİF ixrac qiymətləri
- SİF və ya FOB ixrac qiymətləri
- FAC və ya FOB ixrac qiymətləri
- FAC və ya SİF ixrac qiymətləri
- EXW və ya DDU ixrac qiymətləri

285 Aşağıdakı qiymətlərdən hansı FOB qiymətlərindən əlavə ixracatçı ölkələrin sərhədlərinə qədər daşınması xərclərini də özündə birləşdirir?

- DDP ixrac qiymətləri
- FAC ixrac qiymətləri
- EXW ixrac qiymətləri
- SİF idxal qiymətləri
- DDU idxal qiymətləri

286 Hansı qiymətlər göndərmə və satış şərtlərinə görə qiymət növünə aid edilir?

- birja qiyməti
- FOB idxal qiyməti
- franko-satış
- hərrac qiyməti
- FAS ixrac qiyməti

287 Bütün nəqliyyat xərclərinin məhsulun alıcısı tərəfindən ödənilməsi hansı beynəlxalq terminə əsaslanır?

- franko-liman terminalı
- franko-anbar istehlakçı
- franko-təyinat stansiyası
- franko-göndərmə stansiyası
- franko-təchizatçının anbarı

288 Hansı növ qiymətlər xarici ticarətin müqavilə qiymətləridir?

- kontrakt qiymətləri
- pərakəndə satış qiyməti
- faktiki sövdələşmə qiymətləri
- proqnoz qiymətləri
- nəşr edilən sorğu qiymətləri

289 Aşağıdakılardan hansı diversifikasiyanın məzmununu ifadə edir?

- Kiçik şirkətlərin, onların əsas sahəsi ilə birbaşa istehsal əlaqəsində yerləşməyən digər sahələrə müdaxiləsi nəzərdə tutulur.
- İri şirkətlərin, onların əsas sahəsi ilə birbaşa istehsal əlaqəsində yerləşməyən digər sahələrə müdaxiləsi nəzərdə tutulur.
- İri şirkətlərin, onların əsas sahələrinə münasibətdə ardıcıl istehsal və ya tədavül pilləsi kimi yerləşən digər sahələrə yayılması başa düşülür.
- Müəyyən sahədə iri şirkətin payının artması, sahə istehsalının daha böyük xüsusi çəkisinin onun əlində cəmlənməsi başa düşülür.

290 Verilənlərdən hansı üfüqi inteqrasiyaya aiddir?

- Kiçik şirkətlərin, onların əsas sahəsi ilə birbaşa istehsal əlaqəsində yerləşməyən digər sahələrə müdaxiləsi nəzərdə tutulur.
- İri şirkətlərin, onların əsas sahəsi ilə birbaşa istehsal əlaqəsində yerləşməyən digər sahələrə müdaxiləsi nəzərdə tutulur.

- İri şirkətlərin, onların əsas sahələrinə münasibətdə ardıcıl istehsal və ya tədavül pilləsi kimi yerləşən digər sahələrə yayılması başa düşülür:
- Müəyyən sahədə iri şirkətin payının artması, sahə istehsalının daha böyük xüsusi çəkisinin onun əlində cəmlənməsi başa düşülür:

291 Qiymətli kağızların bazar dəyəri hansı amillə müəyyən olunur?

- qiymətli kağızların növü, gəlirin miqdarı, borc faizi, inflyasiya, iqtisadi tsikl fazası, bazar konyunkturu, fond bazarlarının tənzimlənməsi mexanizmi
- istiqrazlar üzrə faizlərin ödənilmə müddəti
- qiymətli kağızların emitentinin fəaliyyətinin gəlirliliyi
- emitentin fəaliyyətinin qeyri sabitliyi
- qiymətli kağızlar növü üzrə riskin dərəcəsi

292 Valyuta məzənnəsi dedikdə başa düşülür.

- xarici valyutanın alınması və satılması
- valyuta birjalarında sövdələşmələrin bağlanması qaydası
- hər hansı bir ölkənin pul vahidinin başqa ölkələrin valyutası ilə ifadəsinin dəyəri
- dünya bazarlarında satılmış və ya alınmış əmtəənin dəyəri
- inkişaf etmiş ölkələrin sərbəst dövrəli valyutası

293 Valyuta sövdələşmələrinin aşağıdakı növləri fərqləndirilir

- «Spot» və «Forvard» sövdələşmələri.
- «SPOT» sövdələşməsi
- «Forvard» sövdələşməsi
- «Spot» kassa əməliyyatı və «forvard» sövdələşməsi
- Valyutanın alınması və satılması ilə müəyyən müddətdən sonra aparılan kombinasiyalı sövdələşmə

294 Valyuta məzənnələrinin aşağıdakı növləri mövcuddur.

- milli və regional valyuta məzənnəsi
- sərbəst enib-qalxan valyuta məzənnəsi
- möhkəm valyuta məzənnəsi
- sərbəst enib-qalxan və möhkəm valyuta məzənnələri
- xüsusi alınma hüququ olan SDR kredit pulları

295 Beynəlxalq valyuta sisteminin neçə növü vardır

- 5
- 1
- 2
- 3
- 4

296 Qızıl standartının tətbiq olunduğu ilk ölkə hansıdır?

- Toqo
- Almaniya
- Böyük Britaniya
- İtaliya
- Fransa

297 Verilən şəhərlərdən hansında I Beynəlxalq Valyuta Konfransı keçirilib?

- 1869- Paris
- 1867 – Paris
- 1867 – Münhen
- 1868- Münhen
- 1868-London

298 Neçənci ildə I Beynəlxalq Valyuta Konfransı keçirilib?

- 1871
- 1867
- 1868
- 1869
- 1870

299 II Beynəlxalq Valyuta Konfransı hansı şəhərdə keçirilib?

- Kopenhagen
- Paris
- Münhen
- Genuya
- Afina

300 Neçənci ildə II Beynəlxalq Valyuta Konfransı keçirilib?

- 1925
- 1921
- 1922
- 1923
- 1924

301 Hansı şəhərdə IV Beynəlxalq Valyuta Konfransı keçirilib:?

- Argentina
- Braziliya
- İtaliya
- Yamayka
- Almaniya

302 V Beynəlxalq Valyuta Konfransı nə vaxt keçirilib:?

- 2000
- 1979
- 1980
- 1954
- 1990

303 Birjalarda sövdələşmələr haqqında informasiya növü hansıdır?

- metodiki
- marketinq
- birja
- hüquqi
- statistik

304 Alqı-satqı prosesi ilə məşğul olan bazarın təşkilati forması necə adlanır?

- hərrac
- tender
- birja
- alyans
- yarmarka

305 Tikinti məhsulunun qiymətinin formalaşmasının əsasıdır-

- smeta dəyəri
- smeta maya dəyəri
- avadanlığa çəkilən xərc
- tikinti-quraşdırma xərcləri
- bina və qurğuların tikintisinə çəkilən xərclər

306 Üstəlik xərclərin tərkibinə aid deyildir:

- inzibati təsərrüfat xərcləri
- amortizasiya xərcləri
- tikinti işlərinə xidmət xərcləri
- sair üstəlik xərclər
- tikinti-quraşdırma xərcləri

307 Oliqopolistik bazar üçün xarakterikdir

- cavablar doğrudur
- sahədə firmaların azsaylı olması
- standart və differensial əmtəələrin istehsalı
- sahəyə giriş üzrə ciddi maneələrin olması
- rəqiblərdən qarşılıqlı asılılıq

308 Qiymət likvidliyi modelinin növü deyil:

- Cavablar doğrudur
- Statistik qiymət vahidliyi
- Dinamik qiymət liderliyi
- Rəqabətli qiymət liderliyi
- Dəmpinq qiymət liderliyi

309 İnhisar rəqabətini digər bazar strukturlarından fərqləndirən amil deyil:

- cavablar doğrudur
- əmtəələrin differensiallaşdırılması
- çoxlu sayda satıcıların olması
- qiymət rəqabəti
- qiymət göstəriciləri üzrə rəqabət

310 Oliqopolistik bazarda müəssisələrin davranış modeli deyildir

- qiymət liderliyi
- koordinasiya edilməyən oliqopolya
- qiymət endirimləri
- «qaydalar üzrə oyun»
- sadalananların hamısı

311 Kurno modelinə görə:

- cavablar doğrudur
- hər iki firma həmcins məhsul istehsal edir
- hər iki firma müstəqil olaraq istehsal haqqında qərar qəbul edir
- satıcılar seçilən istehsal həcmi üzrə öz səhvləri barədə informasiyaya malik deyil
- istehsalçıların bazar haqqında məlumatları vardır

312 Hansı variantlar doğru deyil? Nəticələr -

- layihədə nəzərdə tutulan məqsədlərə nail olunmasına yönəlidir
- investisiya layihəsində həll edilməli olaq qlobal məsələləri əks etdirin
- birbaşa investorun nəzərdə tutulan məqsədləri ilə bağlıdır
- bütün variantlar doğrudur
- doğru variant yoxdur

313 Hansı variant doğru deyil.xərclər

- investisiya layihəsində həll edilməli olan qlobal məsələləri əks etdirir
- əsas kapitalda cəmlənir
- layihədə nəzərdə tutulan məqsədlərə nail olunmasına yönəlidir
- dövriyyə kapitalında cəmlənir
- gözlənilən nəticələrin əldə olunmasına yönəldilir

314 Bu doğru variant deyil. Qeyri-iqtisadi nəticələr -

- bütün variantlar doğrudur
- dəyər ifadəsində göstərilir
- həmişə investisiya hesablamalarından kənar qiyətləndirilir
- onların iqtisadi qiymətləndirilməsi mümkün deyil
- onları investisiyalaşdırma haqqında qərar qəbul edən şəxslər uçota olmalıdır

315 Səmərə -

- investorun layihənin reallaşdırılması nəticəsində əldə etdiyi qazanc
- nəticə və xərclərin fərqi
- layihənin reallaşdırılması nəticəsində investorun əldə etdikləri barədə mühakimə yürütməyə imkan verir
- məcmu nəticə və məcmu xərclərin fərqi
- məcmu nəticə və cari xərclərin fərqi

316 Cari dövrdə istehlakdan imtinaya görə kompensasiya ifadə olunmalıdır?

- mənfəətdə
- investorun iqtisadi maraqlarının müqayisəsi meyarlarında
- gəlir normasında
- layihə qərarları kompleksində
- layihə qərarlarının səmərəliliyi meyarlarında

317 Cari dövrdə istehlakdan imtinaya görə kompensasiya hansı göstəricidə ifadə olunmalıdır?

- mənfəətlə investisiya vəsaitlərinin müqayisəsində
- imtina qiymətində
- xalis mənfəətdə
- ümumi mənfəətdə
- bütün cavablar doğrudur

318 Investorun kapitalının artımı aşağıdakıları təmin etməlidir-

- investorun iqtisadi maraqlarını təmin etmələri
- investorun mövcud vəsaitlərdən istifadədən imtina etməsini minimum məqbul ölçüdə kompensasiya etməlidir
- investorun təcili istehlakdan imtina qiymətini kompensasiya etməlidir
- inflyasiya ilə əlaqədar pul vəsaitlərinin dəyərsizləşməsinə kompensasiya etməlidir
- investisiya risklər ilə bağlı mümkün itgiləri ödəməlidir

319 KEŞ – flou metodologiyasının əsas kateqoriyası hansıdır?

- real pul axınlarının səmərəliliyi
- real pul vəsaitlərinin daxilolmaları
- real pul vəsaitlərinin axınları
- investorun xalis və ümumi mənfəəti
- real pul daxilolmalarının səmərəliliyi

320 Pul vəsaitlərinin daxilolmaları və axınları hansı fəaliyyət sferaları üzrə qruplaşdırılır?

- investisiya-maliyyə
- əməliyyat
- maliyyə
- istehsal
- investisiya

321 Pul vəsaitlərinin daxilolmaları və axınları onların ilkin mahiyyətinə görə bölünür-

- bütün variantlar doğrudur
- məcmu daxilolmalar və axınlar
- istehsal daxilolmalar və axınlar
- əməliyyat daxilolmalar və axınlar
- investisiya daxilolmalar və axınlar

322 xalis gəlir hansı mərhələdə müəyyən edilir?

- istismar
- layihələşdirmə
- istehsal
- investisiyalaşdırma
- layihənin həyat təşkilinin bütün addımlarında

323 İqtisadi səmərəlilik göstəricisi deyil -

- bütün variantlar yanlıştır
- xalis gəlir
- xalis diskontlaşdırılmış gəlir
- daxili gəlir norması
- bütün variantlar doğrudur

324 xalis gəlir ifadə olunur -

- bütün variantlar doğrudur
- nəticə və xərcərin nisbəti kimi
- pul gəlirlərinin və axınlarının fərqi kimi
- fəaliyyət sferaları üzrə pul vəsaitləri axınları fərqinin səhvi cəmi kimi
- doğru variant yoxdur

325 Pul vəsaitləri axınları qruplaşdırılır -

- istehsal amilləri üzrə
- fəaliyyət sferası üzrə
- səmərəliliyin növləri üzrə
- aktivlər və passivlər üzrə
- ilkin mahiyyət forması üzrə

326 Səmərəliliyin müəyyən edilməsində ilkin mərhələdir?

- bütün cavablar yanlıştır
- pul axınlarının yerdəyişməsi üsulu
- daxili gəlir normasının hesablanması
- investordan tələblərinin hesablamalara daxil edilməsi üsulu
- bütün cavablar doğrudur

327 Aşağıdakılardan hansı səmərəliliyin meyarı deyil?

- bütün variantlar doğrudur
- investordan tələblərini formalaşdıran əlamətlər
- iqtisadi səmərəlilik göstəricilərini formalaşdıran əlamətlər
- iqtisadi kateqoriya
- mühakimə üçün vəsaitlər

328 Mənfəətin təbiətinə daha çox uyğun olan funksiya deyil -

- uçot funksiyası
- fəaliyyətinin ümumiləşdirilmiş nəticəsi funksiyası
- bölgü və yenidən bölgü funksiyası
- təkrar istehsal funksiyası
- stimullaşdırıcı funksiya

329 Səmərəliliyin meyarları -

- bütün variantlar doğrudur.
- investisiya prosesinin iştirakçılarının iqtisadi maraqların əks etdirməlidir
- mülkiyyətçilər nöqtəyi-nəzərindən bu xalis mənfəət olmalıdır.
- cəmiyyət nöqtəyi-nəzərindən bu ümumi mənfəətdir.
- idarəetmə qərarının qəbulu üçün əsasdır

330 Hansı qiymətlər ixrac və ya idxal qiymətlərindən gömrük rüsumları və vergilər həcmində fərqlənilirlər?

- birjalarında ticarəti həyata keçirilən əmtəələrin daxili topdansatış qiymətləri
- İri firmaların təklif qiymətləri və faktiki sövdələşmənin qiymətləri
- birjalarında ticarəti həyata keçirilən əmtəələrin qiymətləri
- ticarət təşkilatları tərəfindən təyin edilən daxili topdansatış qiymətləri
- beynəlxalq sövdələşmələrdə iştirak edən ölkələrin daxili topdansatış qiymətləri

331 Dünya iqtisadiyyatında və ticarətində inkişaf templərini və struktur irəliləmələri modelləşdirərkən istinad edilir:

- MDB və AİB-in tərtib etdikləri dünya qiymətlərinin proqnozlarına
- BMT-nin statistikasına üzrə dünya qiymət indekslərinə
- TEGOVA-nın tərtib etdikləri dünya qiymətlərinin proqnozlarına
- Son bir il ərzində istifadə edilən dünya qiymətlərinin proqnozlarına
- YEK və YUNKTAD-ın tərtib etdikləri dünya qiymətlərinin proqnozlarına

332 Qiymətlərin qruplaşdırılması hansı sənədin bazasında tətbiq olunur? (bazis şərtləri nəzərə alınmaqla)

- bu hüquqi sənədlərin hamısı bazis şərtlərinin nəzərə alınması
- bu Azərbaycan Respublikası Tarif (Qiymət) Şurası tərəfindən təsdiq olunmuş qərarların bazasında tətbiq olunur
- bu Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin qərarları əsasında tətbiq olunur
- bu Azərbaycan Respublikası Prezidentinin fərmanları əsasında tətbiq olunur
- bu qaydalar «Inkotems 2000» sənədinin bazasında tətbiq olunur

333 Oliqopolistik bazarda müəssisələrin davranışı modeli hansıdır?

- qiymətlərin differensiallaşdırılması
- koordinasiya edilməyən oliqopoliya
- müəssisələrin birləşmələri
- məhsulun differensiallaşdırılması
- qiymət ayrı-seçkiliyi

334 Oliqopolistlərin koordinasiya edilmiş qiymətlərə nail olması yolu deyil?

- gizli sövdələşmələrin aparılması
- gizli razılaşmanın bağlanması
- düşünülmüş paralelizm
- qiymət liderliyi
- sahəvi tələbin dəyişkənliyi

335 Oliqopolistlər üçün əsas çətinlik nədən ibarətdir?

- qiymətlərə nəzarətin həyata keçirilməsi
- rəqiblərin reaksiyasının qeyri-müəyyənliyi
- alıcıların reaksiyasının qeyri-müəyyənliyi
- qiymət strategiyasının seçilməsi
- qiymət taktikasının dəyişilməsi

336 Təbii inhisarlara qarşı dövlət siyasətinin variantları hansılardır?

- məhsula son hədd gəlirləri səviyyəsində qiymətin müəyyən edilməsi
- son hədd xərclərdən aşağı qiymətin müəyyən edilməsi
- məhsula son hədd xərclərindən yüksək qiymətin müəyyən edilməsi
- hərracların keçirilməsi
- məhsula son hədd gəlirlərindən yüksək qiymətin müəyyən edilməsi

337 Uzunmüddətli dövrdə rəqib firmanın tarazlıq şərtinə görə -

- qiymət uzunmüddətli orta dəyişən xərclərə bərabərdir
- buraxılış həcmi bir vahid artırmaqla mənfəəti yüksəltmək olar
- qiymət uzunmüddətli son hədd xərclərinə bərabərdir
- uzunmüddətli orta sabit xərclər qiymətə bərabərdir
- qayıtmaz xərclər və sabit xərclər minimaldır

338 Dövlət tərəfindən qiymətlərin təsbit olunması üsulu deyil

- dövlət sektorunda qiymətlərə nəzarət
- preyskurantların tətbiqi
- qiymətlərin «dondurulması»
- inhisar qiymətlərinin təsbit olunması
- rentabellik səviyyəsinin təsbit olunması

339 Qiymətlərin dövlət tənzimlənməsi forması deyil

- istehsal və tədavül prosesində bilavasitə iştirak etməklə tənzimləmə
- antiinhisar qanunvericiliyi ilə tənzimləmə
- gəlir siyasəti ilə tənzimləmə
- antiinflasiya siyasəti ilə tənzimləmə
- pul tədavülü sferası vasitəsilə tənzimləmə

340 Qiymətlərin tənzimlənməsi üsulu deyildir

- cavablar doğru deyil
- son hədd qiymətlərin qoyulması
- zəmanətli qiymətlərin qoyulması
- pərakəndəsətış qiymətlərinin tənzimlənməsi
- transfert qiymətləri

341 Hansı dövrlərdə dövlət-inhisar tənzimlənməsi amili dünya qiymətlərinin dinamika və nisbətində böyük dəyişikliklərə səbəb olmuşdur?

- 70 - ci illərin əvvəllərində və 80-ci illərin sonlarında
- 80 - ci illərin ortalarında və 90-cı illərin ortalarında
- 70 - ci illərin ortalarında və 80-ci illərin ortalarında
- 70 - ci illərin ortalarında və 80-ci illərin sonlarında
- 70 - ci illərin sonlarında və 90-cı illərin ortalarında

342 Aşağıda göstərilən amillərdən hansı İnkişaf etmiş kapitalist ölkələrinin daxili bazarlarında qiymətlərin hərəkət səviyyəsinin yüksəldilməsinə, o cümlədən aşağı salınmasına təsir etmir?

- dünya bazarının konyukturu
- qiymətlərin çoxluğu
- yaranan tərəddüdlərin amplitudu
- qismən qiymətlərin hərəkətinin yerli xarakteri
- bir neçə qiymətin nisbi sabitliyi

343 Aşağıdakılardan hansı bazar iqtisadiyyatı olan ölkələrdə qiymətlərin dövlət tənzimlənməsini düzgün izah edir?

- qiymətlərin təsbit olunmasıdır
- nəzarət tədbiridir
- inhisarın maraqlarının qorunması tədbiridir;
- qanunverici, inzibati və büdcə-maliyyə tədbirlərinin köməyi ilə, bütünlükdə sistemin sabit inkişafına imkan yaratmaq yolu ilə dövlətin qiymətlərə təsir etmək təşəbbüsüdür;
- iqtisadiyyatda dağıdıcı nəticələrə gətirib çıxarmayan inhisar və rəqabətin bu cür münasibətinin təmin olunması alətidir.

344 Aşağıdakılardan hansı dempinq qiymətini xarakterizə edir?

- daxili və xarici bazar qiymətlərindən 10-15% aşağı olan qiymətlər
- daxili bazar qiymətindən 20%, dünya bazar qiymətindən 8% aşağı qiymətlər
- daxili bazar qiymətindən 8%, dünya bazar qiymətindən 20% aşağı qiymətlər
- daxili bazar qiymətindən 18%, dünya bazar qiymətindən 20% aşağı qiymətlər
- daxili bazar qiymətindən 18%, dünya bazar qiymətindən 20% aşağı qiymətlər

345 Nə zaman qiymətlərin dondurulması səmərəli hesab edilir?

- bütün variantlar doğrudur

- qismüddətli dövrdə
- uzunmüddətli dövrdə
- yüksək inflyasiya zamanı
- mülayim inflyasiya zamanı

346 Proteksionizm siyasətinə aid olan fikirlərdən hansı yanlıştır?

- xarici ticarətin tənzimlənməsi üçün tədbirlər məcmusudur
- dövlətin iqtisadi siyasət formalarından biridir
- daxili bazarı xarici bazarın mümkün mənfə təsirlərindən qorumaq üçün nəzərdə tutulur
- Beynəlxalq əmək bölgüsü və dünya ticarətində dövlətin mövqeyini gücləndirmək məqsədi güdür
- beynəlxalq ticarətdə hər bir iştirakçının payını müəyyən edir

347 Aşağıdakılardan hansı proteksionizm siyasətinə aid deyil?

- əmək beynəlxalq bölgüsündə beynəlxalq ticarətin hər bir üzvünün payının qiymətləndirilməsi köməyi ilə həyata keçirilir
- birbaşa və dolaylı idxal məhdudiyətlərinin bərqərar edilməsi köməyi ilə həyata keçirilir
- gömrük və qeyri-gömrük tarif yaradılması köməyi ilə həyata keçirilir
- valyuta məhdudiyətləri tətbiqi köməyi ilə həyata keçirilir
- kompensasiya rüsumları, daxili vergilər və yığımların tətbiqi köməyi ilə həyata keçirilir

348 Aşağıda göstərilənlərdən hansı beynəlxalq ticarət əmtəələrinin mübadiləsini tənzimləyir:

- müqavilə qiymətləri ilə
- əmtəələrin dəyərləri ilə
- istehsal qiymətləri ilə
- istehlak qiymətləri ilə
- ixrac qiymətləri ilə

349 Qiymətlərin tənzimlənməsi bağlı verilən fikirlərdən hansı doğru deyil?

- Bütün variantlar yanlıştır.
- Yaponiyada dövlətin müvafiq nazirliklər şirkətlərin iştirakı ilə qiymətlərin minimum səviyyəsini müəyyən edirlər.
- Norveçdə isə ədalətsiz (çox yüksək) qiymətlərin qoyulması haqqında istənilən razılaşmalar qanunla qadağan edilmişdir.
- İsveçrə hökuməti kənd təsərrüfatı siyasəti çərçivəsində qiymətlərin kənd təsərrüfatı məhsulları istehsalının rentabelliğini təmin edəcək səviyyədə saxlanmasını nəzərdə tutur.
- İsveçrədə hər il təhvil verilən südün müəyyən həcmi (kvota) nəzərdə tutulur və südü təhvil verənlərə möhkəm qiymət üçün zəmanət verilir.

350 Aşağıdakılardan hansı Qərbi Avropa ölkələrində qiymətlərin əmələgəlməsinə təsirin dolayı metodlarına aid edilmir:

- kredit sisteminin tənzimlənməsi
- dövlət tədarükü
- vergi sistemi;
- pul tədavülü ;
- qiymətlərin təsbit olunması;

351 Verilənlərdən hansı qiymətlərin iqtisadi tənzimləmə metoduna aid edilmir:

- dövlət preyskurant qiymətlərinin tətbiq olunması.
- dövlət xərclərinin tənzimlənməsi
- dövlət əsaslı vəsait qoyuluşu siyasəti;
- amortizasiya normalarının qoyulması;

- torpaq rentasının tənzimlənməsi;

352 Hansı təşkilat dünya ticarətin inkişafına yardım edir?

- Beynəlxalq Yenidənqurma və inkişaf Bankı.
 Avropa iqtisadi Birliyi
 Beynəlxalq Valyuta Fondu
 Ümumdünya Ticarət Təşkilatı
 Neft ixracatı ölkələrinin təşkilatı

353 Dünya qiymətlərinin internasional dəyərdən uzaqlaşmasına səbəb olan faktorlara aşağıdakılardan hansı aid edilmir?

- beynəlxalq əmək bölgüsü
 beynəlxalq bazarda monopoliya hökmranlığı
 inflyasiya;
 valyuta kurslarının qeyri-sabitliyi
 məhsulun istehlak dəyəri;

354 Bazar şəraitindən asılı olaraq dünya qiymətləri haqqındakı hökmlərdən biri yanlıştır:

- bütün cavablar doğrudur
 əsas ixracatçı ölkələrin sərbəst döner valyutasında ifadə olunan ixrac qiymətləridir
 beynəlxalq ticarətdə iri müntəzəm sövdələşmənin qiymətləridir
 müvafiq valyuta reciminin mövcudluğu şəraitində xammalın əsas ixracatçıları sayılan inkişaf etməkdə olan ölkələrdən daşınan xammalın qiymətləridir
 iri Qərbi Avropa bazarlarının idxal qiymətləridir

355 Aşağıdakılardan hansı beynəlxalq ticarət üçün səciyyəvi olan qiymətlər sırasına malikdir:

- İVC-nin statistikasi
 BMT-nin statistikasi
 AİB-in statistikasi
 MDB-nin statistikasi
 ABŞ-in statistikasi

356 Dünya ticarətində BMT-nin statistikasi hansı qiymət indekslərindən istifadə etmir?

- əlvan metallara ixrac qiymətləri indeksləri
 Dünyanın hazır məmulat ixracının 88%-ni əhatə edən 11 ölkənin xarici ticarət statistikasının məlumatları üzrə sənaye məmulatlarına xüsusi ixrac qiymətləri indeksləri
 xammala və ayrı-ayrı əmtəə qruplarına bölünməklə ərzağın ixrac qiymətləri indeksləri
 ümumi dünya bazarında məhsullara hesablanan orta qiymət indeksləri
 beynəlxalq ticarətdə iştirak edən əmtəələrin ixrac qiymətlərinin məcmu indeksləri

357 Verilənlərdən hansı BMT-nin dərc etdiyi qiymət indekslərinin çatışmazlıqlarına aiddir:

- beynəlxalq ticarətdə iştirak edən əmtəələrin ixrac şərtlərini kifayət dərəcədə əks etdirmir
 əlvan metallara ixrac şərtlərini kifayət dərəcədə əks etdirmir
 faktiki sövdələşmə şərtlərini kifayət dərəcədə əks etdirmir
 sənaye məmulatlarına xüsusi ixrac şərtlərini kifayət dərəcədə əks etdirmir
 xammal və ərzağın ixrac şərtlərini kifayət dərəcədə əks etdirmir

358 Göstərilən qiymətlərdən hansı müxtəlif ölkələrin hökumətlərarası ticarət müqavilələri əsasında müəyyən edilir?

- ölkələrin beynəlxalq sövdələşmə qiymətləri
- birjada təyin edilən qiymətlər
- ticarət təşkilatları tərəfindən təyin edilən qiymətlər
- kontrakt qiymətləri
- faktiki sövdələşmə qiymətləri

359 Aşağıdakı hansı xarici ticarətin tənzimlənməsinin iqtisadi alətləridir?

- Daxili istehsalçılara subsidiyaların verilməsi.
- Gömrük rüsumları və yığımları
- İdxal və ixracın qadağan olunması və məhdudlaşdırılması;
- İdxal və ixracın liseziyalaşdırılması;
- Bərabərləşmiş sərhəd vergi tutulması;

360 Dünya bazarının daxili qiymət əmələ gəlməyə təsiri hansı hallarda yüksək olar?

- Ölkə istehsalına rəqabət qabiliyyətliliyi artdıqda.
- İstehsalın təmərküzləşməsi və inhisar səviyyəsi yüksək olduqda;
- Ticarət-siyasi recim güclü olduqda;
- Dünya bazarlarından milli bazarların ayrılması səviyyəsi az olduqda;
- Müəyyən əmtəənin idxal və ixracını ölkədə onun istehsal və istehlakına ümumi həcmində payı əhəmiyyətli dərəcədə artdıqda;

361 Aşağıdakılardan hansı dünya bazarı haqqında deyilmiş fikri tamamlayır?

- dünya ölkələri arasında yaranan ticarətin inkişafının qanunauyğun nəticəsidir
- milli təsərrüfatların qarşılıqlı əlaqəli fəaliyyətinin, onlar arasında əməkdaşlığın nəticəsidir
- bir-birilə beynəlxalq əmək bölgüsü əsasında yaranan milli təsərrüfatların məcmusudur
- dünya təsərrüfatının və dünya ticarətinin inkişafının qanunauyğun nəticəsidir
- milli təsərrüfatlar arasında hərtərəfli əlaqəyə əsaslanan qarşılıqlı münasibətlər sistemidir

362 Aşağıdakılardan hansı qiymətlərin dövlət tənzimlənməsinin birbaşa metoduna aiddir?

- Valyuta məzənnələrinin tənzimlənməsi.
- Rentabellik normativlərinin hədlərinin müəyyən edilməsi
- Dövlət tədarükünün həyata keçirilməsi
- Pul tədavülü və kreditin tənzimlənməsi.
- Dövlət xərclərinin tənzimlənməsi

363 Qiymətlərin dəyişməsinə istehlakçının reaksiyası nə vaxt müsbət ola bilər ?

- istehlakçılar keyfiyyətin dəyişməsinə hiss edir
- qiymətlərin növbəti enməsi gözlənilir
- yeni qiymət psixoloji cəhətdən cəlbəedici deyil
- əmtəə dəbdən düşmüşdür
- dövlət xərcləri

364 Qiymətin dəyişməsinə istehlakçılar nə vaxt müsbət reaksiya göstərir ?

- bütün qeyd olunan hallarda
- qiymətin dəyişməsi əsaslıdır
- dövlət xərcləri
- istehlakçılar keyfiyyətin dəyişməsinə hiss edir
- əmtəə nadir keyfiyyətlərə malikdir

365 Alışlara meyllilikdən asılı olaraq alıcılar hansı kateqoriyaya bölünür ?

- sadalananaların hamısı
- fərqləndirilmiş alıcılar
- təqlid edən alıcılar
- “ oyunçular”
- Beblen effektini izləyənlər

366 Alışlara meyllilikdən asılı olaraq alıcılar hansı kateqoriyaya bölünmür ?

- fərqləndirilmiş alıcılar
- qənaətcil alıcılar
- təqlid edən alıcılar
- etik alıcılar
- apatik alıcılar

367 Qiymətə təsir göstərən amillərdən asılı olaraq alıcılar tərəfindən üstünlükvermənin növü deyil?

- müqayisənin mürəkkəbliyi effekti
- nadirlik effekti
- “qiymət-keyfiyyət” effekti
- xərclərin bölüşdürülməsi effekti
- ehtiyatların paylanması effekti

368 Qiymətə təsir göstərən amillərdən asılı olaraq alıcılar tərəfindən üstünlükvermənin növüdür ?

- xərclərin ötürülməsi effekti
- Beblen effekti
- gəlir effekti
- əvəzetmə effekti
- qiymətin ədalətliliyi dərəcəsi

369 Digər alıcıların davranışlarının təsirindən asılı olaraq istehlakçıların davranış modelidir –

- sadalananların hər biri
- Beblen effekti
- son nəticə üzrə əmtəənin qiymətləndirilməsi
- ehtiyatların yaradılması effekti
- müqayisənin mürəkkəbliyi effekti

370 Bazar tarazlıq qiymətində

- (tələb) təklif həcmi tələbdən aşağıdır
- tələb təklifi üstələyir
- tələb təklifdən aşağıdır
- təklifin həcmi tələb həcmini üstələyir
- tələbin həcmi təklifin həcminə bərabərdir

371 Təklifin qeyri-qiymət determinantlarına aid deyildir

- cavablar doğru deyil
- resursların qiymətləri
- vergilər və dotasiyalar
- istehsal texnologiyası
- qiymət dəyişməsinə gözlənilmələr

372 Aşağıdakılardan hansı tələbin qeyri-qiymət determinalı deyil.

- qarşılıqlı əvəzedici əmtəələrin qiymət fərqləri
- alıcıların sayı
- alıcıların zövqü
- istehsal resurslarının qiyməti
- gələcək qiymət və gəlirə görə istehlakçı gözləməsi

373 Aşağıdakılardan hansı qeyri-qiymət determinatı deyil:

- satıcıların sayı
- resursların qiymətləri
- qiymət dəyişməsinin istehsalçı gözləməsi
- digər əmtəələrin qiymətləri
- qarşılıqlı əvəzedici əmtəələrin qiymət fərqləri

374 Aşağıdakılardan hansını yüksək qiymət strategiyası təmin edir?

- yüksək xərcləri
- artıq pul ödəmələrini
- yeni texnologiyanın tətbiqini
- yüksək mənfəəti
- tələbin yüksəlməsini

375 Dünya təcrübəsinə görə hansı məqsəd üçün aşağı qiymətlər strategiyası tətbiq edilmir?

- yüksək mənfəət əldə etmək
- İflasa uğramaq
- Gəlirlərin səviyyəsi
- Ümumi satış həcmi artırmaq
- İstehsalı tam gücü ilə işlətmək

376 Qiymətin əmələ gəlməsinin subyektiv iqtisadi əsası sayılır:

- istehsal subyektləri
- ictimai zəruri əmək məsrəfləri
- məhsul və xidmətlərin faydalılığı
- xüsusi mülkiyyət
- rəqabət

377 Qiymət-dəyərin pulla ifadəsidir tərifinin tərəfdarları kimlərdir?

- A.Marşall, K.Marks, V.Pareto
- L.Valras, K.Mencer, F.Ecuort
- D.R.Mank-Kullox, A.Smit, F.Engels
- P.Makkonelli, L.Bryu, A.Smit
- U.Cevons, L.Valras, D.Rikardo

378 əmək-dəyər nəzəriyyəsinin mahiyyəti nədir?

- qiymət-istehlakçı faydalılığının ölçüsüdür
- qiymət tədavül prosesində formalaşır
- qiymətin əsasında son hədd faydalılığı dayanır
- qiymət istehsal prosesində formalaşır
- qiymət-əməyin məsrəflərinin və istehlak dəyərinin ölçüsüdür

379 Qiymətin əmələ gəlməsinin metodologiyasına daxil deyildir:

- qiymətlərin müxtəlif əlamətə görə təsnifatı
- qiymətin əmələgəlməsi konsepsiyasının işlənilib hazırlanması
- qiymətlərin müəyyən edilməsi metodikasının işlənilib hazırlanması
- qiymətlərin dinamikasına təsir edən amillərin müəyyən edilməsi
- qiymətəmələgəlmənin idarə olunması üzrə prinsip və metodlar məcmusu

380 Qiymətlərin əmələ gəlməsinin metodologiyası nəyi müəyyən etmək üçün lazımdır?

- qiymət dinamikası
- qiymət intizamı
- qiymət strukturu
- qiymət taktikası
- qiymət strategiyası

381 Qiymətəmələgəlmənin metodikası hesab olunur:

- yeni növ məhsullara qiymətlərin müəyyən edilməsi
- A) marketing prinsipinin müəyyən edilməsi
- qiymət strategiyasının reallaşdırılması
- əmtəələrin keyfiyyət parametrlərinin ölçülməsi
- əmtəələrin istehlak faydalılığının müəyyən edilməsi

382 Qiymətlərin əmələ gəlməsinin metodlarına aid deyil:

- müqayisəli üstünlüklər metodu
- aqreqat metodu
- ekspert qiymətləndirmə metodu
- "beyin hücumu" metodu
- struktur oxşarlığı metodu

383 əsas (bazis) metodlar qrupuna aid deyildir:

- parametrik metod
- xərc metodu
- korrelyasiya metodu
- bal metodu
- balans metodu

384 Alternativ metodlar qrupuna aid deyildir:

- tələbə əsasən qiymətin müəyyən olunması
- istehsal məsrəfləri əsasında müəyyən olunması
- investisiya xərcləri əsasında qiymətin müəyyən olunması
- rəqabətə meyllilik əsasında qiymətin müəyyən olunması
- istehsal məsrəfləri ilə bazarda tapılmış tarazlığa görə qiymətin müəyyən edilməsi

385 Bal metodu ilə qiymətləndirmədə hansı göstəricilərdən istifadə edilmir:

- əsas parametrlərin arasında qarşılıqlı əlaqə əmsalı
- yeni məlumat i-ci parametrlərinin çəki əmsalı
- yeni məmulatın qiyməti
- qiymətləndirilən parametrlərin sayı
- yeni məmulatın i-ci parametrlərinin bal qiymətləndirilməsi

386 Məhsulun istehsal maya dəyərinə daxildir:

- daimi və dəyişən xərclər
- maşın və avadanlıqların saxlanması xərcləri
- kommertiya xərcləri
- ümumtəsərrüfat xərclər
- birbaşa xərclər

387 Qiymətəmələgəlmənin bazar amilləridir

- cavablar doğru deyil
- istehsal xərcləri amili
- məhsulun keyfiyyətinin artırılması amili
- konyuktura amili
- inzibati amillər

388 Məhsulun istehsal həcmindən asılı olan xərclər hansılardır?

- dəyişən və sabit xərclər
- alternativ və normativ xərclər
- dəyişən xərclər
- dolaylı xərclər
- sabit və artan xərclər

389 Məhsulun tam maya dəyərinə daxildir:

- cavablar doğrudur
- ümumtəsərrüfat xərcləri
- qeyri-istehsal xərcləri
- nəqliyyat xərcləri
- birbaşa xərclər

390 Qiymətəmələgətirən amillər

- cavablar doğrudur
- qiymətlərə xarici təsir üsullarıdır
- qiymətlərin səviyyəsinə təsir göstərən obyektiv şəraitdir
- qiymətin quruluşuna daxili təsir üsullarıdır
- qiymətlərin dinamikasına təsir göstərən qanunauyğunluqdur

391 Məhsulun (işin, xidmətin) maya dəyərinin tərkib elementidir:

- cavablar doğrudur
- xammal xərcləri
- sosial fondlara ödəmələr
- dolaylı vergilər
- amortizasiya xərcləri

392 Pərakəndə satış qiymətinin elementi deyil:

- cavablar doğru deyil
- ƏDV – nin məbləği
- Aksiz vergisinin məbləği
- maya dəyəri və mənfəətin cəmi
- ticarət əlavələrinin kəmiyyəti

393 Maya dəyərini 50Azn, rentabellik səviyyəsinin 15% olduğunu bilərək məhsul üzrə mənfəəti müəyyən edin:

- 30 Azn
- 3.33 Azn
- 0.3Azn
- 7.5Azn
- 0.75 Azn

394 Maya dəyərini 100 Azn, rentabellik səviyyəsinin 55% olduğunu bilərək məhsul üzrə mənfəəti müəyyən edin:

- 0.55 azn
- 1.81 Azn
- 5,5 Azn
- 55 Azn
- 45 Azn

395 Maya dəyərini 450Azn, rentabellik səviyyəsinin 50% olduğunu bilərək məhsul üzrə mənfəəti müəyyən edin:

- 675 Azn
- 9 Azn
- 11 Azn
- 400 Azn
- 225 Azn

396 Maya dəyərini 12Azn, rentabellik səviyyəsinin 25% olduğunu bilərək məhsul üzrə mənfəəti müəyyən edin:

- 15 Azn
- 48 Azn
- 2.08Azn
- 3 Azn
- 9 Azn

397 əsaslandırma dərəcəsinə görə qiymətin növüdür :

- cavablar doğru deyil
- cari qiymətlər
- pərakəndə satış qiymətləri
- mövsümi qiymətlər
- satınalma qiymətləri

398 İstehsalı müəssisənin topdansa satış qiymətinə daxildir:

- cavablar doğrudur
- Aksiz vergisi
- Əlavə dəyər vergisi
- mənfəət
- maya dəyəri

399 əmtənin topdansa satış qiymətinə daxildir

- cavablar doğrudur

- İstehsalçı müəssisənin buraxılış qiyməti
- əlavə dəyər vergisi
- mənfəət
- aksiz vergisi

400 Qiymətin stimullaşdırılması funksiyası aşağıdakı istiqamətlərdən hansını nəzərdə tutmur?

- istehlakın strukturunun dəyişməsinin
- məhsulun keyfiyyətinin yüksəldilməsini
- elmi-texniki tərəqqini
- enerji resurslarına qənaəti
- gəlirlərin səmərəli bölgüsünü

401 Qiymətin stimullaşdırıcı elementidir

- ƏDV
- aksiz vergisi
- ticarət əlavələri (güzəştləri)
- mənfəət
- topdansatış əlavələri (güzəştləri)

402 Məhsul satışından əldə edilən mənfəətin (Mt) qiymətdən asılılığı aşağıdakı düsturla hesablanır

- $Mt = qZ - F$ (q-satış həcmi, Z – qiymət, Pdəy – məhsul vahidinə düşən dəyişən xərclər, F-məcmu sabit xərcləri)
- $Mt = qZ - qPd_{ey} + F$
- $Mt = qZ + qPd_{ey} - F$
- $Mt = qZ - qPd_{ey} - F$
- $Mt = qZ - qPd_{ey}$

403 Zərərsizlik nöqtəsində qiymət bərabərdir -

- ümumi gəlirlə sabit xərclərin fərqinə
- maya dəyəri və mənfəətin cəminə
- maya dəyəri və ƏDV-nin cəminə
- ümumi gəlirin maya dəyərində olan nisbətində
- sabit və dəyişən xərclərin cəminə

404 Qiymətəmələgətirən amil deyil.

- dövlət inhisar tənzimlənməsi amili
- konyunktura amili
- valyuta-maliyyə amili
- dəyər amili
- inflyasiya amili

405 Qiymətin bölüşdürücü funksiyası baş vermir:

- müxtəlif mülkiyyət formaları arasında
- regionlar arasında
- ölkə əhalisinin sosial qrupları arasında
- iqtisadiyyatın sahələri arasında
- tələb və təklif arasında

406 Qiymətin funksiyasına aid deyil:

- uçot
- istehsalın səmərəli yerləşdirilməsi
- tələb və təklifin balanslaşdırılması
- stimullaşdırma
- yığım

407 Hansı qiymətlər xarici ticarətin müqavilə qiymətlərinə aiddir?

- kontrakt qiymətləri
- pərakəndə satış qiyməti
- faktiki sövdələşmə qiymətləri
- proqnoz qiymətləri
- nəşr edilən sorğu qiymətləri

408 Aşağıdakılardan hansı dünya bazar qiymətinin növüdür?

- Tender – hərrac – satış
- Franko-anbar (satış)
- tənzimlənən
- KAF
- Bazis

409 Aşağıda göstərilənlərdən biri sponto güzəştini xarakterizə edir?

- İxrac güzəştidir
- Mövsüm güzəştidir
- Sorğu qiymətləri ilə birgə ümumi güzəştədir
- Nağd hesablaşma hesabına güzəştədir
- Məhsulun sınaq partiyalarına olan xüsusi güzəştədir

410 Dünya təcrübəsində FOB və SIF qiymətləri fərqlənilir:

- bazar şərtləri ilə
- ticarət əlavəsinin kəmiyyəti qədər
- sığorta xərclərinin kəmiyyəti qədər
- ödəniş şərtləri ilə
- gömrük rüsumu ödənişinin kəmiyyəti qədər

411 Aşağıdakı qiymətlərdən hansı tərəflərin razılığına görə təyin edilir?

- ölkələrin beynəlxalq sövdələşmə qiymətləri
- birjada təyin edilən qiymətlər
- ticarət təşkilatları tərəfindən təyin edilən qiymətlər
- kontrakt qiymətləri
- faktiki sövdələşmə qiymətləri

412 Nəqliyyat məsrəflərinin differensiallaşdırılması hansı nəqliyyat vasitəsində özünü biruzə verir:

- cavablar doğru deyildir
- su və avtomobil nəqliyyatında
- hava və dəniz nəqliyyatında
- dəmiryol nəqliyyatında
- avtomobil nəqliyyatında

413 Hökumətin qərarlarına görə hansı nəqliyyat tarifləri tənzimlənir:

- dəniz nəqliyyatı tarifləri
- dəmiryol nəqliyyatı tarifləri
- daxili avia xətlərlə səmişinlərin və yüklərin daşınması
- dəmiryol nəqliyyatında səmişinlərin daşınması tarifləri
- taksilərlə səmişinlərin daşınması tarifləri

414 Hava nəqliyyatı tariflərinə aid edilmir:

- hava gəmilərinə xidmət tarifləri
- hava limanları rayonlarında hava gəmilərinə xidmətə görə aeronaviqasiya xidməti tarifləri
- hava nəqliyyatı ilə poçtların daşınma tarifləri
- hava limanlarında səmişinlərə xidmət tarifləri
- hava nəqliyyatında yüklərin daşınma tarifləri

415 Azərbaycanın iri şəhərlərində əhali istehlakçı qrupu üzrə sudan istifadə tarifi nə qədərdir? (1 m³ üçün əDV ilə)

- 35 qəpik
- 20 qəpik
- 23 qəpik
- 18 qəpik
- 34 qəpik

416 Aşağıdakılardan hansı Net-bek qiymətlərinin hesablanması bazası kimi çıxış edir?

- neft birjalarında sövdələşmə qiymətləri
- OPEK-in rəsmi satış qiymətləri;
- OPEK-ə daxil olmayan ixracatçıların rəsmi sorğu qiymətləri
- "azad" bazarda birdəfəlik sövdələşmə qiymətləri
- neft məhsullarının qiymətləri

417 Yanacaq-enerji kompleksində qiymətlərə bu amilin təsiri nəzərə alınmır.

- İEOÖ daxili bazar qiymətləri
- xərclər
- tələb və təklif balansı
- energetika müəssisələrinin fəaliyyətinin tənzimlənməsi üzrə dövlət tədbirləri
- dünya bazar qiymətləri

418 Azərbaycan iri şəhərlərində qeyri-əhali istehlakçı qrupu üzrə sudan istifadə tarifi nə qədərdir? (1 m³ üçün əDV ilə)

- 58 qəpik
- 54 qəpik
- 62 qəpik
- 67 qəpik
- 70 qəpik

419 Göstərilən amillərdən hansının yanacaq-enerji kompleksində qiymətlərə təsiri nəzərə alınmır?

- İEOÖ daxili bazar qiymətləri
- xərclər
- tələb və təklif balansı
- energetika müəssisələrinin fəaliyyətinin tənzimlənməsi üzrə dövlət tədbirləri
- dünya bazar qiymətləri

420 Sənaye tikinti məhsullarına formalaşan qiymətə aid edilmir-

- pərakəndə satış qiymətləri
- müqavilə qiyməti
- smeta qiyməti
- sürüşkən qiymət
- preyskurant qiymət

421 Neft məhsullarının buraxılış qiymətinin riyazi modeli hansıdır?

- $MS=Md+V-P1F1$
- $MS= Md+P1F1+V$
- $MS= Qt+P2F2-P1F1$
- $MS= Qt-P1F1+P2F2+V$
- $MS=Qt+P2F2+V$

422 Neftin qiymətinin hesablanması formulundan istifadə:

- Bunlardan heç biri
- Bazarda qeyri-sabit vəziyyət şərtləri daxilində minimal riskin mənfəətin “səmərəli” norması ilə uyğunlaşmasını təmin edir
- İxracatçı və idxalçılar arasında uzunmüddətli münasibətlərin bərpa olunmasına yardım edir
- OPEK-in üzv-ölkələrinə qiymətlərə təzyiqli göstərərək ixracı genişləndirməyə imkan verir
- Yuxarıda qeyd olunan 3 amilin hamısını birləşdirməyə imkan verir

423 Bu göstərici bazarın təmərküzləşmə səviyyəsini xarakterizə etmir.

- Lerner indeksi
- Laspeyres indeksi
- təmərküzləşmə indeksi
- Linda indeksi
- Herfindal-Hirşman indeksi

424 Dəmiryol nəqliyyat növlərinə aid deyildir:

- nəqliyyatda yük baqajlarının daşınması
- nəqliyyatda səmişinlərin daşınması tarifləri
- nəqliyyatda baqajların daşınması tarifləri
- avtomobil nəqliyyatında səmişinlərin və yüklərin daşınması tarifləri
- nəqliyyatda poçtların daşınması tarifləri

425 Tarif nədir?

- tikinti məhsullarının qiyməti
- istehsal – texniki təyinatlı məhsulların qiyməti
- istehlak mallarının güzəştli qiyməti
- pullu xidmətlərin qiyməti
- istehsal amillərinin qiyməti

426 Nəqliyyat xərclərinin differensiallaşdırılması daha yüksəkdir?

- çay və hava nəqliyyatında
- dəniz nəqliyyatında
- boru-kəmərlər
- hava nəqliyyatında
- avtomobil nəqliyyatında

427 Dəmiryola nəqliyyatında tətbiq olunan tarif növü deyil:

- differensial tariflər
- ümumi tariflər
- yerli tariflər
- akkord tariflər
- müstəsna tariflər

428 Dəmiryolu nəqliyyatında tariflər differensiallaşdırılmır

- vaqonların yükötürmə qabiliyyətindən istifadə dərəcəsinə görə
- vaqonların tiplərinə görə
- göndərişlərin növlərinə
- daşıma məsafəsinə və sürətinə
- boşdayanma vaxtına

429 İstehlak xidmətlərinə qiymətqoymada uçota alınan-sfesifik məsrəf növü deyil?

- satış məsrəfləri
- vaxt məsrəfləri
- fiziki güc məsrəflərə
- əsəbi – psixi məsrəflər
- sensor məsrəflər

430 Regionlarda əhali istehlakçı qrupu üzrə sudan istifadə tarifi nə qədərdir? (1 m³ üçün əDV ilə) ?

- 13 qəpik
- 17 qəpik
- 14 qəpik
- 19 qəpik
- 22 qəpik

431 Aşağıdakılardan biri bazarın təmərküzləşmə səviyyəsini xarakterizə edən göstəricidir:

- Cavablar doğrudur
- Linda indeksi
- Xerfindal – Xirşman indeksi
- Lerner indeksi
- Bazarın astana indeksi

432 Kənd təsərrüfatı sahələrində qiymətləri müəyyən edilməsi metoduna aid deyildir:

- cavablar doğru deyil
- ümumi dəyərdən müəyyən edilmiş qiymətlərlə əlavə məhsulun dəyərini çıxmaqla;
- bir məhsulun şərti məhsul kimi qəbul edildiyi və digər növlərin müəyyən olunmuş əmsallarla qiymətləndirilməsi;
- ümumi dəyərdən müəyyən edilmiş qiymətlərlə əlavə məhsulun dəyərini üstələməklə
- xərclərin ümumi həcmində qarışıq məhsullar üzrə xərclərin payı

433 Adətən hansı bazarlarda sorğu qiymətləri tətbiq olunmur?

- qara metallar bazarı
- neft və neft məhsulları bazarlarda
- kimyəvi mallar bazarlarda
- kənd təsərrüfatı məhsulları bazarı

- ayrı-ayrı əlvan metal növləri bazarı

434 Aşağıdakı amillərdən hansının yanacaq-enerji kompleksində qiymətlərə təsiri nəzərə alınmır?

- İEOÖ daxili bazar qiymətləri
 xərclər
 tələb və təklif balansı
 energetika müəssisələrinin fəaliyyətinin tənzimlənməsi üzrə dövlət tədbirləri
 dünya bazar qiymətləri

435 Rabitə xidmətlərinin tariflərinin aşağı salınmasına səbəb olar.

- Beynəlxalq telefon danışıqları
 Rabitə xidmətinin inkişafı və yeni xidmət növünün təqdim edilməsi
 Ənənəvi rabitə xidmətlərinin keyfiyyətinin yüksəldilməsi
 Defilyasiya proseslərinin inkişafı
 Rabitə xidmətindən yeni servis xidmətinin göstərilməsi

436 Kənd təsərrüfatında istehsalçıların nominal müdafiə əmsalı necə hesablanır?

- məhsulun daxili qiymətinə ixrac əlavələri daxil edilir
 əmtəənin daxili qiymətindən xarici qiyməti çıxılır
 məhsulun daxili qiymətinə gömrük rüsumları əlavə edilir
 məhsulun xarici qiymətindən vergi və rüsumlar çıxılır
 məhsulun xarici qiyməti daxili qiymətinə bölünür

437 əmlak obyektinin qiymətləndirilməsində qiymətləndirici hansı əsas tələbləri gözləməlidir?

- sadalananların hamısını
 əmlakı və onunla bağlı hüquqları düzgün eyniləşdirmək
 qiymətləndirmənin məqsədini və onun nəticələrindən nəzərdə tutulan istifadəni uçota almaq
 qiymətləndirilən dəyərin növünü müəyyən etmək
 qiymətləndirmənin bütün məhdudlaşdırıcı şərtlərini müəyyən etmək

438 Daşınmaz əmlakın qiymətləndirilməsinin məhdudlaşdırıcı şərtidir -

- sadalananların heç biri
 mülkiyyət hüququnu məhdudlaşdıran şərtlər
 istənilən informasiyadan yalnız qanunvericiliklə müəyyən edilən çərçivədə istifadə oluna bilər
 kreditorlar və mülkiyyət sahibləri arasında qarşılıqlı münasibətlər
 sadalananların hamısı

439 Daşınmaz əmlakın qiymətləndirilməsinin məhdudlaşdırıcı şərti deyil

- daşınmaz əmlak bazarında fəaliyyətin dövlət tənzimlənməsi
 informasiyadan istənilən məqsədlərlə oluna bilər
 qiymətləndirmə yalnız hesabatda göstərilən tarixə etibarlıdır
 qiymətləndirmə yalnız hesabatda göstərilən məqsəd üçün etibarlıdır
 müəssisənin maliyyə vəziyyəti və biznesin aparılmasının maliyyə şərtləri

440 Daşınmaz əmlak bazarında risklərin yaranma mənbələri hansılardır?

- sadalananların heç biri
 obyektin yerləşdiyi ərazi
 kreditlərin verilməsi şərtləri

- aşınma, köhnəlmə və dağılma
- sadalananların hamısı

441 Sistemətik amillər hansı amillərlə müəyyən edilir?

- sadalananların hamısı
- aktivlərin aşağı likvidliyi
- vergi qanunvericiliyinin qeyri-sabitliyi
- daşınmaz əmlak bazarında rəqabət səviyyəsinin dəyişməsi
- kapital bazarında faiz dərəcələrinin dəyişməsi

442 Daşınmaz əmlak bazarına xas olan riskləri hansı qruplara bölmək olar?

- sadalananların heç biri
- sistemətik risklər
- qeyri-sistemətik risklər
- təsadüfi risklər
- sadalananların hamısı

443 xərc yanaşmasının əsasında hansı prinsip durur?

- bölgü
- mərhələ
- tarazlıq
- əvəzətmə
- rəqabət

444 Aşınmanın hansı forması konstruksiyanın köhnəlməsidir?

- heç biri
- fiziki
- funksional
- xarici
- iqtisadi

445 Aşınma hansı kateqoriyaya bölünə bilər?

- sadalananların heç biri
- daxili və xarici
- bərpa olunan və bərpa olunmayan
- müşahidə edilən və hesablanan
- sadalananların hamısı

446 Aşağıdakı dəyər növlərindən hansı cari qiymətlərin bazasında, eyni yaxud çox oxşar materiallardan istifadə etməklə obyektin yeni dəyərini oxşarının yaradılması dəyəridir?

- investisiya dəyəri
- tam əvəzətmə dəyəri
- bazar dəyəri
- likvid dəyəri
- tam bərpa dəyəri

447 Aşağıdakı mülki hüquq obyektlərindən hansı əmlak anlayışına aid deyil?

- daşınmaz əmlak

- daşınar əmlak
- pullar
- informasiya
- qiymətli kağızlar

448 Aşağıdakılardan hansı mübadilə dəyəri anlayışının sinonimidir?

- bazar dəyəri
- xüsusi dəyər
- konkret istifadəçi üçün dəyər
- likvid dəyəri
- sığorta dəyəri

449 Aşağıdakılardan hansı istifadə dəyəri anlayışının sinonimidir?

- bazar dəyəri
- xüsusi dəyər
- konkret istifadəçi üçün dəyər
- likvid dəyər
- sığorta dəyəri

450 Qiymətləndirmə yanaşmalarından hansı gözləmə prinsipinə əsaslanır?

- xərc və gəlir
- müqayisə
- xərc
- gəlir
- xərc və gəlir

451 Daşınmaz əmlak bazarında tələbin kəmiyyətini müəyyən edən amil deyil -

- əhalinin zövqündə dəyişikliklər
- yeni tikintinin həcmi və çəkilən xərclər
- əhalinin miqrasiyası
- daşınmaz əmlakla sövdələşmələrin maliyyələşdirilməsi şərtləri
- əhalinin ödəniş qabiliyyətliliyi

452 Daşınmaz əmlak bazarında təkifin kəmiyyətini müəyyən edən amildir -

- sadalananların hamısı
- qeyri-məşğul daşınmaz əmlak obyektlərinin sayı
- tikintinin intensivliyi
- tikinti xərclərinin və daşınmaz əmlak obyektlərinin satış qiymətlərinin nisbəti
- mənimsənilməmiş torpaq sahələrinin təklifi

453 Daşınmaz əmlak bazarında təkifin kəmiyyətini müəyyən edən amil deyildir -

- mənimsənilməmiş torpaq sahələrinin təklifi
- tikinti sənayesinin inkişafı
- əhalinin ödəniş qabiliyyətliliyi
- qeyri-məşğul daşınmaz əmlak obyektlərinin sayı
- tikinti xərclərinin və daşınmaz əmlak obyektlərinin satış qiymətlərinin nisbəti

454 əmlakın qiymətləndirilməsində qiymətləndiricinin gözləməli olduğu əsas tələblərdən deyil -

- qiymətləndirilən obyektin dəyərində onunla bağlı olan obyektin təsirini aşkar etmək
- qiymətləndirmə tarixini müəyyən etmək
- zəruri informasiyanın axtarışı və toplanılması
- əmlak obyektinin cari təmir xərclərini müəyyən etmək
- əmlaka mülkiyyət hüququnun mümkün məhdudlaşdırıcı şərtlərini uçota almaq

455 Daşınmaz əmlakın qiymətləndirilməsi prinsipləri hansı qruplarda birləşdirilir?

- sadalananların hamısı
- mülkiyyətçinin təsəvvürlərinə əsaslanan prinsiplər
- bazar mühitinin təsiri ilə şərtlənən prinsiplər
- daha yaxşı və səmərəli istifadə prinsipi
- obyektin istismarı xüsusiyyətlərinə əsaslanan prinsiplər

456 Mülkiyyətçinin təsəvvürlərinə əsaslanan prinsiplər hansılardır?

- sadalananların heç biri
- faydalılıq prinsipi
- əvəzetmə prinsipi
- gözləmə prinsipi
- sadalananların hamısı

457 Daşınmaz əmlakın istismarı ilə şərtlənən prinsiplərdir?

- sadalananların prinsipi
- qoyuluş prinsipi
- tarazlıq prinsipi
- torpaq sahəsinin qalıq məhsuldarlığı prinsipi
- son hədd gəlirliliyi prinsipi

458 Daşınmaz əmlakın istismarı ilə şərtlənən prinsiplərə aid deyil -

- qoyuluş prinsipi
- tarazlıq prinsipi
- son hədd gəlirliliyi prinsipi
- faydalılıq prinsipi
- qalıq məhsuldarlığı prinsipi

459 Daşınmaz əmlakın bazar mühiti ilə şərtlənən qiymətləndirilməsi prinsipləridir?

- sadalananların hamısı
- tələb və təklif prinsipi
- uyğunluq prinsipi
- rəqabət prinsipi
- qarşılıqlı asılılıq prinsipi

460 Daşınmaz əmlakın bazar mühiti ilə şərtlənən qiymətləndirilməsi prinsipi deyil?

- uyğunluq prinsipi
- tarazlıq prinsipi
- dəyişkənlik prinsipi
- uyğunluq prinsipi
- rəqabət prinsipi

461 Daşınmaz əmlak hansı funksiyaları yerinə yetirə bilər?

- sadalananların heç birini
- fərdin şəxsi tələbatını ödəmək
- istehsal amili
- gəlir mənbəyi
- sadalananların hamısını

462 Daşınmaz əmlak bazarının təhlili hansı məsələlərin həllinə xidmət edir?

- sadalananların hamısının
- tikintiyə investisiya qoyuluşunun məqsəd uyğunluğunu müəyyən etmək
- daha perspektivli bazar segmentlərini aşkar etmək
- ayrı-ayrı daşınmaz əmlak obyektlərinin dəyərini qiymətləndirmək
- daşınmaz əmlak obyektinin alınmasının maliyyələşdirilməsində kreditorun risk səviyyəsini müəyyən etmək

463 Daşınmaz əmlak bazarına təsir göstərən dövlət tənzimlənməsi amili deyil -

- iqtisadi qanunvericilik aktları
- Mülki Məcəllə
- Vergi Məcəlləsi
- Dövlət Büdcəsinin göstəriciləri
- daşınmaz əmlakla sövdələşmələri tənzimləyən normativ aktlar

464 Daşınmaz əmlak bazarına təsir göstərən ümumi iqtisadi vəziyyət amili deyil -

- ölkənin ticarət balansının vəziyyəti
- sənaye istehsalının həcmi
- regiona kapital axını
- ölkəyə kapital axını
- əhəlinin gəlirlərinin strukturu

465 Daşınmaz əmlak bazarına təsir göstərən ümumi iqtisadi vəziyyət amilləridir -

- sadalananların hamısı
- əhəlinin məşğulluq səviyyəsi
- maliyyə bazarının vəziyyəti
- istehlak qiymətlərinin səviyyəsi
- inflyasiya

466 Mülkiyyətçinin təsəvvürünə əsaslanan prinsip deyil -

- heç biri
- faydalılıq prinsipi
- əvəz etmə prinsipi
- gözləmə prinsipi
- tarazlıq prinsipi

467 Səmərəliliyin dəyər göstəricilərini inflyasiyanı nəzərə almadan hansı qiymətlərlə hesablamaq olar ?

- Funksional qiymətlərlə
- Proqnoz qiymətlərlə.
- Defilyasiya olunmuş qiymətlərdən
- Cari qiymətlərlə
- Pərakəndi satış qiymətlərlə

468 Deflyasiya qiymətlər necə hesablanır ?

- Proqnoz qiymətlərin ümumi qiymət səviyyəsinə nisbəti ilə
- Qiymət səviyyəsinin infilyasiya indeksi bazisinə bölünməsi ilə
- İnfilyasiya indeksi bazisinin qiymət səviyyəsinə hasili ilə
- Əmtəə üçün bazis indeksinin işlək qiymətə nisbəti ilə
- Proqnoz qiymətlərin ümumi qiymət səviyyəsinə hasili ilə

469 Qiymət səviyyəsinin infilyasiya indeksi bazisinə bölünməsi yolu ilə hesablanan qiymətlər ;

- Pərakəndə qiymətlər
- Cari qiymətlər
- Topdansatış qiymətlər
- Deflirə qiymətlər
- Proqnoz qiymətlər

470 İnfilyasiya dinamikasını belə proqnozlaşdırmaq olar ;

- İnfilyasiya gəlir elementlərinə görə
- Bank faiz dərəcələrinə görə
- Valyuta mübadiləsi kursuna görə
- Mərkəzi bankın uçot dərəcələrinə görə
- İnfilyasiya xərc elementlərinə görə

471 Aktivlərin qiymətləndirilməsi dinamikasına aiddir ;

- Borcların növü
- Əmtəələrin çeşidi
- Kreditlərin növü
- Aktivlərin növü
- Məsrəflərin çeşidi

472 əmək haqqının qiymətləndirilməsi dinamikasına aiddir ;

- Borcların növü
- Aktivlərin növü
- Əmtəələrin çeşidi
- Aylıq infilyasiya tempi
- Məsrəflərin çeşidi

473 Aşağıdakılardan hansı doğrudur ?

- Proqnoz qiymətlərdə bəzən infilyasiya nəzərə alınır
- İnfilyasiya nəzərə alınan qiymətlər cari qiymətlərdir
- Bank faiz dərəcəsi layihənin maliyyə mənbələrini səciyyələndirir .
- Proqnoz qiymətlərdə infilyasiya nəzərə alınır
- Hazır məhsulların topdansatış qiymətləri mütləq ƏDV –yə cəlb edilməlidir

474 İntestisiyanın ilkin istiqamətində hansı xərclər göstərilir ?

- Cari xərclər
- İntestisiya layihəsi mühitində capital xərcləri
- Bütün material məsrəfləri
- İntestisiya məsrəfləri
- Əlavə istehsal xərcləri

475 Aşağıdakılardan hansı yalnızdır ?

- Qənaət-bəxş layihələr dövlət dəstəyi görür
- İntestisiya layihəsinin reallaşmasında prosesin subyektləri çıxış edir
- Layihə reallaşan zaman hər bir qrupun xüsusiyyətlərini nəzərə almaq lazımdır
- Qeyri-qənaət bəxş layihələr dövlət dəstəyi görmür.
- Birinci mərhələ səmərəli deyilsə ikinci mərhələyə keçməli

476 Hansı yalnışdır?

- Kreditlər uzunmüddətli və qısamüddətli
- Layihənin məğzini müəyyən edən informasiyalara marketinq texniki-texnoloji innovasiyalara və s aiddir ;
- Bank faiz dərəcəsi layihənin maliyyə mənbələrini səciyyələndirir
- Cari qiymətlər layihənin işlənilməsi aktına qədər olan qiymətlərdir .
- Birbaşa material məsrəflərini qiymət dinamikasını aktivlərin növü əmtələrin çeşisi və s aiddir

477 Verilənlərdən hansı xarici ticarət sövdələşməsi iştirakçısının hesablaşma qiymətinin göstəricisidir?

- istehlakçıların əmtəni almağı arzuladıqları qiymət
- sövdələşmə iştirakçısının əmtəni satmağı (almağı) arzuladığı qiymət
- sövdələşmə iştirakçısı üçün qiymətin aşağı astanası
- sövdələşmə iştirakçısı üçün qiymətin yüksək həddi
- sövdələşmə iştirakçıları arasında müqavilə qiyməti

478 Qiymətlər çoxluğu beynəlxalq ticarətdə nəyi ifadə edir?

- beynəlxalq ticarət mərkəzində bərabər şərtlərlə göndərilən eyni keyfiyyətli əmtələərə görə müxtəlif və adi müntəzəm kommersiya sövdələşmələri qiymətlərinin təsir göstərməsi halıdır
- beynəlxalq ticarət mərkəzində bərabər şərtlərlə göndərilən eyni keyfiyyətli əmtələərə görə müxtəlif, rəsmi şəkildə mətbuatda dərc olunan adi müntəzəm kommersiya sövdələşmələri qiymətlərinin təsir göstərməsi halıdır
- beynəlxalq ticarət mərkəzində bərabər şərtlərlə göndərilən müxtəlif keyfiyyətli əmtələərə görə müxtəlif, rəsmi şəkildə mətbuatda dərc olunan adi müntəzəm kommersiya sövdələşmələri qiymətlərinin təsir göstərməsi halıdır
- beynəlxalq ticarət mərkəzində bərabər şərtlərlə göndərilən müxtəlif keyfiyyətli əmtələərə görə eyni, rəsmi şəkildə mətbuatda dərc olunan adi müntəzəm kommersiya sövdələşmələri qiymətlərinin təsir göstərməsi halıdır
- beynəlxalq ticarət mərkəzində bərabər şərtlərlə göndərilən eyni keyfiyyətli əmtələərə görə eynivə adi müntəzəm kommersiya sövdələşmələri qiymətlərinin təsir göstərməsi halıdır

479 əmtələərə ilkin qiymətin hesablanması mərhələsi deyil

- xərclərin qiymətləndirilməsi
- rəqib əmtələrinin qiymətinin təhlili
- tələbin öyrənilməsi
- qiymətdəyişmə metodunun seçilməsi
- qiymətlərə əlavələrin (güzəştlərin) hesablanması

480 Aşağıdakılardan hansı səhvdir?

- orta qiymət səviyyəsi rəqib əmtələrin qiymətləri əsasında müəyyən edilir.
- minimum qiymət səviyyəsi istehsal xərci ilə müəyyən edilir.
- orta qiymət səviyyəsi qarşılıqlı əvəzedicilərin qiymətləri əsasında müəyyən edilir.
- maksimum qiymət səviyyəsi məhsulun nadir xassələri əsasında müəyyən edilir.
- minimum qiymət səviyyəsi məhsulun maya dəyəri ilə müəyyən edilir.

481 Aşağıdakılardan hansı qiymətdəyişmənin alternativ metodu deyil?

- qiymətin istehsal xərcləri və bazar vəziyyəti arasındakı tarazlığa görə müəyyən edilməsi
- qiymətin istehsal xərclərinə əsasən müəyyən edilməsi.
- qiymətin rəqabətə meyilliliklə müəyyən edilməsi

- təklifin təhlili metodu əsasında müəyyən edilməsi
- qiymətin tələbə meylliliklə müəyyən edilməsi

482 Qiymətlərin dinamikası aşağıdakı amillərin təsiri altında formalaşır:

- cavabların heç biri doğru deyildir
- daxili və xarici amillər
- əsas və əlavə amillər
- strateji və taktiki amillər
- prinsipial və strateji amillər

483 Qiymətin ikili təbiətinə aiddir:

- istehsal qiyməti və gətirilmə ictimai xərcləri
- istehsal qiyməti və gətirilmə ictimai xərcləri
- istehsal qiyməti və dəyər
- dəyər və ortalaşdırılmış dəyər
- mübadilə dəyəri və istehlak dəyəri

484 əmtəənin istehsalına və reallaşdırılmasına çəkilən xərclərin mahiyyətini izah etmir:

- istehlak və tədavül xərcləri
- tarazlıq xərcləri
- ictimai-zəruri xərclər
- son hədd xərcləri
- istifadə xərcləri

485 Qiymətəmələgəlmə elmi aşağıdakıları öyrənmir:

- qiymətəmələgəlmə metodologiyası
- qiymətlərin əmtəənin istehsalı prosesinə və hərəkət mərhələlərinə təsirini
- qiymətlərdən istifadəni
- qiymətlərin formalaşması prosesini
- qiymətlərin hərəkət qanunauyğunluqlarını

486 Qiymətin əsas əlaməti deyil:

- elastiki dəyişkənlik xassəsinə malikdir
- məhsulların istehsalı və reallaşdırılması, iş və xidmətlərin yerinə yetirilməsi ilə əlaqədar ictimai xərcləri əks etdirir
- iqtisadi cəhətdən əsaslandırılmış səviyyədə mənfəəti təmin edir
- tələb və təklif arasında tarazlığa təsir göstərir
- işgüzar fəaliyyət üçün zəruri olan resursların birləşdirilməsinə kömək edir

487 Qiymətəmələgəlmənin prinsipidir:

- qiymətlərin təsbit edilməsi
- stimullaşdırma
- yığım
- məqsədyönlülük
- uçot

488 Fasiləsizlik prinsipi onda ifadə olunur ki:

- bu, tələb və təklif qanununun dərk olunması və uçotu zərurətinə əsaslanır
- əmtəə xammaldan hazır məhsula kimi öz hərəkətində bir neçə mərhələdən keçir

- əsas iqtisadi və sosial problemləri dəqiq müəyyən etmək lazım gəlir
- bu, mövcud qiymət sisteminin dərin təhlilinə əsaslanır
- bu, qiymətlərin dövlət dövlət tənzimlənməsini həyata keçirən məhsula tətbiq olunur

489 Maya dəyərinin tərkibinə aid edilir

- A və D bəndləri doğrudur
- istehsal həcmnin dəyişməsi zamanı dəyişən xərclər
- mülkiyyətçiyə məxsus olan resursların (bazarda alınmayan) dəyəri, sahibkarlıq qabiliyyətindən gələn normal mənfəət daxil olmaqla
- mühasibat xərcləri
- istehsal həcmi dəyişdikdə dəyişməz qalan xərclər

490 Daimi xərclərə aid deyildir

- cavablar doğrudur
- qeyri-məhsuldar xərclər (cərimə, ödəmə)
- amortizasiya xərcləri
- bank krediti üzrə ödəmələr
- elmi-tədqiqat işləri üçün ayırmalar

491 Avadanlıqların istismar xərcinə aiddir:

- konstrüktor – layihə işləri
- birdəfəlik xərclər
- fəhlələrə verilən əsas əmək haqqı
- material və xammal xərcləri
- təhlükəsizlik texnikası üzrə xərclər

492 Məhsulun (işin, xidmətin) maya dəyərinə aid deyil –

- yanacaq, enerji xərcləri
- xammal və material xərcləri
- sosial ehtiyaclara ayırmalar
- ticarət əlavələri
- amortizasiya xərcləri

493 Qiymətməhləgətirən amillərə aid deyildir

- əlavə dəyər vergisi
- istehsal xərcləri
- tədavül xərcləri
- resursların qiymətləri
- investisiyanın həcmi

494 Məhsulun tam maya dəyəri istehsal maya dəyərindən yüksəkdir –

- alternativ xərclər qədər
- ümümtəsərrüfat xərcləri qədər
- qeyri-istehsal xərcləri qədər
- nəqliyyat xərcləri qədər
- birbaşa xərclər qədər

495 Parametrik qiymətməhləgəlmə metodu tətbiq olunur

- əmtənin parametrləri çeşidə uyğun olduqda

- məhsulun parametrlərə görə fərqlənən çeşidləri olduqda
- məhsulun bütün çeşidləri eyni parametrlərə malik olduqda
- əmtənin iqtisadi faydalılığı parametrlərdən asılı olmadıqda
- əmtənin iqtisadi faydalılığı parametrlərdən asılı olmadıqda

496 Parametrik qiymətqoyma medelindən istifadə olunur

- qiymətin strukturunun təhlilindən
- yeni modifikasiyalı əmtəyə qiymətin əsaslandırılmasından
- qiymətin ədalətli müəyyən edilməsindən
- xərclərin uçotu ilə qiymətlərə düzəlişlərin hesablanmasından
- qiymətin daimi xərclərə görə hesablanmasından

497 Qiymətəmələgəlmənin xarici amillərinə aid deyil -

- bazarın miqyası və seqmentləşdirmə
- bazar mühiti
- istehlakçılar
- əmtəə hərəkəti kanalının iştirakçıları
- siyasi sabitlik dərəcəsi

498 Aşağıdakılardan hansı tələbin qeyri-qiymət determinantı deyil

- istehsal texnologiyası
- istehlakçıların pul gəlirləri
- alıcıların zövqü
- qarşılıqlı əvəzedici əmtəələrin qiymət fərqləri
- gələcək qiymət və gəlirə görə istehlakçı gözləməsi

499 Aşağıdakılardan hansı təklifin qeyri-qiymət determinantı deyil.

- istehsal texnologiyası
- resursların qiymətləri
- istehlakçı zövqü
- vergilər və dotasiyalar
- qiymət dəyişməsinin gözlənilməsi

500 Məhsulun istehsalı həcmindən asılı olan xərc növü hansılardır?

- dəyişən
- alternativ
- dəyişən və orta
- dolaylı və birbaşa
- sabit və üstəlik

501 Qiymətəmələgəlmənin bazar amilləridir –

- istehlak tələbi
- istehsal xərcləri
- məhsulun keyfiyyəti
- qeyri-istehsal məsrəfləri
- istehsaldaxili məsrəflər

502 Ləngitmə əmsalının kəmiyyət dəyişir

- 0,3 – 0,7 arasında
- 0,4 - 0,6 arasında
- 0,5 – 0,8 arasında
- 0,8 – 0,9 arasında
- 0,4 – 0,8 arasında

503 Verilənlərdən hansı xarici iqtisadi fəaliyyətdə qiymətlərin təyin edilməsi üçün məlumat mənbələrinə aid edilir?

- bütün cavablar doğrudur
- preyskurantlar
- iqtisadi jurnallar
- iqtisadi qəzetlər
- xüsusi bülletenlər

504 İxrac-idxal qiymətlərinin kalkulyasiyasının formal sxemi daxili qiymətlərin hesablanması zamanı istifadə edilən sxemdən nə ilə fərqlənir?

- sığorta xərcləri
- satıcıların və nümayəndələrin komissiyon mükafatlandırılması
- idxal gömrük xərcləri
- nəqliyyat xərcləri
- maliyyələşdirmə xərcləri

505 FOB və SİF qiymətləri bir-birindən fərqlənir-

- bazar şərtləri ilə
- ticarət əlavəsinin kəmiyyəti qədər
- sığorta xərclərinin kəmiyyəti qədər
- ödəniş şərtləri ilə
- gömrük rüsumu ödənişinin kəmiyyəti qədər

506 Nəqliyyat xərclərinin qiymətlərə daxil edilməsi üsullarına görə qiymət növü deyil:

- nəqliyyat xərcləri daxil edilməklə vahid qiymətlər
- istehsal yerində FOB qiyməti
- bazis məntəqə qiyməti
- sabit və dəyişən qiymətlər
- Franko – anbar – istehlakçı qiyməti

507 Göstərilən hökmlərdən biri yanlıştır?

- Dünya qiymətlərinin artma meylinə malik olmasının əsas amili idxal-ixrac proseslərinin kəskin sürətdə güclənməsidir
- Dünya qiymətlərinin formalaşmasına və hərəkətinə təsir edən başlıca amil istehsal xərcləri sayılır
- Tələb və təklif arasındakı nisbətlərin qiymətlərə təsir miqyası rəqabətdən asılıdır
- Rəqabət nə qədər güclü və bazar nə qədər azad olsa, onda həmin amilin qiymətə təsiri bir o qədər əhəmiyyətli olar
- Dövlət tənzimlənməsi tədbirləri dünya qiymətlərinin dinamikasına bilavasitə təsir göstərir

508 Dünya bazarında dəyər qanunu geniş miqyasda fəaliyyətə nə zaman başlayıb?

- dünya ictimai əməyinin meydana çıxdığı zaman
- dünya əmtəə qiymətləri yarandığı zaman
- dünya bazarı yarandığı zaman
- qızılın dünya pulundan çıxarıldığı zaman
- tələb və təklif qanununun bazarda təsir gücünün zəiflədiyi anında

509 Aşağıdakı hökmlərdən biri istehsal beynəlmiləl qiymətinə aiddir?

- beynəlxalq ticarət əmtəələrin mübadiləsini tənzimləyir
- dünya qiymətinin ilkin əsasıdır
- dünya qiymətlərinin dünya bazarında pulla ifadəsidir
- dünya bazarında formalaşmasının əsasını beynəlmiləl dəyər təşkil edir
- bəzi hallarda milli istehsal qiymətinə uyğun gəlir

510 Aşağıda göstərilən valyutalardan hansı daxili və beynəlxalq bazarlarda sabit və ya artan məzənnə ilə, yüksək alıcılıq qabiliyyətliliyi ilə xarakterizə olunur:

- milli valyuta
- etibarlı valyuta
- əmtəə valyutası
- tam dönərli valyuta
- möhkəm valyuta

511 Qeyd olunanlardan hansı dünya ticarətinin inkişafının əsas qüvvəsidir?

- Proteksionizm siyasəti.
- Beynəlxalq əmək bölgüsü;
- Beynəlxalq inteqrasiya prosesi;
- Müqayisəli üstünlük prinsipi;
- Dünya bazarına dəyər qanununun təsiri;

512 Hansı növ qiymətlər ixrac qiymətlərinin hesablanması üçün başlanğıc bazası hesab edilir?

- transfert qiymətləri.
- daxili bazar qiymətləri
- qapalı” bazarların qiymətləri
- müqavilə qiymətləri;
- azad” bazarların qiymətləri;

513 Aşağıdakılardan hansı ilə beynəlxalq tarif və fraxtlar ifadə edilir?

- Daşıma qiymətlərini
- Nəqliyyat məhsullarının milli dəyərini
- Nəqliyyat məhsulunun bazar qiymətini
- Nəqliyyat məhsulunun beynəlxalq dəyərini
- Nəqliyyat məhsulunun istehsalına sərf olunan ictimai zəruri xərcləri

514 Aşağıdakılardan hansı ixrac kalkulyasiyasını daxili kalkulyasiyadan fərqləndirən xərc növünə aid deyil?

- reklam xərcləri
- tədavül xərcləri
- maliyyələşmə xərcləri
- sığorta xərcləri
- daşınma xərcləri

515 Hansı qiymət indekslərini BMT-nin statistikasına dünya ticarətində istifadə edilir?

- Bütün cavablar doğrudur
- Beynəlxalq ticarətdə iştirak edən əmtəələrin ixrac qiymətlərinin məcmu indeksləri
- Xammala və ayrı-ayrı əmtəə qruplarına bölünməklə ərzağın ixrac qiymətləri indeksləri
- Dünyanın hazır məmulat ixracının 88%-ni əhatə edən 11 ölkənin xarici ticarət statistikasının məlumatları üzrə sənaye məmulatlarına xüsusi ixrac qiymətləri indeksləri

- Əlvan metallara ixrac qiymətləri indeksləri

516 Beynəlxalq təcrübədə FOB və SIF qiymətləri bir-birindən nə ilə fərqlənir?

- bazar şərtləri ilə
 ticarət əlavəsinin kəmiyyəti qədər
 sığorta xərclərinin kəmiyyəti qədər
 ödəniş şərtləri ilə
 gömrük rüsumu ödənişinin kəmiyyəti qədər

517 Aşağıdakılardan hansı ölkənin ixracını müəyyən edir?

- dünya qiymətlərinin nisbəti
 ölkənin ixrac etdiyi məhsulların qiymətində müəyyən edilmiş faiz kimi
 dünya tələbinin vəziyyəti və həmin ölkənin buna uyğun gəlməsi imkanları ilə
 milli istehsalının həcmnin dünya bazarına çıxartdığı məhsulunun həcminə nisbəti kimi
 həmin ölkənin dünya bazarına təklifinin tədiyyə qabiliyyətli tələbinin həcminə nisbəti ilə

518 Sponto güzəşti nədir?

- İxrac güzəştidir
 Mövsüm güzəştidir
 Sorğu qiymətləri ilə birgə ümumi güzəştidir
 Nağd hesablaşma hesabına güzəştidir
 Məhsulun sınaq partiyalarına olan xüsusi güzəştidir

519 Fraxt nədir?

- dəniz nəqliyyatı tarifləri
 avtomobil nəqliyyatı tarifləri
 dəmiryolu nəqliyyatı tarifləri
 su nəqliyyatı tarifləri
 çay nəqliyyatı tarifləri

520 Göstərilən əlamətlərdən biri dünya qiymətlərini xarakterizə etmir:

- idxal-ixrac əməliyyatlarının sərbəst rejimdə aparılması
 iri daimi sazişlərin qiymətləri olması
 sazişlərin kommersiya xarakteri daşması
 sazişlərin qismən dönərli valyuta ilə aparılması
 sazişlərin idxal və ya ixracyönümlü olması

521 Aşağıdakılardan hansı dünya bazar qiymətlərinin növünə aiddir?

- müqavilə qiymətlər
 franko – anbar qiymətləri
 təsbit edilən qiymətlər
 kontrakt qiymətləri
 bazis qiymətlər

522 Verilən hökmlərdən hansı müqayisəli üstünlük qanununu yanlış xarakterizə edir?

- dünya ticarət iştirak edən ölkələrdə ümumi milli istehsal artmasına səbəb olur
 müxtəlif ölkələrin ixtisaslaşmasına təsir göstərir
 dünya ticarət iştirak edən ölkələrin iqtisadi vəziyyətinin yaxşılaşdırılmasına kömək edir

- müqayisəli üstünlük prinsipi əsasında dayanır
- dünya istehsalındakı ölkələrin yerini müəyyən edir

523 Verilənlərdən biri beynəlxalq əmək bölgüsünə aiddir?

- daxili bazanın müdafiəsi tədbiri
- Dövlətlərarası mal və xidmətlərə mübadiləsi;
- Ayrı-ayrı dövlətlərin müxtəlif əmtəə və xidmətlərin istehsalında ixtisaslaşması;
- Dünya təsərrüfatının inkişafının qanunauyğun nəticəsi;
- dünya ticarətinin inkişafının nəticəsi

524 Adətən qiymətlər sırasından nə zaman istifadə olunur?

- tələb və ya təklif qiymət indekslərinin hesablanmasında
- əmtələrin çeşid və miqdar nomenklaturasının hesablanmasında
- ayrı-ayrı ölkələrin ümumi qiymət indekslərinin hesablanmasında
- ixrac və ya idxal qiymət indekslərinin hesablanmasında
- ümumi dünya bazarında orta qiymət indekslərinin hesablanmasında

525 Dünya bazarında dəyər, konyunktura, valyuta-maliyyə, siyasi, dövlət-inhisar tənzimlənməsi hansı amillərə aid edilir?

- defilyasiya proseslərinin güclənməsinə kömək edən amillər
- daxili bazanın qiymət əmələgətirici amilləri
- inflyasiya proseslərinin güclənməsinə kömək edən amillər;
- dünya qiymətlərinin dinamikasını müəyyən edən iqtisadi amillər;
- qiymətlərin dinamikasını müəyyən edən dünya bazasının qiymət əmələgətirici amilləri.

526 Aşağıda müqayisəli üstünlük qanunu haqqında qeyd olunan hökmlərdən hansı yanlışdır?

- dünya ticarət iştirak edən ölkələrdə ümumi milli istehsal artmasına səbəb olur
- müxtəlif ölkələrin ixtisaslaşmasına təsir göstərir
- dünya ticarət iştirak edən ölkələrin iqtisadi vəziyyətinin yaxşılaşdırılmasına kömək edir
- müqayisəli üstünlük prinsipi əsasında dayanır
- dünya istehsalındakı ölkələrin yerini müəyyən edir

527 İdxal kvotası haqqında göstərilən fikirlərdən hansı yanlışdır?

- ölkədən xarici bazara çıxarılan müəyyən məhsulun miqdarına görə qoyulan məhdudiyət kimi çıxış edir
- ayrı-ayrı ölkələr və firmaların inhisarçı sazişləri nəticəsində müəyyən edilir
- dünya bazarında hər bir iştirakçının öz məhsulunun satışında xüsusi çəkisini xarakterizə edir
- məhsulların qiymətində müəyyən edilmiş faiz kimi öz əksini tapır
- ölkədən xarici bazara çıxarılan müəyyən məhsulun çeşidinə görə qoyulan məhdudiyət kimi çıxış edir

528 Beynəlxalq ticarətdə hansı növ endirimlərdən istifadə olunur?

- bütün cavablar doğrudur
- ümumi endirimlər
- dövrüyyəyə görə endirimlər
- progressiv
- xüsusi endirimlər

529 Nəqliyyat xidmətlərinin aşağıdakı növlərindən birinə tariflər tənzimlənmir:

- bütün cavablar düzgün deyil

- yüklərin daşınması, dəmiryol nəqliyyatında yükləmə-boşaltma işləri
- sərnişinlərin, baqajın, yük baqajının və dəmiryol nəqliyyatlarında poçt daşınmaları
- limanlarda yükləmə-boşaltma işləri
- yerli nəqliyyat müəssisələri tərəfindən göstərilən xidmətlər

530 Mənzil kommunal xidmətlərinə görə əhaliyə müəyyən edilən haqqı hesablamaq üçün aşağıdakı göstəricini bilmək vacib deyil:

- telefonda istifadəyə görə abunə haqqı
- Mənzilin saxlanması və təmirinə sərf olunan xərclərin səviyyəsi baxımından mənzil-kommunal xidmətlərinə əhalinin ödədiyi haqqın səviyyəsi
- müvafiq dövr ərzində bir nəfərə görə mənzil-kommunal xidmətlərinin istehsalına müəssisənin mövcud xərcləri
- 1 kv.m mənzil – kommunal xidmətlərinin faktiki dəyəri
- yaşayış sahəsinin sosial norması

531 Aşağıdakılardan hansı doğru deyil:

- başlanğıc-yekun əməliyyat xərcləri daşınma məsafəsindən asılıdır
- bütün xidmət növlərinə görə tariflər xidmətin keyfiyyətindən asılı olaraq differensiallaşır
- mənzilə görə tariflər olnun rahatlığını nəzərə alır
- nəqliyyat xidmətinin keyfiyyəti gedişin rahatlığı və sürətliliyi ilə müəyyən edilir
- poçt xidmətinin keyfiyyəti müxbir daşınması sürətindən və onların öz vaxtında çatdırılmasından asılıdır

532 Dəmiryolu tarifləri differensiallaşdırılır:

- quru yüklərin və liman qruplarına görə qruplaşma
- vaqon tiplərinə görə
- onların iqtisadi təbiətinə görə
- göndəriş növlərinə görə
- vaqonların yükötürməsindən istifadə dərəcəsinə görə

533 Sərnişin dəmiryolu nəqliyyatı tarifləri aşağıdakılardan birindən asılı deyil:

- bütün cavablar düzgün deyil
- məsafənin uzaqlığından
- yerli rabitədən
- şəhər kənarı daşımaldan
- mənfəət kütləsindən

534 Çay nəqliyyatı ilə yüklərin daşınması tarifləri aşağıdakı yük növlərindən və göndəriş növlərindən biri üzrə differensasiya olunmur:

- müstəsna
- gəmi
- konteyner
- yığma
- xırda

535 Orta daşınma uzunluğu adlanır:

- bütün cavablar düzgün deyil
- tarif qurşağı
- iki dərəcəli tariflər
- orta tarif dərəcəsinə
- tarif dərəcəsinə

536 Dəmir yol tarifləri yüklərin daşınma göndəriş növlərinə görə aşağıdakı kimi qruplaşdırır:

- bütün cavablar düzgün deyil
- ümumi, yerli və müstəsna
- vaqonlar, konteyner, aztonajlı və xırda göndəriş tarifləri
- vaqonlar üzrə, ümumi, yerli və müstəsna
- yerli, konteyner və aztonajlı

537 Hazırda aşağıdakı tariflərdən biri dövlət tərəfindən tənzimlənmişdir?

- bütün cavablar düzgün deyil
- kommunal xidmətlər
- sənətin nəqliyyatı
- rabitə
- məişət xidməti tarifləri

538 Xidmətlərə görə tariflər aşağıdakılardan birini kompensasiya etməlidir:

- bütün variantlar doğrudur
- istismar xərcləri
- istifadə olunmuş kapitala görə faizlər
- fiskal vergilər
- avadanlıqların amortizasiyası

539 Avtomobil daşınmalarının maya dəyəri aşağıdakılardan asılı deyil:

- aparılan yüklər
- yol iqlim şəraiti
- yüklərin növü
- yük axınlarının xarakteri
- hərəkət heyətinin tipindən

540 Qiymətməhləgəlmə elminin predmeti aşağıdakılardan biridir

- qiymət sistemi və onun təsnifatı
- tələb və təklif arasında qarşılıqlı nisbət
- əmtə-pul münasibətləri
- qiymətlər nəzəriyyəsi və onların qoyulması təcrübəsi
- qiymətlərin tərkibi və strukturu

541 Qiymət haqqında verilən aşağıdakı təriflərdən biri səhvdir

- qiymət əmtəə vahidini və ya kütləsini əldə etmək üçün alıcının satıcıya ödəməli olduğu pulun kəmiyyətidir
- qiymət-səvdələşmə tərifləri arasında iqtisadi münasibətləri formalaşdıran mexanizmdir
- qiymət-məhsul və xidmətlərin satışının həyata keçirildiyi iqtisadi vasitədir
- qiymət-əmtəə dəyərinin pulla ifadəsidir
- qiymət-istehlakçının öz tələbini reallaşdırmağın ölçü meyarıdır

542 Hansı halda rəqib firmanın tarazlıq şərti optimal buraxılış həcmi sayılır?

- dəyişən xərclər tədricən artır
- istehsal həcmi bir vahid artırmaqla mənfəəti yüksəltmək olar
- qiymət uzunmüddətli son hədd xərclərinə bərabərdir
- qiymət uzunmüddətli orta sabit xərclərə bərabərdir
- sabit xərclər minimaldır

543 xətti tələb əyrisinə malik inhisarçı üçün ümumi gəlirin artması zamanı son hədd gəlirinin kəmiyyəti

- müsbətdir, lakin sıfıra yaxınlaşır
- müsbətdir və artır
- müsbətdir, lakin azalır
- sıfıra bərabərdir
- mənfidir, lakin sıfıra yaxınlaşır

544 Üstəlik xərclərin tərkibinə aid deyildir:

- inzibati təsərrüfat xərcləri
- maşın və mexanizmlərin istismar xərcləri
- tikintidə işçilərə xidmətlə əlaqədar olan xərclər
- sair üstəlik xərclər
- tikinti quraşdırma işlərinin təşkili ilə əlaqədar xərclər

545 Bazar qiymətinin formalaşması şəraitində-

- tələb qiyməti təklif qiymətinə bərabərdir
- tələbin həcmi təklifin həcmi üstələyir
- tələbin həcmi təklifin həcmindən aşağıdır
- təklifin həcmi tələbin həcmindən
- bazarda tarazlıq vəziyyəti mövcuddur

546 Tənzimlənən qiymətlər aiddir:

- təsbit edilən qiymət sistemində
- mövsümi qiymətlər sistemində
- auksion qiymətləri sistemində
- sənaye məhsulunun qiyməti sistemində
- netto qiymətləri sistemində

547 İnzibati təsərrüfat xərclərinə aiddir:

- təşkilatın əmlakının sığortalanması
- fəhlələrə verilən əlavə əmək haqqı
- obyektlərin verilməsinə maliyyə xərcləri
- reklamlara çəkilən xərclər
- poçt – teleqraf, dəftərxana və telefon xərcləri

548 Qiymətəmələgəlmənin prinsiplərinə aid edilir:

- cavablar doğrudur
- qiymət intizamına nəzarət
- qiymətlərin məqsədyönlülüyü
- qiymətqoymada fasiləsizlik
- qiymətlərin elmi cəhətdən əsaslandırılması

549 Qiymətin funksiyasıdır

- cavablar doğrudur
- uçot funksiyası
- bölüşdürücü funksiya
- stimullaşdırıcı funksiya
- informasiya funksiyası

550 Qiymətəmələgəlmə nəzəriyyəsindəki istiqamətlərdə biridir:

- iqtisadi artımın təmin edilməsi
- qiymətlərin indeksləşdirilməsi
- sosial ədalət
- xərc
- antiinhisarçılıq

551 Qiymətəmələgəlmənin nəzəri əsaslarını təşkil edir:

- cavablar doğru deyil
- pul tədavülü qanunu
- dəyər qanunu
- tələb qanunu
- təklif qanunu

552 Qiymətəmələgəlmə nəzəriyyəsindəki istiqamətlərdə biridir:

- iqtisadi artımın təmin edilməsi
- qiymətlərin indeksləşdirilməsi
- sosial ədalət
- xərc
- antiinhisarçılıq

553 Aşağıdakılardan hansı dünya bazar qiymətlərinin əsasını təşkil edir?

- istehlak dəyəri
- milli dəyər
- beynəlxalq dəyər;
- istehsal qiyməti;
- beynəlxalq istehsal qiyməti.

554 Qiymətin əmələ gəlməsi prosesləri dünya bazarında nə ilə tənzimlənir?

- transmilli korporasiyalar siyasəti ilə;
- dünya bazarında rəqabət ilə
- dəyər qanunu ilə;
- beynəlxalq dəyərlə;
- pul tədavülü qanunu ilə

555 Aşağıdakılardan hansı dünya bazar qiymətlərinin aşağı düşməsinin səbəbidir?

- dünya bazarında qiymət əmələ gətirən proseslərin xüsusiyyətləri.
- texniki tərəqqi
- beynəlxalq inteqrasiyanın genişlənməsi;
- istehsal qüvvələrinin inkişafı;
- dəyər qanunu ilə.

556 Tələb və təklif qanununun təsiri dünya bazarında nə ilə ifadə edilir?

- istehsalçı və istehlakçılar arasında münasibət vasitəsilə;
- dünya bazarında rəqabət faktoru vasitəsilə;
- məhsulların istehlak və mübadilə dəyərləri arasındakı münasibət vasitəsilə;
- beynəlxalq əmək bölgüsü
- dünya qiymətlərində istehlak dəyərinin uçuşu vasitəsilə;

557 Göstərilən amillərdən biri dünya qiymətlərinin formalaşmasına təsir etməkdə xüsusi əhəmiyyətə malikdir:

- valyuta-maliyyə və siyasi amil
- dəyər və konyunktura amili
- dəyər və valyuta-maliyyə amili
- dövlət-inhisar tənzimlənməsi və siyasi amil
- konyunktura və dövlət-inhisar tənzimlənməsi amili

558 Göstərilənlərdən hansı dünya bazar qiymətinin əsasını ifadə edir:

- istehlak dəyəri
- milli dəyər
- beynəlxalq dəyər
- istehsal qiyməti
- beynəlmiləl dəyər

559 Verilənlərdən biri dünya bazar qiymətlərinin başlıca təsir obyektidir:

- məhsulun mübadilə sferası
- ictimai-sosial sfera
- pul-kredit sferası
- məhsulun istehsal sferası
- məhsulun reallaşması sferası

560 Verilənlərdən hansı dünya qiymət əmələgəlməsinin əsasını təşkil edir?

- ədalətlik qanunu
- tələb və təklif qanunu
- dəyər qanunu
- pul tədavülü qanunu
- faydalılıq qanunu

561 Verilənlərdən biri xarici ticarətin müqavilə qiymətidir:

- kontrakt qiymətləri
- pərakəndə satış qiyməti
- faktiki sövdələşmə qiymətləri
- proqnoz qiymətləri
- nəşr edilən sorğu qiymətləri

562 Hansı amillər dünya qiymətlərinin dinamikasına təsir edir?

- Bütün variantlar doğrudur
- Dünyada hərbi-siyasi vəziyyət
- Tələb və təklif nisbətlərinin dəyişməsi
- Beynəlxalq ticarət sahəsində kapitalist dövlətlərinin iqtisadi siyasəti
- Valyuta bazarının vəziyyəti

563 Aşağıdakı amillərdən hansı dünya qiymətlərinin dinamikasına təsir etmir?

- Yığılım və istehlakın nisbəti
- Dünyada hərbi-siyasi vəziyyət
- Tələb və təklif nisbətlərinin dəyişməsi
- Beynəlxalq ticarət sahəsində kapitalist dövlətlərinin iqtisadi siyasəti
- Valyuta bazarının vəziyyəti

564 Aşağıdakılardan hansı dünya bazar qiymətlərinin əsasını təşkil edir?

- istehlak dəyəri
- milli dəyər
- beynəlxalq dəyər
- istehsal qiyməti
- beynəlmiləl dəyər

565 Beynəlxalq təcrübəyə əsasən neçə amil dünya qiymətlərinin formalaşmasına təsir göstərir?

- 4
- 3
- 5
- 6
- 2

566 Aşağıdakılardan hansı dünya bazarının qiymətəmələgətirici faktorlarına aid edilir?

- bütün cavablar doğrudur
- məhsulun həcm tsikli
- infrastrukturun formalaşması
- irimiqyaslı buraxılış
- avadanlıqların universallığı

567 Valyuta məzənnəsinin mahiyyəti

- Xarici valyutanın alınması
- Birjalarında sövdələşmələrin bağlanması qaydası
- Bir ölkənin pul vahidinin digər valyuta ilə qiyməti
- dünya bazarlarında salınmış əmtəənin dəyəri
- inkişaf etmiş ölkələrin sərbəst dönərli valyusu

568 Birjalarda qiymət katirovkaları haqqında informasiya mənbəyi

- metodiki göstərişlər
- preyskurantlar
- birja bülletenləri
- elmi əsərlər
- statistik məcmunələri

569 Məişət xidməti bazarında qiymətin əmələ gəlməsinə təsir edən amil deyil:

- xidmətlərin göstərilməsinin mövsümliliyi
- sifarişin yerinə yetirilməsinin təcillik dərəcəsi
- əhalinin məişət xidmətinə tələbatın dəyişməsi
- sifarişçiyə xidmətin yaxınlaşma dərəcəsi
- xidmətin sosial əhəmiyyətliyi

570 İdxal məhsullarına gömrük rüsumlarının qoyulmasına məqsəd nədir?

- mənfəətin yüksəldilməsi
- istehsal həcmi artırmaq
- xərcləri minimuma endirmək
- xarici məhsulların daxili qiymətlərdən aşağı qiymətlə idxalın məhdudlaşdırılması
- məhsulun keyfiyyətini yüksəltmək

571 Satışın həvəsləndirmə formalarının seçilməsinə ən çox təsir edən amil hansıdır?

- Bazarın kompleks tədqiqi
- Qiymət səviyyəsi
- Marketing strategiyası
- Müəssisənin maliyyə vəziyyəti
- Strateji marketing

572 Real məhsulun istehlakçıya çatdırılması üçün birjada bağlanan sövdələşmə növü hansıdır?

- Forfeytinq
- Spot
- Fyuçers
- Ofset
- Krossinq

573 Birja katirovkaları metodlarını əhatə edir

- Müasir qiymətlərin təyin edilməsi
- Qiymətlər haqqında alıcılara informasiya, vermək
- faktiki sövdələşmə qiymətlərinin tələb və təklif üzrə qeydiyyatı və tipik qiymətlərin müəyyən edilməsi
- Əmtələrin və ya qiymətli kağızların satılması və alınması
- Birjada əlavə şərtlər qoyulmaqla qiymətlərin göstərilməsi

574 Qiymətli kağızların qiymətinə təsir edən amillər

- Qiymətli kağızların növü, gəlirin miqdarı, borc faizinin ölçüsü, inflyasiya səviyyəsi iqtisadi tsikl fazası, bazarın cari konyukturu, fond bazarlarının dövlət tədbirləri vasitəsi ilə tənzimlənməsi
- İstiqrazlar üzrə faizlərin ödənilməsi
- Qiymətli kağızların fəaliyyətinin gəlirliliyi
- Fəaliyyətin qeyri - sabitliyi
- Hər bir qiymət üzrə riskin dərəcəsi

575 əmtəə birjalarının fərqləndirilməsinin əsas metodu deyil

- tipik qiymətlərin müəyyən edilməsi
- qiymətlərin təsbiti
- faktiki sövdələşmə qiymətlərinin qeydiyyatı
- tələbin qeydiyyatı
- təklifin qeydiyyatı

576 Birjalarda real əmtəə üzrə sövdələşmə növləri deyildir.

- Fyuçers sövdələşmələri
- Spot sövdələşməsi
- Keş sövdələşməsi
- Forvard sövdələşməsi
- Keş və Forvard sövdələşmələri

577 Birjalarda fyuçers sövdələşmələrinin məqsədlərinə aid deyildir

- qiymət dəyişmələrindən sığorta
- alver etmək
- gələcəkdə baş verən qiymət artımlarından sığorta
- komissiya haqlarının və fond yığımlarının əldə olunması
- proqnozlaşdırma

578 Tələb – təklif üzləşdirməsi ilə məşğul olan bazarın təşkilati forması necə adlanır?

- tender
- monopsoniya
- birja
- sərğilər
- xecirlənmələr

579 Tenderdə iştirak edən müəssisədə istehsal güclərinin normal yüklənməməsi əmsalı dəyişir.

- 10-30% arasında
- 17 – 18 % arasında
- 11-12% arasında
- 10-15 % arasında
- 13-15 % arasında

580 Aşağıda verilən amillərdən biri dünya bazarında neftin qiymətinə təsir edir?

- inflyasiya amilləri
- iqtisadi amillər
- siyasi amillər
- hüquqi amillər
- hərbi amillər

581 Aşağıdakı qiymətlərdən hansı əmtəə birjalarında əmtəələrin qiymətlərini müəyyən edir?

- idxal-ixrac qiymətləri
- birjada təyin edilən kotirovkalar
- ticarət təşkilatları tərəfindən təyin edilən qiymətlər
- ölkələrin beynəlxalq sövdələşmə qiymətləri
- kontrakt qiymətləri

582 Aşağıdakılardan biri bazarın təmər küzləşmə səviyyəsini xarakterizə etməyən göstəricidir

- Bazarın astana indeksi
- Linda indeksi
- Xerfindal – Xirşman indeksi
- Lerner indeksi
- Paşe indeksi

583 Sənaye və kənd təsərrüfatı arasında paritet qiymətlər indeksi (Yp.q.) aşağıdakı kimi hesablanır:

- $Yp.q. = Ys.m.q. - Yk.t.q./Ys.m.q.$
- $Yp.q. = Ys.m.q. - Yk.t.q. + vergilər$
- $Yp.q. = Ys.m.q. : Yk.t.q.$
- $Yp.q. = Ys.m.q. - Yk.t.q.$
- $Yp.q. = Ys.m.q. + Yk.t.q.$

584 Aşağıdakılardan hansı kənd təsərrüfatı sahələrində qiymətlərin müəyyən edilməsi metoduna aid deyildir:

- xərclərin ümumi həcmində əsas məhsullar üzrə xərclərin müəyyən edilməsi
- ümumi dəyərdən müəyyən edilmiş qiymətlərlə əlavə məhsulun dəyərinin çıxılması
- məhsulun şərti məhsul kimi qəbul edildiyi və digər növlərin müəyyən olunmuş əmsallarla qiymətləndirilməsi
- xərclərin ümumi həcmində qarışıq məhsullar üzrə xərclərin xüsusi çəkisinin müəyyənləşdirilməsi

- ümumi dəyərdə əlavə məhsulun dəyərinin müəyyən edilməsi

585 Aşağıdakılardan hansı nəqliyyat tarifi növü deyil-

- tariflər
 differensial tariflər
 mütənasib tariflər
 akkord tariflər
 mütərəqqi tariflər

586 Qiymət ayrışdırılışının məqsədi sayılır

- hər bir istehsalçı üçün maksimal qiymətin müəyyən edilməsi
 istehlakçının həyat səviyyəsinin yaxşılaşdırılması
 satış həcmi maksimumlaşdırılması
 istehsal həcmi artırılması
 hər bir istehlakçı üçün maksimal qiymətin müəyyən edilməsi

587 Tam rəqabət sahələrində tipik firma

- bütün cavablar doğrudur
 məhsulun bazar qiymətinə verilmiş qiymət kimi baxır
 yeni firmaların sahəyə daxil olmasına müəyyən dərəcədə nəzarət edə bilər
 o halda çox məhsul sata bilər ki, qiymət aşağı salınsın
 digər firmalara nisbətən nadir məhsul satır

588 Tam rəqabət sahəsi üçün uzunmüddətli bazar təklifinə təsir göstərir

- yuxarıda sadalanan bütün amillər
 sahədə firmaların sayı
 amillərin qiymətləri
 sahədə firmaların ölçüsü
 hazır məhsula qiymətlər

589 Tam rəqabət sahəsinin uzunmüddətli tarazlığı o vaxt təmin edilir ki-

- $P=MC=LAC$
  $P=LAC=MC$
  $MR>LAC=VC$
  $P=MR$
  $P>MC=LAC$

590 Hansı halda tam rəqabət firması qiymət alıcısı sayılır -

- firma istehsal xərclərinin səviyyəsinə nəzarət etməklə buraxılış həcmi düzəlişlər edərsə
 firma qiymətə deyil istehsalın həcmi düzəlişlər edərsə
 firma istehsal xərclərinin səviyyəsinə nəzarət etmədən buraxılış həcmi düzəlişlər edərsə
 firma yalnız son hədd xərclərinin kəmiyyətinə dair məlumatlar əsasında istehsalın genişləndirilməsi haqqında qərar qəbul edəcəkdir
 məhsulun bazar qiyməti firmanın istehsal haqqındakı qərarına heç bir təsir etmir

591 Aşağıdakı mülahizələrdən hansı doğrudur:

- eyni tələb və xərclər zamanı rəqib sahə inhisarçıya nisbətən daha yüksək qiymətlə daha az məhsul istehsal edir
 rəqib sahəyə nisbətən uzunmüddətli tarazlıq zamanı inhisarçı daha çox məhsul istehsal etməklə resurslardan daha səmərəli istifadə edir

- eyni tələb və xərclər zamanı inhisarçının buraxılışı və onun qiyməti rəqib sahəyə nisbətən yüksəkdir
- eyni tələb və xərclər zamanı rəqib sahə inhisarçıya nisbətən daha aşağı qiymətlə daha çox məhsul istehsal edir
- eyni tələb və xərclər zamanı inhisarçının buraxılışı və onun qiyməti rəqib sahəyə nisbətən aşağıdır

592 İnhisar şəraitində son hədd gəliri (MR) necə hesablanır?

- $MR=P-I$
- $MR=TR_x * 1/l$
- $MR=TR_x l$
- $MR=P(1+1/l)$
- $MR=P(1-1/l)$

593 Qiymət ayrı-seçkiliyi aid deyil

- cavablar doğrudur
- məhsulun müxtəlif yerlərdə fərqli qiymətlərlə satışı
- məhsulun müxtəlif vaxtlarda fərqli qiymətlərlə satışı
- məhsulun müxtəlif alıcılara fərqli qiymətlərlə satışı
- alıcının danışıq aparmaq qabiliyyətinə görə fərqli qiymətlərin təyini

594 Sadələşdirilmiş qiymətəmələgəlmə

- məhsulların satış qiymətlərlə satışı
- həmcins məhsulun fərqli qiymətlərlə satışı
- əmtənin bütün alıcılara differensial – qiymətlərlə satışı
- əmtənin ərazi üzrə fərqli qiymətlərlə satışı
- əmtənin vaxt üzrə fərqli qiymətlərlə satışı

595 Differensial qiymətlər fərqlənir

- satış fərqliliyinə görə
- xərclərin əsaslanmasına görə
- keyfiyyətin əsaslanmasına görə
- alıcı tələbinin tam ödənilməsinə görə
- xidmət səviyyəsinə görə

596 Ucuzlaşdırmanın obyektinə ola bilməz:

- cavablar doğru deyil
- kənd təsərrüfatı məhsulları
- istehlak malları
- istehlak avadanlıqları
- avtomobillər

597 Ucuzlaşdırmanın məqsədlərinə aid deyil:

- cavablar doğru deyil
- «geniş çeşid» siyasətinin həyata keçirilməsi
- çeşid siyasətində buraxılan səhvlərin aradan qaldırılması
- mövsümün sonunda qalıq məhsulun satışının sürətləndirilməsi
- aşağı keyfiyyətli məhsulun satışının stimullaşdırılması

598 İstehsal – texniki təyinatlı məhsulların satışına təsir göstərən amillərə aid deyil:

- vasitəçilərin xüsusiyyətləri

- əmtənin xüsusiyyətləri
- bazarın konyukturasi
- firmanın xüsusiyyətləri
- dillerin xüsusiyyətləri

599 Proqnoz qiymətlərdə hesablamalara keçid aşağıdakılardan hansı üzrə aparıla bilməz?

- məqbul gəlir norması
- ümumi pul axını
- investisiya layihəsi üzrə pul axınlarının ümumi məbləği
- investisiya layihəsi üzrə pul məsrəflərinin ümumi məbləği
- bütövlükdə layihə

600 Pul axınlarını proqnoz qiymətlərdə yenidən qiymətləndirmək üçün –

- bütün variantlar doğrudur.
- pul axını inflyasiyanın ümumi bazis indeksinə görə təshis olunmalıdır
- pul axını inflyasiyanın ümumi zəncirvari indeksinə görə təshis olunmalıdır
- məqbul gəlir normasının indeksləşdirilməsi əsasında təshih olunmalıdır
- inflyasiya tempinə görə təshih olunmalıdır

601 Mövcud qiymətlərdə pul axınlarını proqnoz qiymətlərdə ifadə etmək üçün –

- mövcud qiymətlərdə pul axını variasiya əmsalına bölünür
- mövcud qiymətlərdə pul axını inflyasiya indeksinə bölünür
- mövcud qiymətlərdə pul axını inflyasiya indeksinə vurulur
- mövcud qiymətlərdə pul axını diskontlaşdırma əmsalına vurulur
- mövcud qiymətlərdə pul axını kapitallaşdırma əmsalına bölünür

602 Yeni yaradılan dəyərin bir hissəsinin büdcəyə alınması forması:

- nəqliyyat vergisi
- ƏDV və aksiz vergisi
- əlavə dəyər vergisi
- mənfəət vergisi
- əmlak vergisi

603 Qiymət əmələ gətirən amillərə aid deyil:

- maya dəyəri
- vergi siyasəti
- investisiya siyasəti
- konyuktur amillər
- valyuta məzənnəsi

604 Faydalılığın ölçülməsinə kardinalist yanaşmaya görə:

- tələb və təklifin təhlili aparılmalıdır
- faydalılığın nisbi ölçülməsi əsaslandırılır
- faydalılığın fasiləsiz ölçülməsi mümkünlüyü nəzərə alınır
- bazar tarazlığı əldə olunmalıdır
- üstünlükvermənin aşkara çıxarılması konsepsiyası əsaslandırılır

605 Aşağıdakı fikirlərdən biri yanlıştır:

- qiymətəmələgəlmənin subyektiv marjinalizm istiqamətinin əsasında A.Smitin məşhur metodoloji üsulundan istifadə olunur
- qiymətəmələgəlmənin xərc istiqamətinə görə dəyərin formalaşması əsasən istehsal prosesində baş verir
- ordinalist konsepsiyada fərqsizlik ayrıləri aparatından istifadə edilir
- kardinalist konsepsiyada fərdi hissetmələrin təhlili əsas götürülür
- qiymətəmələgəlmənin faydalılıq istiqamətinə görə qiymət tədavül prosesində baş verir

606 Qiymətəmələgəlmənin nəzəri əsası aşağıdakı variantlardan hansında doğru göstərilib?

- tələb-təklif qanunu, rəqabət üstünlüklərinin artması qanunu orta mənfəət qanunu
- dəyər qanunu, tələb-təklif qanunu, pul tədavülü qanunu
- dəyər qanunu, pul tədavülü qanunu, orta mənfəət qanunu
- pul tədavülü qanunu, son məhsuldarlığın azalması qanunu, dəyər qanunu
- dəyər qanunu, müqayisəli üstünlüklər qanunu

607 Hansı qiymətlər təsbit olunma qaydasına görə qiymətin növünə aid edilmir?

- cavablar doğrudur
- auksion qiymətləri
- sənaye məhsulunun qiyməti
- netto qiymətlər
- mövsümi qiymətlər

608 Verilənlərdən hansı qiymət liderliyinin əsas şərti hesab edilir?

- cavablar doğrudur
- məhsulun keyfiyyəti
- məhsulun istehsalına çəkilən xərclər
- marketinq tədqiqatlarının keyfiyyəti
- satışın həcmnin artırılması

609 Hansı növ qiymətlər dünya bazar qiymətinə aiddir?

- müqavilə qiymətlər
- franko – anbar qiymətləri
- təsbit edilən qiymətlər
- kontrakt qiymətləri
- bazis qiymətlər

610 Hansı növ qiymətlər digərləri ilə müqayisədə daha aşağı səviyyəyə malikdir?

- FOT
- SIF
- KAF
- FOB
- FAS

611 Aşağıdakı əlamətlərdən hansı dünya qiymətlərini xarakterizə etmir

- idxal-ixrac əməliyyatlarının sərbəst rejimdə aparılması
- iri daimi sazişlərin qiymətləri olması
- sazişlərin kommersiya xarakteri daşması
- sazişlərin qismən dönərli valyuta ilə aparılması
- sazişlərin idxal və ya ixracyönümlü olması

612 Aşağıdakı qiymətlərdən hansı dünya bazar qiymətinin növüdür?

- tender
- mövsümi qiymət
- pilləli qiymət
- sürüşkən qiyməti
- iri firmaların təklif qiymətləri

613 Aşağıdakılardan hansı qiymətlər üzrə liderliyin əsas əlamətiə aiddir?

- Satış həcmnin artırılması
- Məhsulun istehsalına çəkilən xərclərə nəzarət
- Bazar tədqiqatının keyfiyyəti
- Məhsulun keyfiyyəti
- Azad rəqabət mühiti

614 Verilənlərdən hansı dünya bazar qiymətinin növüdür?

- bütün cavablar doğrudur
- nəşr olunan qiymətlər
- hesablaşma qiymətləri
- birja qiymətləri
- kontrakt qiymətləri

615 Nəşr olunan qiymətlər növünə aid edilmir:

- birja qiymətləri
- məlumat qiymətləri
- faktiki sövdələşmə qiymətləri
- fərdi sifarişlər üzrə qiymətlər
- iri firmaların təklif qiymətləri

616 Beynəlxalq sazişlərdə göstərilən qiymətlərə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- hamısı
- möhkəm təsbit edilmiş qiymətlər
- saziş qiymətləri
- sonda təsbit olunan qiymətlər
- sürüşkən qiymətlər

617 Qiymət nəzəriyyəsi istiqamətində Avstriya məktəbinin irəli sürdüyü əsas nəzəriyyələr hansı variantda tam doğrudur?

- kompromis, son məhsulun istehlakçı üçün faydalılığı, istehsal xərcləri
- məsrəflər, son faydalılıq, bazar tarazlığı
- son faydalılıq, son məhsulun istehlakçı üçün faydalılığı, əmtəələrə olan tələb
- istehsal xərcləri, son məhsulun istehlakçı üçün faydalılığı, əmtəələrin təklifi
- əmtəələrə olan tələb, əmtəələrin təklifi, son faydalılıq

618 Qiymətlər üzrə liderliyin əsas əlaməti hansılardır?

- azad rəqabət mühiti
- məhsulun keyfiyyəti
- məhsulun istehsalına çəkilən xərclərə nəzarət
- marketing tədqiqatının keyfiyyəti
- satışın həcmnin artırılması

619 İstehsalçı müəssisənin topdansatış (buraxılış) qiymətinə daxil deyil -

- dəyişən xərclər
- gömrük rüsumları
- əlavə dəyər vergisi
- mənfəət
- sabit xərclər

620 Sənayenin topdansatış (buraxılış) qiymətinə daxil deyil -

- mənfəət
- istehsalçı müəssisənin topdan satış (buraxılış) qiyməti
- əlavə dəyər vergisi
- ticarət əlavələri (güzəştləri)
- aksiz vergisi

621 Pərakəndə satış qiyməti sənayenin topdansatış (buraxılış) qiymətindən yüksəkdir.

- topdansatış əlavələrinin (güzəştlərinin) kəmiyyəti qədər
- ƏDV-nin məbləği qədər
- aksiz vergisinin məbləği qədər
- maya dəyəri və mənfəətin cəmi qədər
- ticarət əlavələrinin (güzəştlərinin) kəmiyyəti qədər

622 Nəqliyyat xərclərinin qiymətlərə daxil edilməsi üsullarına görə qiymət növü deyil.

- nəqliyyat xərcləri daxil edilməklə vahid qiymətlər
- istehsal yerində FOB qiyməti
- bazis məntəqə qiyməti
- təsbit edilən qiymətlər
- franko-anbar-istehlakçı qiyməti

623 Qiymətin bölüşdürücü funksiyası əlaqədardır.

- əhalinin gəlirlərinin indeksləşdirilməsi.
- xərclərin ölçülməsi və bölüşdürülməsi
- tələb və təklifin nisbətələrinin balanslaşdırılması
- xalq təsərrüfatı sahələri arasında kapital axını
- milli gəlirin bölüşdürülməsi və yenidən bölüşdürülməsi

624 əmtəənin satışı üzrə qiymətlərin müəyyən edilməsi sistemi

- cavablar doğru deyil
- qiymət siyasəti
- investisiya siyasəti
- pul – kredit siyasəti
- gömrük siyasəti

625 Dünya qiymətləri əmələ gəlməsi xarakterinə görə neçə növə ayrılır:

- 6
- 2
- 3
- 4
- 5

626 Verilənlərdən hansı ilə prefensial qiymətlər müəyyən edilir:

- Qərbi Avropa dövlətləri arasında inteqrasiya prosesləri nəticəsində daha üstünlüyə malik olan ölkələrin razılaşmalarına görə
- müəyyən əmtəələrin göndərilməsi haqqında hökumətlərarası razılaşmalara görə
- "Azad" bazarda müəyyən əmtəə növlərinə uyğun təyin edilən qiymətlərə görə
- "Qapalı" bazarda müəyyən əmtəə növlərinə uyğun təyin edilən qiymətlərə görə
- beynəlxalq inhisarlar çərçivəsində əmtəə və xidmətlərin mübadiləsi zamanı razılaşmalara görə

627 Qeyd olunan qiymətlərdən hansı Qapalı bazar qiymətlərinə aid edilmir:

- imtiyazlı razılaşma qiymətləri
- firmadaxili ticarət qiymətləri
- ticarət təşkilatlarının qiymətləri
- regional iqtisadi qruplaşmaların qiymətləri
- prefensial razılaşma qiymətləri

628 Aşağıdakılardan hansı kapitalist bazarının regional qiymətlərinə aid edilir?

- onlar "Azad" bazar qiymətindən aşağı olur
- onlar "Qapalı" bazar qiymətindən yüksək olur
- onlar "Azad" bazar qiymətindən yüksək olur
- onlar "Qapalı" bazar qiymətindən aşağı olur
- onlar "Qapalı" bazar qiymətinə bərabər olur

629 Verilənlərdən biri fəaliyyət müddətinə görə qiymət növünə aid edilir?

- tender qiymətlər
- pilləli qiymətlər
- brutto qiymət
- tikinti məhsulunun qiyməti
- sərbəst qiymətlər

630 Hansı qiymətlər əsaslandırma dərəcəsinə görə qiymətin növünə aid edilir?

- birja qiymətləri
- preyskurant qiymətləri
- pərakəndə satış qiymətləri
- cari qiymətlər
- sürüşkən qiymətlər

631 Hansı qiymətlər dünya bazar qiymətinin növüdür?

- tender
- mövsümi qiymət
- pilləli qiymət
- sürüşkən qiyməti
- iri firmaların təklif qiymətləri

632 Franko qiyməti aşağıda qeyd olunan hansı amillərdən asılıdır?

- tələbin həcmindən
- bazar iştirakçılarının sayından
- əmtəənin növündən
- təchizat-göndəriş şərtlərindən
- təklifin həcmindən

633 İkinci dərəcəli qiymət ayır-seçkiliyi əsaslanır:

- cavablar doğru deyil.
- istehlakçı gəlirlərinin artırılmasına
- məhsul çeşidinin çoxaldılmasına
- göndəriş (satış) həcmnin artırılmasına
- məhsul vahidlərinin qiymət fərqinə

634 Üçüncü dərəcəli qiymət ayır-seçkiliyi əsaslanır

- cavablar doğru deyil.
- tələb həcmnin və tələb qiymətinin fərqinə
- alıcıların müxtəlif kateqoriyalara bölünməsinə
- tələb artıqlığının mənimsənilməsinə
- alıcıların pul gəlirlərinə

635 Təbii inhisar subyektlərinin fəaliyyətinə aid deyil:

- cavablar doğru deyil
- elektrik enerjisinin ötürülməsi xərcləri
- dəmiryol daşımaları
- neft hasilatı
- boru kəmərləri ilə təbii qazın nəql edilməsi

636 Yüksək qiymət strategiyası təmin edir:

- yüksək xərcləri
- artıq pul ödəmələrini
- yeni texnologiyanın tətbiqini
- yüksək mənfəəti
- tələbin yüksəlməsini

637 Qiymətin bazar konyunkturasının təsiri altında formalaşması hansı amilin təsiri altında baş verir?

- demoqrafik amil
- strateji
- taktiki amil
- iqtisadi amil
- təbii amil

638 Bazarda öz fəaliyyəti üçün əlverişli şəraitin saxlanılması və sabitliyə çalışan firmalara xas olan strategiya:

- dəyişməz qiymət
- yüksək qiymət
- orta qiymət
- aşağı qiymət
- məqsədli qiymət

639 Aşağı qiymətlər strategiyası hansı məqsəd üçün tətbiq edilmir?

- inhisar mənfəətinin əldə edilməsi
- satışın stimullaşdırılması
- istehsal həcmnin artırılması
- ümumi satış həcmi artırmaq

- istehsalı tam gücü ilə işlətmək

640 Qiymət strategiyası müsbət nəticə vermir

- məhsulların bazarda olma müddəti məhdud deyilsə
 məhsulun qiyməti tez-tez dəyişərsə
 qiymətlər məqsədli bazara uyğun olduqda
 istehlakçılara qiymət siyasətini izah etmək çətin olmazsa
 bazar tədqiqatı apararaq qiymətlər barəsində qərar qəbul olunarsa

641 Geniş mənada konyunktura:

- hər şansı bir ölkənin vəziyyətini xarakterizə edir.
 hadisələrin böhranı
 təkrar istehsal prosesinə bilavasitə bazar ifadəsində baxır
 qarşılıqlı əlaqədə keçid vəziyyətlərinin şəraitini və əlaqələrin məcmusunu ifadə edir
 ictimai kapitalın təkrar istehsalı prosesində yaranan ziddiyyətlərin vahidliyini nümayiş etdirir

642 Təbii inhisar subyektlərinin fəaliyyətinə aiddir

- elektrik enerjisinin ötürülməsi xərcləri, dəmiryol daşımaları, boru kəmərləri ilə təbii qazın nəqd edilməsi
 elektrik enerjisinin ötürülməsi xərcləri
 dəmiryol daşımaları
 neft hasilatı
 boru kəmərləri ilə təbii qazın nəqd edilməsi

643 İnhisarçı adətən –

- xalis rəqabət şəraitindən az miqdarda istehsal edir, xalis rəqabətli müəssisə ilə müqayisədə yüksək qiymətli məhsul edir
 xalis rəqabət şəraitindən az miqdarda istehsal edir
 xalis rəqabətli müəssisə ilə müqayisədə yüksək qiymətli məhsul edir
 qiyməti orta xərclərə bərabər olan məhsul istehsal edir
 hamısı doğrudur

644 kurno modelinə görə –

- duopolistlərdən hər biri özünü autsayder kimi aparır
 hər iki firma həmcins məhsul istehsal edir
 hər iki firma müstəqil olaraq istehsal haqqında qərar qəbul edir
 satıcılar seçilən istehsal həcmi üzrə öz səhvləri barədə informasiyaya malik deyil
 duopolistlərdən hər biri özünü lider kimi aparır

645 Oliqopolistik model olan Bertran modelində oliqopolistlər –

- rəqibin qiymət strategiyasını qəbul edir
 rəqib qiymətini əvvəlcədən verilmiş kəmiyyət kimi qəbul edir
 rəqib qiymətini və məhsulunu müqayisə edir
 rəqibin marketing strategiyasını nəzərə almır
 rəqiblə birbaşa sövdələşməyə üstünlük verir

646 Qiymət strategiyasının iqtisadi məzmununun riyazi ifadəsi hansıdır?

- qiymət strategiyası = məqsədlər+qiymət taktikası+ qiymətlərin bazar sığortalanması
 qiymət strategiyası = məqsədlər+ilk qiymətlərin dinamikası
 qiymət strategiyası = məqsədlər+ilk qiymətlərin müəyyən edilməsi metodları

- qiymət strategiyası = məqsədlər+qiymət taktikası
 qiymət strategiyası = məqsədlər+ilkin qiymətlərin müəyyən edilməsi metodları + ilkin qiymətlərin dinamikası

647 Qiymət taktikası özündə aşağıdakılardan hansı üzrə qərarları əks etdirir.

- qiymətdoyma bazasının seçilməsi
 optimal qiymət səviyyəsinin seçilməsi
 qiymətin əmtənin təyinatına istiqamətləndirilməsi
 qiymətin mərhələli differensiallaşdırılması
 qiymətlərin təhlili və proqnozlaşdırılması

648 Bunlardan hansı yeni və analoqu olmayan məhsullara qiymətdoyma strategiyasıdır?

- mükafatlı üstəliklər strategiyası
 orta qiymətlər strategiyası
 «qaymaqyığma» strategiyası
 üstün qiymətlər strategiyası
 lider qiymətlər strategiyası

649 Verilənlərdən hansı oliqopolistik bazarda müəssisələrin davranışı modelinə aiddir?

- sadalananların hamısı.
 koordinasiya edilməyən oliqopoliya
 müəssisələrin sövdələşmələri;
 «qaydalar üzrə oyun»;

650 Verilənlərdən hansı inhisar mənfəətini ifadə edir?

- vahid müştərəyə əlavə dəyərdir.
 sadə mənfəət və onun əmələ gəlməsi şərtləridir
 orta mənfəətin çevrilmiş forması və əlavə dəyər formasıdır;
 inhisarlaşmış iqtisadiyyatda toplaşan orta mənfəətdir;
 əlavə dəyər vergisi və aksizlərdir

651 Qiymətməhləgəlmə prosesinin dövlət tərəfindən inzibati tənzimlənməsi formasıdır?

- bütün inzibati tədbirlər
 vergi tənzimlənməsi
 rentabelliyyənin son həddinin müəyyən edilməsi
 müəyyən dövr üçün qiymətin birdəfəlik yüksəlişi əmsalının müəyyən edilməsi
 təsbit edilmiş qiymət və tariflərin müəyyən olunması

652 Qiymətlərin sabitləşməsinin əsas şərti

- inflyasiya
 büdcə kəsirinin azalması
 məhsul istehsalının artırılması
 qiymət strategiyası
 bazarların tipləri

653 Qiymət ayrı-seçkiliyinin məqsədidir –

- bütün cavablar doğrudur
 istehlakçıların rifah səviyyəsinin yüksəldilməsi
 satış həcmünün maksimumlaşdırılması

- hər bir alıcı üçün maksimum qiymətin müəyyən edilməsi
- alıcıların sayının artırılması

654 Birincidərəcəli qiymət ayır-seçkiliyi əsaslanır –

- hər bir alıcı üçün optimal qiymət səviyyəsinə və hər bir alıcı üçün qiymətlərin müəyyən edilməsinə
- hər bir firmanın optimal istehsal həcminə
- hər bir alıcı üçün optimal qiymət səviyyəsinə
- hər bir alıcı üçün qiymətlərin müəyyən edilməsinə
- hamısı doğrudur

655 İkinci dərəcəli qiymət ayır-seçkiliyi əsaslanır

- istehlakçı zövqünə
- alıcıların gəlirlərinə
- məhsul çeşidinə
- göndəriş (satış) həcminə
- məhsul vahidlərinin qiymət fərqinə

656 Üçüncü dərəcəli qiymət ayır-seçkiliyi əsaslanır

- alıcıların sayına
- tələb qiymətindəki fərqlərə
- alıcıların müxtəlif qruplara (kateqoriyalara) bölünməsinə
- istehlakçı artıqlığının mənimsənilməsinə
- alıcıların gəlirlərinə

657 İstehlakçı artıqlığı nədir?

- satıcının əmtəə satışından əldə olduğu pulun məbləği
- alıcının əmtəəyə görə ödədiyi pulun məbləği
- əmtəənin bazar qiyməti ilə alıcının ona görə ödəməyə hazır olduğu maksimum qiymət arasındakı fərq
- əmtəənin bazar qiyməti ilə alıcının ona görə ödəməyə hazır olduğu minimum qiymət arasındakı fərq
- tələb qiymətinin dəyişməsi

658 Qiymət liderliyinin əsas şərti hansılardır

- cavablar doğru deyil
- məhsulun keyfiyyəti
- məhsul istehsalına çəkilən xərclər
- marketinq tədqiqatlarının keyfiyyəti
- satışın həcmnin artırılması

659 Nəqliyyat xərclərinin qiymətlərə daxil edilməsi üsullarına görə qiymət növü deyil.

- nəqliyyat xərcləri daxil edilməklə vahid qiymətlər
- istehsal yerində FOB qiyməti
- bazis məntəqə qiyməti
- təsbit edilən qiymətlər
- franko-anbar-istehlakçı qiyməti

660 Qiymətin bölüşdürücü funksiyası əlaqədardır.

- əhalinin gəlirlərinin indeksləşdirilməsi.
- xərclərin ölçülməsi və bölüşdürülməsi

- tələb və təklifin nisbətlərinin balanslaşdırılması
- xalq təsərrüfatı sahələri arasında kapital axını
- milli gəlirin bölüşdürülməsi və yenidən bölüşdürülməsi

661 Qiymətin stimullaşdırıcı elementidir

- ƏDV
- aksiz vergisi
- ticarət əlavələri (güzəştləri)
- mənfəət
- topdansaş əlavələri (güzəştləri)

662 Zərərsizlik nöqtəsində qiymət bərabərdir -

- ümumi gəlirlə sabit xərclərin fərqinə
- maya dəyəri və mənfəətin cəminə
- maya dəyəri və ƏDV-nin cəminə
- ümumi gəlirin maya dəyərində olan nisbətində
- sabit və dəyişən xərclərin cəminə

663 Qiymətəmələgətirən amil deyil.

- gəlir amili
- konyunktura amili
- investisiya amili
- dəyər amili
- vergi amili

664 Aşağıdakılardan hansı səhvdir.

- qiymət (tarif) əmtəənin (xidmətin) istehsalı və tədavülü xərclərinin məcmusudur
- qiymət əmtəənin dəyərinin pulla ifadəsidir.
- qiymət alıcının satıcıya ödəməli olduğu pulun miqdarıdır
- tarif pullu xidmətlərin qiymətidir
- tarif əmtəə və xidmətlərin qiymətlərinin istənilən siyahısıdır

665 Qiymətqoyma metodu deyil

- normativ-parametrik metod
- normalaşdırılmış göstəricilər metodu
- struktur oxşarlığı metodu
- regressiya təhlili metodu
- həssaslığın təhlili metodu

666 əmtəələrə ilkin qiymətin hesablanması mərhələsi deyil

- xərclərin qiymətləndirilməsi
- rəqib əmtəələrinin qiymətinin təhlili
- tələbin öyrənilməsi
- qiymətqoyma metodunun seçilməsi
- qiymətlərə əlavələrin (güzəştlərin) hesablanması

667 Qeyd olunan fikirlərdən hansı müasir beynəlxalq bazar üçün xarakterik hesab olunmalıdır?

- "rəqabətli bazar" formalaşacaq

- alıcı bazarı” formalaşacaq
- satıcı bazarı” formalaşacaq
- “azad bazar” formalaşacaq
- “qapalı bazarı” formalaşacaq

668 Aşağıda verilənlərdən biri inkişaf etmiş kapitalist ölkələrinin bazarı üçün xarakterikdir?

- rəqabətli bazar” formalaşacaq
- qapalı bazar” formalaşacaq
- “satıcı bazarı” formalaşacaq
- azad bazar” formalaşacaq
- alıcı bazarı” formalaşacaq

669 Maya dəyərinin 125Azn, mənfəətin qiymətdə xüsusi çəkisinin isə 20% olduğunu bilərək istehsal qiymətini hesablayın:

- 150Azn
- 25Azn
- 100Azn
- 625Azn
- 156Azn

670 Maya dəyərinin 85Azn, mənfəətin qiymətdə xüsusi çəkisinin isə 25% olduğunu bilərək istehsal qiymətini hesablayın:

- 29.41Azn
- 21.25Azn
- 106.25Azn
- 63.75Azn
- 113.33Azn

671 Maya dəyərinin 20Azn, mənfəətin qiymətdə xüsusi çəkisinin isə 15% olduğunu bilərək istehsal qiymətini hesablayın:

- 18.67Azn
- 3Azn
- 17Azn
- 23.53Azn
- 133.(33) Azn

672 Maya dəyərinin 40Azn, mənfəətin qiymətdə xüsusi çəkisinin isə 20% olduğunu bilərək istehsal qiymətini hesablayın:

- 42 Azn
- 60 Azn
- 20 Azn
- 50 Azn
- 2 Azn

673 Maya dəyərinin 500Azn, mənfəətin qiymətdə xüsusi çəkisinin isə 20% olduğunu bilərək istehsal qiymətini hesablayın:

- 600Azn
- 125Azn
- 625Azn

- 100Azn
 400Azn

674 Maya dəyərinin 15Azn, mənfəətin qiymətdə xüsusi çəkisinin isə 30% olduğunu bilərək istehsal qiymətini hesablayın:

- 45.5Azn
 10.5Azn
 19.5Azn
 4.5Azn
 21.4Azn

675 Maya dəyərinin 55Azn, mənfəətin qiymətdə xüsusi çəkisinin isə 30% olduğunu bilərək istehsal qiymətini hesablayın:

- 18.3Azn
 56.65Azn
 53.35Azn
 78.57Azn
 16.5Azn

676 Qeyd olunan fikirlərdən hansı doğru deyil?

- Məqsədli qiymətlər bazar qiymətlərinin səviyyəsini deyil, fermerlərin gəlirlərinin aşağı səviyyəsini müəyyən edir.
 girov qiymətləri bazar qiymətlərinin (qiymətlər vasitəsilə isə gəlirlərin), məqsədli qiymətlər isə fermerlərin gəlirlərinin tənzimlənməsinin başlıca alətidirlər
 məqsədli qiymətləri bazar qiymətlərinin (qiymətlər vasitəsilə isə gəlirlərin), girov qiymətlər isə fermerlərin gəlirlərinin tənzimlənməsinin başlıca alətidirlər.
 Girov qiymətlərinin səviyyəsini dəyişməsi fermerlərin satışdan əldə etdikləri gəlirlərin səviyyəsini saxlanmasına (istehlakçılar hesabına) kömək edir;
 Girov qiymətlərinin səviyyəsini dəyişməsi kənd təsərrüfatı məhsulları ixracının tənzimlənməsinə kömək edir.

677 Maya dəyərinin 85Azn, mənfəətin qiymətdə xüsusi çəkisinin isə 30% olduğunu bilərək istehsal qiymətini hesablayın:

- 25.5Azn
 225Azn
 283Azn
 121azn
 60Azn

678 Maya dəyərinin 62Azn, mənfəətin qiymətdə xüsusi çəkisinin isə 25% olduğunu bilərək istehsal qiymətini hesablayın:

- 37Azn
 15.5Azn
 46.5Azn
 77.5Azn
 82.7Azn

679 Qeyd olunanlardan biri beynəlxalq əmək bölgüsünə səbəb olmayıb:

- ümumi, xüsusi və fərdi əmək bölgüsünün yaranmasına
 dünya bazarının formalaşmasına
 dünya təsərrüfatının mövcudluğuna və inkişafına
 dünya ölkələrinin ixtisaslaşmasına

- dünya istehsalının mərkəzləşməsinə və təmərküşləşməsinə

680 Verilən fikirlərdən biri dünya bazarının tutumunu yanlış xarakterizə edir?

- milli istehsal həcmnin üstünə idxal-ixracı əlavə edib pul vahidində ölçülür
 əmtəələrin satış həcmi ilə müəyyən edilir
 milli istehsal həcmnin üstünə idxalı ixracı çıxmaqla fiziki və ya pul vahidində ölçülür
 öyrənilərkən ölkənin, əhalinin, ayrı-ayrı firmaların alıcılıq tələbi təhlil olunur
 istehsal təyinatlı əmtəələrdə öyrənilərkən sahənin inkişaf perspektivləri, elmi-texniki tərəqqi, maşın və avadanlıqın mümkün göndərilmə həcmi tədqiq edilir

681 Verilənlərdən hansı fərdi əmək bölgüsünə aid edilir?

- hazır məhsulun müəyyən növlərinin istehsalı sahəsində yaranan ixtisaslaşmış ölkələr aid edilir
 elmi texniki tərəqqinin nəliyyətlərdən maksimum istifadə sahəsində ixtisaslaşmış ölkələr aid edilir
 sənaye cəhətdən inkişaf etmiş ölkələr, xammal ölkələri, aqrar ölkələr aid edilir
 detal və ehtiyat hissələri istehsalında, müxtəlif texnoloji mərhələlərə görə ixtisaslaşmış ölkələr aid edilir
 lisenziya, patent, "nau-hau" və s. alqı-satqısının istifadəsi sahəsində ixtisaslaşmış ölkələr aid edilir

682 Verilənlərdən hansı ümumi əmək bölgüsünə aid edilir?

- lisenziya, patent, "nau-hau" və s. alqı-satqısının istifadəsi sahəsində ixtisaslaşmış ölkələr aid edilir
 sənaye cəhətdən inkişaf etmiş ölkələr, xammal ölkələri, aqrar ölkələr aid edilir
 hazır məhsulun müəyyən növlərinin istehsalı sahəsində yaranan ixtisaslaşmış ölkələr aid edilir
 detal və ehtiyat hissələri istehsalında, müxtəlif texnoloji mərhələlərə görə ixtisaslaşmış ölkələr aid edilir
 elmi texniki tərəqqinin nəliyyətlərdən maksimum istifadə sahəsində ixtisaslaşmış ölkələr aid edilir

683 Faydalılığın ölçülməsində ordinalist yanaşmaya görə:

- məcmu məsrəflər dəyişkən əmək məsrəflərinə müncər olunur
 faydalılığın fasiləsiz ölçülməsi mümkünlüyü nəzərə alınır
 faydalılığın nisbi ölçülməsi əsaslandırılır
 üstünlükvermənin aşkara çıxarılması konsepsiyası əsaslandırılır
 tələb və təklifə eyni əhəmiyyətə malik qiymətəmələgətirən amillər kimi baxılır

684 Tikinti maşın və mexanizmlərin illik xərclərinə aiddir.

- yanacaq xərcləri
 tikinti maşınlarının idarə olunması ilə əlaqədar əmək haqqı xərcləri
 amortizasiya ayırmaları
 cari təmir xərcləri
 maşınların daşınmasına çəkilən xərclər

685 Qiymətin funksiyasıdır:

- cavablar doğrudur
 uçot funksiyası
 bölüşdürücü funksiya
 stimullaşdırıcı funksiya
 informasiya funksiya

686 Qiymətəmələgəlmənin prinsiplərinə aid edilir:

- cavablar doğrudur.
 qiymət intizamına nəzarət
 qiymətlərin məqsədyönlülüyü

- qiymətqoymada fasiləsizlik
- qiymətlərin elmi cəhətdən əsaslandırılması

687 Göstərilən hallardan birində dünya bazarının daxili qiymət əmələ gəlməsinə təsiri daha yüksəkdir?

- ölkədə istehsal və istehlakının ümumi həcmində əmtənin idxal və ixracının payı artdıqda
- istehsalın təmərküzləşməsi və inhisar səviyyəsi yüksək olduqda
- ticarət-siyasi rejim güclü olduqda
- dünya bazarlarından milli bazarların ayrılması səviyyəsi az olduqda
- ölkədə istehsal və istehlakının ümumi həcmində əmtənin idxal və ixracının payı artdıqda

688 Göstərilən amillərdən hansı dünya qiymətlərinin dinamikasına təsir edir?

- Bütün variantlar doğrudur
- İctimai-zəruri əmək məsrəflərinin dəyişməsi, daha doğrusu, beynəlxalq mübadilə sferasında dövr edən əmtələrin dəyərinin dəyişməsi
- Tələb və təklif nisbətlərinin dəyişməsi
- Beynəlxalq ticarət sahəsində kapitalist dövlətlərinin iqtisadi siyasəti
- Valyuta bazarının vəziyyəti

689 Verilən fikirlərdən hansı orta bazar qiymətləri əsasında qiymətlərin müəyyənləşdirilməsidir?

- Məhsulun ixrac qiyməti istehsal xərcləri ilə orta səviyyəli gəlirin fərqi ibarət olur
- Məhsulun ixrac qiyməti istehsal xərcləri ilə orta səviyyəli gəlirin cəmindən ibarət olur
- Bazarda rəqabət aparan malların qiyməti xərcini ödəmə müddəti və ya mənfəət norması (istehsal təyinatlı məhsullar üçün) ilə, illik istismar xərcləri və müəyyən olunmuş müddət ərzində istismar xərclərinin (istehlak təyinatlı məhsullar üçün) müqayisəsi əsasında müəyyənləşdirilir
- Müxtəlif mənbələrdən alınan və bir-biri ilə rəqabət aparan materialların istifadə edildiyi təqdirdə təchizatçı və istifadəçilərin, müvafiq istehsal sahələrinin vəziyyəti, müvafiq əmtə konyunkturasının öyrənilməsi əsasında orta bazar qiymətləri tapılır

690 Aşağıda göstərilən hökmlərdən hansı dünya bazarını izah edir?

- dünya ölkələri arasında yaranan ticarətin inkişafının qanunauyğun nəticəsidir
- milli təsərrüfatların qarşılıqlı əlaqəli fəaliyyətinin, onlar arasında əməkdaşlığın nəticəsidir
- bir-birilə beynəlxalq əmək bölgüsü əsasında yaranan milli təsərrüfatların məcmusudur
- dünya təsərrüfatının və dünya ticarətinin inkişafının qanunauyğun nəticəsidir
- milli təsərrüfatlar arasında hərtərəfli əlaqəyə əsaslanan qarşılıqlı münasibətlər sistemidir

691 Göndərmə və satış şərtlərinə görə qiymətin növü

- birja qiyməti
- FOB idxal qiyməti
- franko-satış
- hərrac qiyməti
- FAS ixrac qiyməti

692 Qiymət elementi olan dövlət vergi növü hansıdır?

- mədən vergisi
- torpaq vergisi
- əlavə dəyər vergisi
- fiziki şəxslərdən gəlir vergisi
- nəqliyyat vergisi

693 Dünya bazar qiyməti növü

- tender
- mövsümi qiymət
- pilləli qiymət
- sürüşkən qiyməti
- iri firmaların təklif qiymətləri

694 Aşağıdakı variantlardan biri qiymət nəzəriyyəsində klassik məktəbin nümayəndələrinə tam şəkildə aid edilməz:

- D.Rikardo, A.Marşall, F.Engels
- A.Smit, K.Marks, V.Pareto
- U.Cevons, K.Mencer, L.Valras
- D.Rikardo, Mank-Kullax, Y.Slutski
- U.Petti, A.Smit, P.Samuelson

695 Aşağıdakı variantlardan biri firmanın qiymətməhləgəlmə nəzəriyyəsinin əsas istiqamətləridir:

- obyektiv marjinalizm, xərc, son məhsulun istehlakçı üçün olan faydalılığı
- xərc, subyektiv marjinalizm, neoklassik sintez
- istehlak xərcləri, son faydalılıq, əmtəələrə olan tələb
- neoklassik sintez, subyektiv marjinalizm, əmtəələrə olan tələb
- xərc, son faydalılıq, əmtələrin təklifi

696 Qiymətməhləgəlmənin subyektiv marjinalizm istiqamətinə görə qiymətin əsasında aşağıdakı kateqoriya dayanır:

- istehlak xərcləri
- istehsal xərcləri
- son hədd faydalılığı
- pul tədavülü
- mübadilə dəyəri